

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

KULTURA A KULTURNÍ POLITIKA VE MĚSTĚ

BŘEZEN 2012

VĚRA KARAJOSOVÁ

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

KATEDRA VEŘEJNÉ SPRÁVY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

KULTURA A KULTURNÍ POLITIKA VE MĚSTĚ

PŘEDKLÁDÁ: VĚRA KARAJOSOVÁ

VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE: PhDr. JAROSLAVA KADEŘÁBKOVÁ, CSc.

PROHLÁŠENÍ:

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „**Kultura a kulturní politika ve městě**“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

V Plzni dne 27. března 2012

Věra Karajosová

PODĚKOVÁNÍ:

Ráda bych tímto poděkovala paní PhDr. Jaroslavě Kadeřábkové, CSc., vedoucí mé diplomové práce za poskytnuté rady, věcné připomínky, za odborné vedení a dohled při zpracování této práce.

OBSAH:

ÚVOD.....	1
1. PŘÍSTUPY A METODY STUDIA.....	2
1. 1. Přístupy k pojmu kultura	2
1. 2. Vymezení základních prvků systému kultury.....	3
2. KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY.....	5
2. 1. Význam kulturní politiky.....	5
2. 2. Kulturní politika v Evropě.....	6
2. 3. Státní kulturní politika.....	11
2. 4. Koncepce kulturní politiky města Plzně z roku 2001.....	18
2. 5. Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015.....	22
2. 6. Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019	24
2. 7. Naplňování cíle 1. Programu rozvoje kultury - Podmínky úspěšné kandidatury EHMK 2015 v roce 2010.....	31
3. KULTURA A SOUČASNÁ SPOLEČNOST.....	39
3. 1. Obecný pohled.....	39
3. 2. Kulturní zařízení na území města Plzně	40
4. FINANCOVÁNÍ KULTURY V RÁMCI MĚSTSKÉHO ROZPOČTU.....	42
4. 1. Důvody podpory kultury z veřejných zdrojů.....	42
4. 2. Příprava a schvalovací proces městského rozpočtu v souladu se zákonnými úpravami.....	43
4. 3. Celkový stav financování kultury prostřednictvím Odboru kultury MMP	45
4. 4. Grantové programy v oblasti kultury.....	49
4. 5. Transfery mimo grantový systém.....	58
4. 6. Příspěvkové organizace města v oblasti kultury.....	59
4. 7. Společnosti založené a zřízené městem k zajištění kulturních služeb	63

5. VIZE A STRATEGIE.....	67
5. 1. Vize a strategické cíle v koncepčním materiálu rozvoje kultury.....	67
5. 2. Vize Plzeň - EHMK 2015.....	68
5. 3. Strategie rozvoje městem zřizovaných a založených organizací.....	69
6. ZÁVĚR	80

Resumé

Seznam použité literatury

Seznam elektronických odkazů

Právní předpisy a prameny

Seznam příloh:

1. Kulturní zařízení na území města Plzně
2. Analýza financování provozu kultury ve městě Plzni v letech 2005 až 2011
3. Přehled schválených dotací z Grantu na podporu celoroční činnosti 2010
4. Přehled schválených dotací z Grantu na podporu kulturních projektů 2010

ÚVOD

Motto: Právo přístupu ke kulturnímu bohatství je zaručeno za podmínek stanovených zákonem.¹

Kultura – slovo, která všichni důvěrně známe a naprosto běžně je v denním životě používáme. Dokážeme však vydefinovat doopravdy vše, co ale vlastně těchto sedm písmenek v sobě skrývá? Které oblasti našeho života zahrnuje a které ovlivňuje?

*„Kultura je protiklad nekulturnosti. Je tvůrce trvalých hodnot v protikladu k bezuzdnému projídání se přítomností a žití na úkor budoucnosti.“*² Kultura jako celek je nepochybně velmi důležitou součástí života celé společnosti, odráží její historický vývoj, tradice, vychází ze zvyklostí, sociálního složení občanů, z přírodních podmínek dané lokality. Orgány veřejné správy jsou zodpovědné široké veřejnosti – voličům a daňovým poplatníkům – za užití veřejných rozpočtových finančních prostředků – tedy i za nabídku a rozsah poskytovaných služeb.

A kultura je nepochybně jednou z těch služeb, které zvyšují úroveň života občanů. Kvalita i kvantita poskytovaných služeb se však odvíjí, jako ostatně ve všech dalších odvětvích, od množství dostupných finančních prostředků. Vývoj společnosti a podmínek vedoucích k většímu zájmu o financování kulturních aktivit formou sponzorství zatím není příliš patrný - spíše má klesající tendenci.

Stanovení priorit a oblastí, bez kterých by život člověka a celé společnosti byl jen plochým a temným místem, a které si nedokážou přesto na své financování získat prostředky, je úkolem orgánů veřejné správy formou různědobých koncepcí a realizačních plánů. Povinností je pak tedy i zajistit ve svém rozpočtu (státním, krajském či městském) takovou výši financí, aby tyto koncepčně předdefinované služby byly naplněny v co nejširším rozsahu ke spokojenosti občana – uživatele kulturních statků.

Cílem mé diplomové práce je popsat a zhodnotit jak účelnost vytváření a využití takovéto koncepce, tak i následný proces financování kultury prostřednictvím městského rozpočtu. Jako modelový případ pro názornější a konkrétnější představu použiji ke studiu procesy probíhající ve městě Plzni, městě, ve kterém žiji od narození, důvěrně je znám a které nový dokument kulturní politiky vytvořilo po „Sametové revoluci“ v České republice jako jedno z prvních.

¹ LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD, součást ústavního pořádku České republiky, článek 34

² <http://www.topolaneck.cz/aktualita/vize-2020-na-tema-kultura-a-media> ze dne 19. 2. 2012

1. PŘÍSTUPY A METODY STUDIA

1.1. Přístupy k pojmu kultura

Než se v práci dostanu k odbornější tématice, je třeba nejprve utvořit si na tuto problematiku ucelený pohled. Vymezení podstaty kultury a její definice je mnohaletým předmětem diskuse odborné kulturologické obce, ale i veřejnosti. Komplikovanost se nikterak nesnížila se vstupem na scénu světa fenoménu jménem informační technologie. Počínaje antikou a konče současností, otázka podstaty kultury je stále velmi diskutovaná. Nejčastější uplatnění dosáhlo tzv. antropologické pojetí, definující kulturu jednak v širším slova smyslu, jako proces kulturní emancipace jedince a lidské společnosti a jednak v užším pojetí, jako specifickou sféru společenského života. Podle širšího antropologického pojetí je kultura vše, co z nás činí lidské bytosti, které myslí, jsou kriticky a eticky angažované. Jejím prostřednictvím rozlišujeme hodnoty a provádíme volby, vyjadřujeme se, uvědomujeme si sám sebe, porovnáváme své dílo s díly ostatních a neustále hledáme nové a nové podněty, které nás žnou vpřed.

Souhrnně je tedy vliv kultury na jedince a společnost podle tohoto přístupu realizován čtyřmi základními cestami:

- socializací;
- prostřednictvím tvorby hodnot;
- prostřednictvím vzorů činností a jednání;
- prostřednictvím modelů.

Kultura tedy zahrnuje všechno to, s čím se člověk nerodí, ale:

- co se musí naučit, aby se stal platným členem své společnosti;
- co sám většinou nevytváří, nýbrž přejímá od starších;
- co je spíše kolektivním a často anonymním, nastřádaným dílem mnoha generací;
- co se udržuje tím, že se o to lidé starají a pečují;
- co dané společenství spojuje a zároveň odlišuje od jiných.

V tomto širokém významu je kultura nezbytnou podmínkou lidského života ve společnosti a nelze ji tedy pokládat za pouhou „nadstavbu“ hmotné „základny“, jak to činili marxisté. Hmotná i kulturní či duchovní stránka člověka se jistě vzájemně velmi silně podmiňují.

1. 2. Vymezení základních prvků systému kultury

V odvětví kultury probíhají specifické procesy, jejichž důsledkem jsou specifické produkty – statky a služby. Tyto procesy se uskutečňují ve specializovaných institucích, veřejných či soukromých, které podléhají určitému uspořádání. Abychom se v této problematice mohli orientovat, pokusím se tedy zde vymezit základní prvky:

- **kultura**

Slovo kultura pochází z latiny, doslova znamená „to, o čem je třeba pečovat“ a původně se užívalo pro pěstování kulturních plodin (například kultura vína, chmele). Dnes se používá v různých oblastech a označuje to, co je odkázáno na soustavnou lidskou péči a co by bez ní zaniklo. Jeho význam závisí na kontextu, ve kterém je použito:

- Kultura z pohledu archeologie – soubor nálezů, vykazujících společné charakteristické znaky;
- Kultura z pohledu lingvistiky – kultura jazyka, soustavné pěstování spisovného jazyka;
- Kultura z pohledu sociologie – souhrn dovedností, významů, symbolů atd., který charakterizuje určitou společnost;
- Kultura z pohledu zemědělství – pěstované porosty užitkových (kulturních) rostlin.

- **kulturní dědictví**

Jedná se o souhrn kulturních vztahů, děl a hodnot, jež vznikly v minulosti, ale svým významem přesahují dobu svého vzniku a přispívají k vytváření, upevňování a pokroku současné kultury.

- **kulturní procesy**

Pod tento pojem je zahrnuta nejen tvorba, produkce, zprostředkování a distribuce, ale i ochrana a udržování kulturních hodnot.

- **kulturní instituce**

Prostřednictvím kulturních institucí se naplňuje produkce a realizace kulturních statků. Jedná se o rozmanitou škálu institucí zasahujících do mnoha rozličných odvětví, často s mezioborovým přesahem.

- **kulturní produkty**

Jedná se o statky (hmotné i nehmotné) a služby, které vznikly během kulturního procesu v kulturní organizaci, a to ať již jsou povahy trvalé či pomíjivé.

- **kulturní koncepce**

Pod tímto pojmem si můžeme představit pojetí, způsob výkladu, myšlenkovou osnovu, základní hlediska nebo ideu kultury shrnutou do písemného dokumentu.

- **kulturní politika státu**

Vyjadřuje míru vlivu státu při zajišťování a ovlivňování jak produkce, tak spotřeby kulturních statků - stát zaujímá roli jako „Ulehčovatel, Patron, Architekt, Konstruktor“.

- **vize kultury**

Jedná se o vidění do budoucnosti, jakási představa, jak by kultura a kulturní procesy mohly v budoucím čase vypadat.

- **kulturní strategie**

Slovo strategie pochází z řeckého strategos (generál) a agein (vést). Ve spojitosti s kulturou se jedná o dlouhodobý plán činností zaměřený na dosažení cíle stanoveného v kulturní koncepci.³

³ Akademický slovník cizích slov. 1. vyd. Praha: Academia, 1995

2. KONCEPCE KULTURNÍ POLITIKY

2.1. Význam kulturní politiky

Koncepce kulturní politiky je nutným podkladem pro stanovení priorit a tím vytvoření podkladu pro tvorbu veřejných rozpočtů. Největším problémem bylo v minulosti ne zcela jasné chápání obsahu termínu kulturní politika.

Termín kulturní politika byl diskreditován a devalvován teorií i praxí ideologicky regulativního uplatňování. Tato deformace vyústila ve spontánní odmítání až popírání existence kulturní politiky vůbec. Tento rigidní přístup byl po určitou dobu oficiální doktrínou prosazovanou ministry kultury České republiky, dokonce i těmi, které denní praxe přesvědčila, že se fungování kulturního systému bez programu a cílené podpory neobejde. Zhruba od poloviny devadesátých let byla zřejmá tendence k rehabilitaci termínu kulturní politika. Zdá se, že pro jeho rehabilitaci měly větší význam některé nezamýšlené negativní důsledky tak zvané transformace kultury a sítě kulturních institucí, než fakt, že termín začal být používán v odborných kruzích i politické sféře. Bylo příznačné, že byl rehabilitován termín, ale nedošlo k ujasnění jeho obsahu (vyjma odmítnutí jeho někdejšího chápání).

Dobrym východiskem pozitivního vymezení kulturní politiky je definice užívaná v dokumentech UNESCO, která respektuje nutnost neutrálního vymezení pojmu přijatelného pro všechny členské země Evropské unie a zároveň umožňující postižení velké různorodosti východisek, cílů, metod a instrumentů používaných kulturními politikami k jejich dosahování. **Kulturní politikou označujeme cílevědomé působení na podmínky kultury a jejich prostřednictvím na kulturu.** Široce pojatá definice postihuje jak v demokratických zemích světa běžně užívaný systém podpory kultury, tak užití mocenských prostředků či programové zdržení se specifických regulativních zásahů.

Setkáváme se nejčastěji s dvěma motivy tvořícími kulturní politiku – jednak naplněním kulturních práv jako součástí lidských práv, jednak s koncepcí uplatnění veřejného zájmu v oblasti kultury. Je příznačné, že většina kulturně politických dokumentů programové povahy své východisko nezmiňuje, ale jejich obsah napovídá spíše přihlášení se ke koncepci kulturních práv. V České republice byla však v nedávné minulosti prosazována spíše koncepce uplatnění veřejného zájmu. Myšlenku veřejného zájmu nelze, zejména v programech kulturní politiky státu či obce, zcela odmítnout. Měla by však sloužit jako kritérium rozhodování podřízené naplňování kulturních práv. Kulturní politika chápaná jako

program naplňování kulturních práv by tedy měla směřovat k naplnění svobody tvorby kulturních statků a služeb, svobody jejich šíření, ochrany práv tvůrců, ochrany kulturních statků a reálnému zajištění práva svobodné účasti občanů na kultuře.

Specifickým tématem a problémem je ekonomika kultury, počínaje žádoucí a únosnou mírou komercializace (ekonomizace fungování) a komercionalizace (podřízení kulturních obsahů požadavkům trhu), podílem jednotlivých subjektů na financování kultury - dělba mezi stát, vyšší územní celky, samosprávné obce, občanské iniciativy, další nestátní a nepodnikatelské subjekty, podnikatelské subjekty, sponzory a mecenáše a stále neúspěšně prosazovaným „odstupem“ státu od správy a rozdělování prostředků z veřejných zdrojů.⁴

2.2. Kulturní politika v Evropě

Smlouva Evropských společenství z Nice ze dne 26. února 2001 obsahuje v článku 151 postoj Evropských společenství ke kultuře. Zodpovědnost za rozkvět kultur členských států tak zůstává na národních vládách a Rada Evropy přijímá pouze podpůrná opatření, aniž by jimi harmonizovala zákony a ostatní předpisy členských států. Tento postoj Evropské unie je základem pro přijímání jednotlivých státních kulturních politik jejími členskými státy.

Stejně jako je různorodá krajina, obyvatelstvo, jazyk nebo zvyky jednotlivých evropských zemí, je odlišný i přístup ke kultuře a kulturní politice v nich. Ale přítomnost ve všech státních zřízeních jen potvrzuje její potřebnost a nezastupitelnou roli. A je překvapující, že různorodost teorie a praxe kulturních politik států sdružených v Evropské unii není překážkou dobré spolupráce. Kulturně politické dokumenty evropských zemí, pracují převážně s širokým, spíše antropologickým pojetím kultury, které v dokumentech samých postupně zužují. Jsou však země, které setrvávají u tradičního ztotožňování kultury s uměním nebo uměním a osvětou. Ze zmíněných konceptů kultury pak ovšem vyrůstají dosti odlišné kulturní politiky. Ještě podstatněji ovlivňuje kulturní politiku sociální funkce připisovaná kultuře. Častěji přistupují kulturní politiky ke kultuře jako k instrumentu užívanému k dosahování politických, sociálních, ekonomických cílů (posilování homogenity populace, stvrzení sociální diference, prevence sociální patologie, ochrana kulturního dědictví jako

⁴ Dr. Josef Žák, katedra kulturologie, FF UK - Proměny evropských kulturních politik -Jakou kulturní politiku potřebuje Evropa? -Diskusní kulatý stůl 5. a 6. března 1999 Divadlo Archa

předpoklad jeho ekonomického využití atp.). Jen výjimečně se setkáváme s chápáním kultury jako jevu majícím smysl sám o sobě, samoučelnému, který je důvodem podpory.

Pro názornost zde uvádím následující přehled, z kterého jsou patrné základní rozdíly v přístupu ke kultuře a kulturní politice v patnácti zemích Evropské unie.⁵

B e l g i e

Belgie je federální stát dvou zemí s kulturní autonomií tří jazykových komunit (valonskou, vlámskou a německou). Každá federální země (Vlámsko a Valonsko) má svou vlastní kulturní legislativu. V oblasti kultury působí Ministerstvo francouzské komunity (Generální ředitelství kultury) a Ministerstvo vlámského společenství (Generální ředitelství kulturní správy). Rozpočet pro kulturu tvoří přes 4 % zemských rozpočtů.

D á n s k o

Kulturní politika v Dánsku vychází ze čtyř základních principů: svobody slova, názoru a vyjádření, kulturní demokracie, podpory kvality a decentralizace (subsidiarity). Vládou je zřízeno Ministerstvo kultury. Dánsko nemá zvláštní daňovou legislativu pro kulturu, nemá zvláštní daně ani specifické podmínky pro donátorství či sponzorství. Výdaje na kulturu tvoří 1,8 % všech veřejných rozpočtů.

N ě m e c k o

Německo je federální stát a kultura je v kompetenci 16 spolkových zemí. Základní principy jsou: tolerance, svoboda tvorby, otevřenost inovacím, podpora všech druhů kulturních aktivit včetně samosprávných institucí a asociací – kultura pro každého, kultura jako způsob života. Spolkový stát vedle kulturní výměny přispívá i k rozvoji kulturní infrastruktury. V zemi působí státní (spolkový) ministr pro kulturu a média. Všechny 16 spolkových zemí má většinou Ministerstva pro kulturní záležitosti, někde je kultura i součástí Ministerstva pro vědu apod., dále zde uskutečňuje Stálá konference ministrů kultury spolkových zemí. Podpora kultury je zakotvena v Ústavě Spolkové republiky (5. článek). Výdaje na kulturu v Německu tvoří 1% všech veřejných rozpočtů.

⁵ Bohumil Nekolný, Divadelní systémy a kulturní politika, Praha 2006

Španělsko

Zde je vícejazyčná a multikulturní společnost se svobodou slova, myšlení a tvorby. Kulturní politika má priority v investicích do kulturního dědictví, kulturní infrastruktury, konsolidaci kulturního průmyslu. Prioritou je i masivní podpora španělského jazyka jako součásti světové kultury. V zemi je zřízeno Ministerstvo vzdělání, kultury a sportu, právní zakotvení můžeme najít v Ústavě (1978), která garantuje kulturní neutralitu státu. Španělsko má ve své legislativě Zákon o podpoře sponzorství. Je zde i daňové zvýhodnění neziskových organizací (NGO) a zvýhodnění donátorství do veřejného sektoru. Výdaje na kulturu tvoří 0,2 %HDP a 0,9 % veřejných rozpočtů (stát 20%, 26% města a 54% provincie).

Řecko

Kulturní politika Řecka je založena na respektu a ochraně kulturního dědictví. Podpora živého umění je chápána jako rozvoj a uchovávání kulturní tradice. Pro oblast kultury je zde zřízeno Ministerstvo kultury. Pro podporu kultury je vytvářen zvláštní rozpočet, jehož jedním z významných zdrojů jsou příjmy z Národní loterie. Kulturní infrastruktura je dotována i ze státních investičních programů.

Francie

Prioritami státní kulturní politiky je uchování a využití kulturního dědictví, podpora kreativity, tvůrčího i interpretačního umění i umělců, rozvoj vysokého uměleckého školství. Klíčovým pojmem se stala decentralizace. V zemi v této oblasti působí Ministerstvo kultury a komunikací, v departmentech kulturní správy jsou dekoncentráty ministerstva kultury. Ústava Francie garantuje každému občanovi přístup ke vzdělání a kultuře. Existuje zde i daňové zvýhodnění fyzických a právnických osob v případě donátorství, sponzorství i u nadací. Na kulturu je vynakládáno 1% státního rozpočtu.

Irsko

Základním přístupem je uchování i prezentace kulturního dědictví i kultury v obecném slova smyslu. Patří sem podpora uměleckých a kulturních institucí, médií i filmu, budov i přírodního dědictví, irského jazyka i Gaeltachtu (minorita původního jazyka). Vládou je zřízeno Ministerstvo pro umění, kulturu a gaeltacht a Rada pro umění, která je od roku 1951 zakotvena také v Zákoně o Radě pro umění. V roce 1973 vešel v platnost Zákon o umění, který definuje umělecké dílo i postavení umělce. Města investují do budov a kulturní infrastruktury.

Itálie

V roce 1996 došlo k modifikaci kulturní politiky v Itálii, která znamenala redefinici a rozšíření „kulturního portfolia“ ve veřejném životě s podporou vlády. Znamenala také reformu struktur vládního a kulturního managementu a zvýšení vládní podpory kultury a umění. I dotační politika dalších ministerstev začala klást (např. školství, zahraničí atd.) větší aspekt na realizaci kulturní politiky. Umění souvisí s „kvalitou života“ a ta je odpovědností státu, odtud legitimita veřejných výdajů na kulturu. V zemi je zřízeno pro tuto oblast Ministerstvo kulturního dědictví a kulturních aktivit, působí zde Výbor pro umění (s pěti divizemi). Města ustavují umělecké a kulturní rady, ve kterých mají jednotlivé kraje přímé zastoupení. Státní podpora je každoročně regulována tzv. Ministerským oběžníkem. Je uplatňován kooperativní systém financování. Na kulturu je vynakládáno 0,4% státního rozpočtu, což tvoří 63% celkových nákladů, zbývajících 10% financují regiony, 2% provincie a 25% města. Až úplné osvobození od daní je dostupné pro fyzické osoby, investující do kulturního dědictví či do podpory veřejných institucí, zvýhodněn v tomto smyslu je soukromý i neziskový sektor.

Holandsko

Podpora kulturní i historické tradice i všech forem uměleckého vyjádření je založena na principech diverzifikace (územní, ideologické i umělecké) a kvality a kultura a umění jsou věcí morálky a ne trhu. V zemi je zřízeno Ministerstvo školství, kultury a vědy a Rada pro kulturu. Od roku 1946 existuje dohoda ministerstva kultury s městy o společném financování divadel (původně 50% stát a 50% města). Na kulturu je uvolňováno ročně 1% všech veřejných rozpočtů. Ministerstvo financí zohledňuje kulturní průmysl hlavně prostřednictvím zvýhodněné DPH.

Lucembursko

Prioritou se stává vyjádření vlastní identity, zvyšuje se podpora lucemburských tvůrců včetně protekce domácích umělců. Prosazuje se zásada kooperace vládního, veřejného a soukromého sektoru. V zemi je zřízeno Ministerstvo kultury, vysokého školství a výzkumu. Nová kulturní legislativa je adaptována na přímou podporu umělecké kreativity včetně investic do veřejné infrastruktury pro umělecké aktivity. Na podporu kultury jde 1,7% státního rozpočtu.

R a k o u s k o

Zásadou je uspokojování základních kulturních potřeb občanů s garancí svobody umění a uměleckého vyjádření. Uplatňují se sociálně i politicky objektivní kritéria. Realizace veřejné podpory a její administrace je objektivizována snahou o decentralizaci kulturních aktivit s možností participace a kooperace veřejného a soukromého sektoru. Pro oblast kultury v zemi působí Úřad spolkového kancléře (státní sekretář) a další čtyři ministerstva s odpovědností za kulturu. Úřady jsou ve všech jednotlivých spolkových zemích. Ústava dělí kompetence mezi státem a spolkovými zeměmi. Většina spolkových zemí má vlastní zákony o podpoře umění a kultury. 1,3 % z veřejných rozpočtů (tj. 0,7% HDP) jde na kulturu (59% hradí stát, 25% spolkové země a 16% Vídeň).

P o r t u g a l s k o

Premisou tamní kulturní politiky je, že tvorba a kultura patří k základním lidským právům a k základním kvalitám lidského života. To určuje i zásadní principy: demokratizaci (kultura pro občany), decentralizaci (jako transfer moci, vlivu a rozhodování od vlády k regionům a místním samosprávám a pokud je to možné i k soukromému sektoru). Podporuje se prioritně mezinárodní spolupráce (včetně její promotion) a participace na evropských sítích (produkčních, informačních i kulturních služeb). Kulturní politika je založena na rovnováze estetických nároků a sociální potřebnosti. V zemi je zřízeno Ministerstvo kultury. Součástí legislativy je Zákon o sponzorství, který reguluje právnické a fyzické osoby, které podporují kulturní aktivity. Na kulturu (bez církví) je z centrální úrovně vynakládáno 0,6 % státního rozpočtu, což tvoří 0,2 HDP, 10% z kulturního rozpočtu čerpají divadla. Významným zdrojem finančních prostředků je Gulbenkianova nadace, která např. financuje volné studentské vstupenky do divadel.

F i n s k o

Kulturní politika je v zemi tradičně spjata s výchovou, proto i model podpory má především sociálně kulturní akcenty (sít' knihoven, umělecko-vzdělávací centra, podpora literatury i výchovy k četbě). V zemi je zřízeno Ministerstvo školství, dále Ústřední umělecká rada. Jedná se o model správy arm's length, expertní rozhodování s vysokým stupněm kooperace s profesními a odborovými organizacemi, člení se na 9 odborných rad (podle druhů umění) a

11 provinčních rad. Od roku 1967 je státní kulturní politika založena zvláštním zákonem. Na kulturu je vynakládáno 0,9% státního rozpočtu, významným zdrojem této položky jsou výnosy z loterie a sázkových her.

Š v é d s k o

Cílem kulturní politiky je svoboda tvorby, přístup všech ke kulturnímu životu, uchování a využívání kulturního dědictví, podpora výchovy ke kultuře a mezikulturní výměny. Kulturní politika pomáhá utvářet sociální prostředí při principu „rovných příležitostí“ – právě tento princip se stal evropským kulturním standardem posledních let. V zemi je pro tuto oblast zřízeno Ministerstvo kultury a Státní rada pro kulturní záležitosti. Do legislativy je zahrnut Zákon o správě a financování umění (1974). Pro NGO (neziskový sektor) je stanovena nejnižší úroveň DPH (6%), některé kulturní aktivity jsou od této daně osvobozeny úplně. Výdaje státního rozpočtu na kulturu tvoří 1,3% , výdaje municipálních rozpočtů 3%.

V e l k á B r i t á n i e

Anglie, Skotsko, Wales i Severní Irsko mají své národní kulturní politiky. Prioritou také bývá realizace standardů v kulturní a umělecké výchově, podpora nových pracovních příležitostí, kulturního průmyslu atd. prostřednictvím platných dokumentů, jako je např. Kreativní budoucnost z roku 1992. V zemi působí Ministerstvo kultury, médií a sportu a Ministerstvo pro kulturní dědictví. Veřejnou podporu kulturním a uměleckým institucím realizuje vláda prostřednictvím Rad (Art's Council a British Council), které stanoví priority a alokují veřejné i loterijní prostředky. Své rady mají i Wales a Skotsko. Královským dekretem byla již v roce 1948 ustavena Rada pro umění. Nové podstatné zdroje přinesla Národní loterie založená v roce 1994 (5,6% výnosu je určeno pro umění). Sponzorská síť pro podporu umění (BSIS) dokáže opatřit až 50% rozpočtových výdajů.⁶

⁶ Nekočný Bohumil, PhDr., Komparace kulturních systémů 15 zemí Evropské unie, březen 2003

2.3. Státní kulturní politika

Vysoké hodnocení významu kultury je stabilním prvkem všech programových prohlášení vlád po roce 1989. Potřeba vytvoření politického programu vlády v oblasti kultury se zvýšila po vstupu České republiky do Evropské unie.

Současný problém postojů ke kulturní politice v České republice jako takové spočíval na počátku 90. let v jejím razantním odmítání jako jednoho z nástrojů bývalého režimu, spojeného třeba s komunistickým ministrem Nejedlým a mnoha dalšími. Pochybovalo se nejen o potřebě kulturní politiky, ale vůbec o potřebě Ministerstva kultury. Nejméně dva ministři se svěřili veřejnosti s cílem, že Ministerstvo kultury není potřeba a že je ho nutné zrušit. Pan ministr Tigrid změnil názor někdy v roce 1994-95, kdy už netvrdil, že ministerstvo je potřeba zrušit a dokonce začal připravovat kulturní politiku. Nechal vypracovat tzv. Bílou knihu, která má dvě části a která jednak mapuje postavení ministerstev kultury v Evropě, a jednak argumentuje, proč je Ministerstvo kultury jako takové potřeba. Dále vyhodnocuje kulturní politiky v evropských zemích. Po volbách v roce 1996 se trošku utlumily debaty o kulturní politice a začaly se znovu oživovat za pana ministra Talíře v prosinci 1996 až v lednu 1997. Tehdy na ministerstvu soustředili především na pojmy, protože měli za to, že se jedná o zásadní věc. Díky tomuto postoji se ale nikam dál v tvorbě kulturní politiky nedostali. Když nastoupil pan ministr Stropnický, znovu se oživila iniciativa vytvořit něco jako kulturní politiku. Výsledkem byl dokument, který řada ze současníků ještě má v plné paměti: „Hlavní linie kulturní politiky“. Ten byl rozeslán k velmi široké diskusi zástupcům různých profesních sdružení, uměleckých svazů, odborových svazů, profesionálních institucí, orgánů veřejné správy jako jsou magistráty měst, popřípadě okresní úřady nebo obecní úřady. Byl podroben kritice, která byla velmi široká ve své kvalitě, od absolutního souhlasu po absolutní nesouhlas.

První předstupeň se podařil v rámci programu, nazývaném „Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví“, který schválila vláda v roce 1996. V roce 1998 schválila vláda „Koncepci účinnější péče o památkový fond“. To byly vlastně jakési zkoušky, jak prorazit s dokumentem, který se jmenuje „Kulturní politika“. Oba dva dokumenty, byť ten první je trochu podrobnější, nejsou o ničem jiném, než o tom, že sdělují, čeho chce dosáhnout vláda v konkrétních oblastech kultury. To znamená na poli ochrany movitého kulturního dědictví a na poli ochrany památkového fondu, který je přece jen trošku jiný. Byl to projekt

toho, jak mohla státní podpora kultury v následujících letech vypadat. Byl samozřejmě neustále upřesňován.⁷

Tímto počínem samozřejmě proces tvorby koncepčních materiálů v České republice zdaleka neustal. V průběhu dalších deseti let se v čele Ministerstva kultury ČR vystřídala celá řada ministrů. Mnoho dokumentů vznikalo pod vedením pana ministra Pavla Dostála (funkční období 22. 7. 1998 - 24. 7. 2005). Uvést zde můžu například Koncepti rozvoje knihoven v ČR na léta 2004 až 2010, kterou vydalo Ministerstvo kultury ČR, 2003 a schválena byla usnesením č. 679 dne 7. 7. 2004, Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu, vydanou Ministerstvem kultury ČR, 2003 (schválená usnesením vlády č. 571 dne 11. 6. 2003), Koncepti účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2003–2008 (koncepte muzejnictví), ta byla vzata na vědomí usnesením vlády č. 87 dne 22. 1. 2003, Koncepti účinnější péče o památkový fond v ČR do roku 2005 schválenou usnesením vlády č. 278 ze dne 22. 4. 1998, nebo Koncepti rozvoje výzkumu a vývoje v resortu MK ČR na léta 2004–2008 podle usnesení vlády ze dne 5. ledna 2000.

Mgr. Václav Jehlička působil v čele Ministerstva kultury České republiky v letech 2007 – 2009. Pod jeho vedením byla dopracována současná platná **Státní kulturní politika na léta 2009 - 2014**, která byla přijata vládou České republiky, č. usn. 1452 ze dne 19. listopadu 2008, a vymezila strategické cíle, úkoly a opatření v souvislosti s aktuálními postoji ke kultuře jako významnému sektoru hospodářského života, v podpoře rozvoje kreativity a inovace, a v roli kultury jako fenoménu mezinárodní spolupráce.

Státní kulturní politika navrhuje soubor takových opatření, jejichž realizace pomůže překonat letité nahlížení na kulturu jakožto v lepším případě „způsob vyžití pro volný čas“, v horším případě (post)komunistického pojetí jako „nadstavbu“ tj. cosi, co spotřebovává zdroje vytvořené v produktivnějších sektorech. Jak je uvedeno ve studii „Ekonomika kultury v Evropě“⁸, kterou pro Evropskou komisi zpracovala společnost KEA Public Affairs ve spolupráci s Media Group (při School of Economy, Turku, Finsko) a MKW Wirtschaftsforschung GmbH:

⁷ Příprava dokumentu Kulturní politika v České republice, Ing. Zdeněk Novák, první náměstek ministra, Ministerstvo kultury ČR, rok 1999

⁸ Ekonomika kultury v Evropě, Studie vypracovaná pro Evropskou komisi (Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu) říjen 2006

„Kulturní a kreativní sektor trpí stereotypy, je-li nahlížena jeho ekonomická výkonnost...mnozí se domnívají, že kultura a ekonomika jsou dva různé světy, které nemají...nic společného. I ti, kteří rozpoznávají ekonomickou hodnotu, obvykle soudí, že její ekonomická výkonnost je nízká. Usuzuje se, že umělci, silně dotované kulturní organizace či třeba venkovská lidová tvorba jsou předurčeni podlehnout, pokud se dostanou do konfrontace s tržními silami...“.

Ekonomika kultury je v Evropské unii tedy silná. Vedle ekonomického aspektu má však kultura další zásadní aspekt: je duchovním základem společnosti, měřítkem její vyspělosti i součástí její identity včetně identity národní. Podle všech analýz má tento aspekt kultury potenciál být podstatnou hnací silou udržitelného rozvoje, prosperity a civilizační konkurenceschopnosti celé společnosti, a to zejména díky kreativitě, jejíž živnou půdou kultura je.

Těžko měřitelné přínosy jako je kreativita, sociální soudržnost, schopnost inovace, se stanou strategickými dominantami vývoje příštích desetiletí planety. Konkurence kultur židovsko-křesťanské (euroatlantické) a kultur zejména asijských a dalších se může ukázat jako prvek ovlivňující životy národů podobně jako průmyslová revoluce. Zdrojem těchto hodnot je z velké části právě kultura a umění.

Kultura tvoří bohatství a zároveň napomáhá překonávat důsledky sociálních rozdílů, přispívá ke vzdělanosti, kreativitě, sebedůvěře i hrdosti na regionální, národní i „nadnárodní“ kulturní dědictví. Pomáhá chápat svět v jeho integrální podobě, t.j. s minulostí, současností i budoucností. Tento potenciál sektoru kultury je charakteristický pro Evropu a Česká republika jako země uprostřed Evropy může být vzorem pro jeho využívání.

Na těchto základech je formulována vize Státní kulturní politiky jako východisko pro její jednotlivé cíle a úkoly. Vize je maximálně obecným a přitom srozumitelným vyjádřením žádoucího stavu a také smyslu kultury resp. role, jakou by pro českou společnost v příštích letech měla hrát.

Kultura je pro Českou republiku „jízdenkou do budoucnosti“: Česká republika chce být opět křižovatkou kultur, svoji přirozenou pozici využít svobodným, otevřeným a kreativním způsobem při tvorbě kultury vlastní, ochraně zděděných kulturních hodnot a jejich uplatnění ve všech oblastech života společnosti. Úkolem státu je vytvářet optimální vazby mezi kulturou a všemi oblastmi společnosti a tak obohacovat životy občanů, rozvíjet kreativní

schopnosti v hospodářství, výzkumu, vzdělání, motivovat dárcovství i poskytnout dostatečné zdroje a tím posílit konkurenceschopnost země v globálním prostředí.

Tato vize kultury zhuštěně vyjadřuje to, co je pokládáno vládou za podstatné:

- Kultura je sektorem, který může v příštích letech sehrát zásadní roli v rozvoji české společnosti a o který lze do značné míry opřít ekonomický, environmentální i sociální rozvoj státu.
- České země mohou díky geografické poloze i tradici pozitivně využít kontaktu evropských i globálních kulturních vlivů.
- Prostor pro kulturní tvorbu a využití kulturních hodnot vytvořených v minulosti musí zůstat otevřený a přístupný.
- Úkolem státu, krajů a obcí a jejich institucí není pouze podporovat kulturu jako takovou, ale propojit ji s jinými oblastmi společnosti, zejména zpřístupnit její hodnoty – kulturní dědictví stejně jako svobodu a kreativitu vlastní kulturní tvorbě – k využití v ostatních oblastech lidských aktivit.
- Na těchto principech lze stavět základy budoucí konkurenceschopnosti země.

Takto chápaná vize kulturní politiky umožňuje formulovat konkrétní cíle a především úkoly a opatření, která přispějí k žádoucímu stavu kultury v příštích letech. Bude se tak dít v prostředí intenzivní globální soutěže, na jejíž impulsy reaguje i Evropská unie zejména některými cíli Lisabonské strategie. Není účelné mechanicky přebírat formulace vyzdvihující inovace a kreativitu jako hlavní motor naplňování cílů evropských strategií tohoto druhu. Vláda pokládá za přínosnější, když kulturní politika státu vytkne pro ČR specifické cíle a úkoly, které budou v jejím konkrétním prostředí realizovat obecné strategie. Často preferovaná podpora inovací a kreativity je jednou z dimenzí tohoto úsilí, druhou a neméně podstatnou je pak využití existujících – hmotných i nehmotných – kulturních hodnot, které dávají životu smysl vyšší než je pouhé přežívání. Součástí kulturní strategie tak musí být i péče o krajinu, architektonické památky a urbanistické celky, formující prostor každodenního života a ovlivňující pozitivně lidská společenství, je-li o ně pečováno a jsou-li využívány i k ekonomickým aktivitám šetrným k jejich hodnotám či negativně, jsou-li zanedbávány a přehlíženy. Aniž by byl snížen význam a podpora původní umělecké tvorby, chce vláda navíc podporovat především ty aspekty, které mohou přenášet impulsy i pro jiné sektory.

Cíle státní kulturní politiky

Z formulace vize je vycházeno při vymezení cílů státní kulturní politiky tak, aby co nejlépe pokrývaly požadované dimenze kultury a byly zároveň vnitřně konzistentní a vůči ostatním cílům dostatečně svébytné.

Cíl 1 - EKONOMICKÁ A SPOLEČENSKÁ DIMENZE:

Využít přínosů umění a kulturního dědictví a s nimi spojené kreativity pro zvýšení konkurenceschopnosti ostatních oborů a činností.

Cíl směřuje především k účelnému využívání kulturních hodnot, ať již v hmotném (historické dědictví, kulturní krajina, umělecká díla apod.) či nehmotném (intelektuální dimenze, inovace a kreativita) smyslu jakožto impulsů a výzev pro sociální prostředí státu a jeho ekonomiku. Do této oblasti budou spadat opatření směřující k efektivnějšímu využití památek, muzejních a galerijních sbírek či urbanistických a krajinných celků v cestovním ruchu a navazujících činnostech, zpřístupňování kulturního dědictví a nové tvorby všem bez rozdílu, rozvoj kulturního průmyslu, uplatnění mezinárodních zkušeností v rozvoji kulturního průmyslu a umělecké tvorby a posílení role kultury v politice vnějších vztahů apod. Realizace úkolů spadajících pod tento cíl zahrne i dopad hlavních prvků kulturní politiky do strategií ostatních sektorů.

Cíl 2 - OBČANSKÁ DIMENZE - ROZVOJ OSOBNOSTI:

Zvýraznit roli kultury v individuálním profesním a osobnostním růstu občanů, zejména pro rozvoj tvořivosti, kultivaci demokratických hodnot a individuálních postojů a pro posilování odpovědnosti za zděděné i vytvářené hodnoty.

Tento cíl představuje záměr posílit vliv kultury v oblasti vzdělávání a obohacování života jednotlivých občanů, dospělých i dětí. Kultura je v našem prostředí typickým civilizačním projevem, vycházejícím z obnovených tradic a využívajícím otevřeného prostoru – svobody volby – ke kultivaci jednotlivců a tím i společnosti. Společnost jako celek se bude dobrovolně chovat odpovědně vůči kulturním hodnotám pouze za předpokladu, že to budou jednotliví občané pokládat nejen za správné, ale především za užitečné. Proto je důležité stanovit si jako cíl dosažení vyšší pasivní i aktivní účasti občanů na kulturním dění a na péči o existující kulturní hodnoty.

CÍL 3 - ROLE STÁTU, KRAJŮ A OBCÍ PŘI PODPOŘE ZACHOVÁNÍ A TVORBY KULTURNÍCH HODNOT:

Poskytovat přímou i nepřímou podporu uchování existujících kulturních hodnot a nakládání s nimi, stejně jako tvorbě hodnot nových.

Cíl formuluje to, co se obvykle pokládá za hlavní úlohu státu, totiž materiální podporu zachovávání v minulosti vytvořených a nově vytvářených kulturních hodnot. Vzhledem k provedené reformě veřejné správy není už dnes možné, aby tento cíl realizovaly pouze státní orgány a instituce. Tento cíl může být účinně plněn, pokud bude splněn politický závazek vydávat na podporu kultury 1 % z výdajů státního rozpočtu. Sem rovněž spadá oblast využití prostředků z podpůrných fondů EU (strukturální fondy/IOP, ROP; komunitární fondy) ve kterých mají orgány činné v oblasti kultury řídicí či spoluřídicí funkci. Patří sem i daňová a rozpočtová politika, zaměřená na překonání stereotypu kultury jako „nadstavby“ či rezortu, na který pouze „zbude“, jakož i na vytvoření daňově zajímavých možností pro podporu kultury ze strany podnikatelů.

Cíl 4 - ROLE STÁTU PŘI TVORBĚ PRAVIDEL:

Vytvářet transparentní a nediskriminační prostředí pro kulturní aktivity a jejich podporu z úrovně státu, krajů a obcí.

Další cíl vyjadřuje klíčovou úlohu státu ve smyslu tvůrce pravidel - zákonodárce i vykonavatele či „prosazovatele“ jejich uplatňování. Pravidla musí být strukturována tak, aby podobně jako při uplatňování principu subsidiarity jejich tvorba i výkon příslušela té řádové úrovni (stát, kraj, obec), na které je lze vytvářet a vykonávat co nejúčinněji ve vztahu k předchozím třem cílům kulturní politiky. Na všech úrovních pak musí být transparentní, tedy předvídatelná a srozumitelná, objektivní, tedy odpovídající cílům, a nediskriminační tak, aby mimo jiné rovněž podporovala rozmanitost kulturních projevů. Žádoucí je podporovat vzájemnou spolupráci jednotlivých stupňů veřejné správy na přípravě dotačních programů, tak, aby v případě větších projektů mohlo docházet k vícezdrojovému financování.⁹

Úkoly a opatření

Praktická opatření k realizaci výše uvedených cílů slouží k naplňování požadavků více cílů, popř. na sebe navazují, např.: identifikace a ochrana existujících hodnot vytváří podmínky pro jejich využití v ekonomice apod. Stoprocentního efektu se tak dosáhne při jejich maximálním splnění – strategie Státní kulturní politiky se nemůže opírat pouze o naplnění jen některého z cílů.

⁹ <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014/> ze dne 20. 2. 2012

Úkoly či opatření jsou uspořádány podle jednotlivých cílů a ke každému z nich je připojen stručný komentář. Většina z úkolů resp. opatření uváděných v rámci jednotlivých cílů bezprostředně souvisí i s cíli dalšími, tato skutečnost je v komentářích vyznačena. Řada z těchto úkolů vyžaduje součinnost jednoho či více dalších rezortů. Každý cíl je opatřen termínem realizace, který zároveň vyjadřuje pořadí, v jakém by mělo být zadání daného úkolu plněno.

2.4. Koncepce kulturní politiky města Plzně z roku 2001

Již v letech 1999 - 2000 zpracovával Odbor kultury MMP pod vedením Vladimíra Líbala na základě požadavku vedení města analyticko-koncepční materiál „Zpráva o stavu plzeňské kultury a návrh koncepce kulturní politiky města Plzně“, který byl v prosinci roku 2000 předložen k diskusi odborné i laické veřejnosti a zastupitelům města Plzně.

V návaznosti na tuto zprávu pak byl orgánům města (radě a zastupitelstvu) předložen ke schválení „Základní dokument kulturní politiky města Plzně“ (schváleno usnesením ZMP č. 585 ze dne 8. listopadu 2001), který byl až do roku 2009 jediným platným a závazným dokumentem pro oblast kultury. V roce 2009 byl nahrazen Programem rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019. Tímto dokumentem se budu podrobně zabývat v kapitole 2.6. této diplomové práce.

Městská správa je v aktivní roli ve vztahu ke kultuře a tento vztah přijetím dlouhodobé kulturní politiky definuje. Důležitost stanovení kulturní politiky vyplývá z faktu, že většina nákladů na kulturu je hrazena z veřejných zdrojů, ať už státních nebo obecních. Vývoj společnosti a podmínek vedoucích k většímu zájmu o financování kulturních aktivit formou sponzorování zatím není příliš patrný - spíše má klesající tendenci.

V této době existovaly ve městě Plzni čtyři základní směry financování kulturních aktivit – podpory poskytování kulturních služeb:

- finanční podpora činnost městských příspěvkových organizací, zajišťujících všeobecně dostupné základní kulturní služby;
- finanční podpora neziskových organizací, zajišťující činnosti – řekněme – nadstandardní, ale město považuje za důležité jejich výsledky zajistit široké veřejnosti. Zejména formou částečného pokrytí provozních nákladů organizace, která pak snadněji udrží ceny vstupného na přístupné úrovni pro širokou veřejnost;

- grantový systém, který pomáhá realizovat rozsáhlejší a náročnější neziskové projekty z oblasti kultury;
- prostřednictvím finanční podpory samostatného právního subjektu - nadačního fondu - poskytuje město prostředky na podporu drobnějších jednorázových kulturních aktivit občanů města.

Existence a přijetí kulturní politiky města byla velice důležitým prvkem poskytování veřejných služeb v oblasti kultury, a to především ze dvou základních důvodů:

- 1) Městské orgány se zodpovídají široké veřejnosti – voličům a daňovým poplatníkům – za užití finančních prostředků – tedy za poskytování služeb obecně.
- 2) Městská správa se tak dostává do aktivní role ve vztahu ke kultuře a tento vztah přijetím dlouhodobé kulturní politiky definuje – dává tak jasně najevo své cíle a priority, zároveň také musí definovat prostředky a metody k jejich dosažení.

Zásady kulturní politiky města Plzně stanovily cíle a priority, jejich formulaci, směry a cesty jak tyto cíle naplňovat s vědomím, že se jedná o nekonečný dynamický proces, rozhodně přesahující jedno volební období. V tomto smyslu muselo zcela jistě docházet ke korekcím a změnám a samotný dokument „Zásady kulturní politiky města Plzně“ byl chápán jako základ pro diskusi a připomínky odborníků, politiků a všech, kterým není plzeňská kultura lhostejná. Šlo o to, aby systém podpory kultury dokázal reagovat na legislativní změny a na měnící se ekonomické a společenské podmínky v dlouhodobém horizontu. To předpokládalo neustálou komunikaci se širokou veřejností i státní kulturní politikou, s níž by měla být ta městská, přihlížeje k místním podmínkám, v určitém souladu. Přinejmenším v tom, že východiskem kulturní politiky veřejné správy je občan a jeho práva, která jsou mu zaručena Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smluvními závazky České republiky, a to občan jako příjemce kulturních hodnot a jako jejich tvůrce, uchovatel a šířitel, přičemž „základním cílem veřejné správy je vytvořit pro občana prostor, aby tato práva mohl realizovat”.¹⁰

Tento dokument zde cituji ve znění, v kterém jej městské orgány přijaly:

¹⁰ Dokument „Hlavní linie kulturní politiky ČR“

Základní dokument kulturní politiky města Plzně

”Plzeň pro 21. století”

1. Plzeň jako město občanů plně uspokojených kulturní nabídkou a příležitostmi ke své vlastní tvorbě a jejímu uplatnění i možnostmi ke svému vzdělávání

k tomu:

- (a) vytvářet podmínky a podporovat kulturní aktivity občanů města Plzně, iniciovat jejich vznik, podporovat jejich realizaci a prezentaci
- (b) vytvářet podmínky a podporovat kulturní nabídku občanům města Plzně
- (c) vytvářet podmínky a podporovat uměleckou tvorbu občanů města Plzně a jeho prezentaci
- (d) zajišťovat informační a vzdělávací potřeby občanů města Plzně

2. Plzeň jako společnost občanů vědomých si své kontinuity s předešlými generacemi, vědomých si historie, tradice a příslušnosti k městu

k tomu:

- (a) vytvářet podmínky a podporovat kulturní aktivity vycházející a věnující se historii a tradici města Plzně
- (b) připomínat významné osobnosti města a jejich dílo i významné události z historie města
- (c) vytvářet podmínky a podporovat lidová řemesla
- (d) vytvářet podmínky a podporovat vzdělávání a výchovu v této oblasti
- (e) pečovat o kulturní dědictví

3. Plzeň jako město soustavně pečující o mladou generaci

k tomu:

- (a) vytvářet podmínky a podporovat kulturní aktivity dětí a mládeže
- (b) vytvářet podmínky a podporovat kulturní, vzdělávací a výchovné aktivity zaměřené na děti a mládež

4. Plzeň jako město soustavně pečující o menšinové skupiny obyvatel

k tomu:

vytvářet podmínky a podporovat kulturní aktivity národnostních nebo jazykových menšin, zdravotně i mentálně postižených, seniorů a kulturní, vzdělávací a výchovné aktivity v oblasti jejich integrace

5. Plzeň jako město přitažlivé pro obývání, návštěvu a investování

k tomu:

- (a) podporovat kulturní aktivity v rámci rehabilitace historické zástavby a humanizace sídlišť i v okrajových čtvrtích
- (b) vytvářet podmínky a podporovat spolkový život
- (c) vytvářet podmínky a podporovat kulturní aktivity vedoucí k naplňování volného času občanů města Plzně
- (d) podporovat kulturní aktivity zvyšující atraktivitu a přitažlivost města Plzně jako cíle turistického ruchu s přihlédnutím k poloze města na trase mezi Prahou a západní Evropou

6. Plzeň jako přirozený duchovní střed regionu západních Čech a jako významné kulturní město v rámci České republiky

k tomu:

- (a) zvýraznit a prezentovat kulturními aktivitami atraktivitu města a regionu a zdůrazňovat jejich propojení
- (b) podporovat kulturní aktivity vycházející ze spolupráce obcí a míst v regionu západních Čech
- (c) soustavně spolupracovat s orgány budoucího vyššího územně správního celku
- (d) zvýšenou pozornost věnovat církvím

7. Plzeň jako město otevřené komunikaci

k tomu:

- (a) vytvářet povědomí o Plzni jako městu otevřeném duchovním, myšlenkovým směrům
- (b) pěstovat vztahy s ostatními místy České republiky a v zahraničí, především pak s partnerskými městy a podporovat takto zaměřené aktivity i v návaznosti na připravovaný vstup ČR do Evropské unie.

Dále je v dokumentu vymezena působnost v oblasti kultury a stanovuje se veřejný zájem v těchto oblastech:

- 1) Veřejné knihovny**
- 2) Divadlo (profesionální část, neprofesionální část)**
- 3) Hudba (tanec)**
- 4) Výtvarné umění**
- 5) Literatura**

6) Audiovize (film, foto, nová informační média)

7) Volný čas, osvěta a vzdělávání

8) Prezentace města a vnější vztahy

9) Kulturní dědictví

Se zaměřením na cílové skupiny obyvatelstva:

10) Děti a mládež

11) Handicapované, národnostní a jazykové menšiny¹¹

Tato koncepce kulturní politiky představovala dle analýzy zpracované FF UK v Praze, katedrou kulturologie v roce 2005 velmi kvalitní a promyšlený dokument navazující na důkladnou analýzu podmínek kulturního života ve městě a kulturního života samotného. Z odkazu na Ústavu České republiky a Listinu základních práv a svobod bylo zřejmé, že jeho východiskem je moderní, a v evropských zemích preferovaný, koncept kulturních práv jako podstatné součásti lidských práv a vědomí odpovědnosti města za vytváření podmínek pro jejich naplnění v teritoriu jeho působnosti. Cíle měly zřetelnou strategickou funkci, byly nosné a hutně formulované.¹²

2.5. Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015

„Evropské hlavní město kultury je jedním z nejúspěšnějších projektů EU. Jedná se o vysoce prestižní akci, jakousi „olympiádu v kultuře“, jejíchž plodů občané města a regionu užívají nejen v daném roce, ale zejména v letech a desetiletích následujících.“¹³

Projekt „Evropské hlavní město kultury“ vznikl s cílem přispět ke sbližování evropských občanů. Na základě této myšlenky a z podnětu Meliny Mercouri, řecké ministryně kultury, jej zavedla Rada ministrů Evropské unie v červnu 1985. Od té doby má tato akce u Evropanů, vzhledem k množství návštěvníků, které přilákala, čím dál větší úspěch. Její kulturní a sociálně ekonomický dopad je rovněž pozoruhodný. V souvislosti s rozšířením Evropské unie od roku 1999 každoročně prezentují dvě města svůj kulturní život jako Evropská hlavní města kultury. Tento titul má přispívat k tomu, aby byla zdůrazněna rozmanitost a společné rysy kulturního dědictví v Evropě a umožněno lepší vzájemné porozumění jejích občanů. Právním

¹¹ Základní dokument kulturní politiky města Plzně „Plzeň pro 21. století“ – V. Líbal a kol. 2000

¹² Analýza Základního dokumentu kulturní politiky města Plzně a jeho komparace s dalšími koncepčními dokumenty zabývajícími se kulturou v Plzni, FF UK v Praze, katedra kulturologie Praha 2005

¹³ <http://www.plzen2015/> ze dne 20. 2. 2012

aktem č. 649/2005/ES¹⁴ stanovily Evropský parlament a Rada Evropy pořadí střídání členských států. V roce 2015 jsou na řadě Belgie a Česká republika. V národním výběrovém řízení vybrala mezinárodní porota město Mons v Belgii a město Plzeň v České republice jako "Evropská hlavní města kultury 2015".

Plzeň je čtvrtým největším městem České republiky. Tato metropole západních Čech je současně také regionálním kulturním centrem, na jehož území se nachází mnoho divadel, galerií, různorodých klubů a celá řada dalších kulturních zařízení. Titul Evropské hlavní město kultury 2015 přináší městu další příležitosti k rozvoji jeho kulturního potenciálu.

Plzeň se otevře světu, tradiční kulturu obohatí vlivy mladých uměleckých počínů, ale i kultura cizinců, které do Plzně přivedla práce a kteří se rozhodli tady zůstat. Fenomén otevřenosti a prolínání kultur je tématem programu, který tým Plzeň EHMK 2015 připravuje. Plzeň je městem, pro které je kultura důležitou položkou rozpočtu – na kulturu vydává 9 % městského rozpočtu ročně, což je o 4 % více než hlavní město Praha. Projekt Plzeň EHMK 2015 počítá jak s akcemi tradičními, tak s kulturními událostmi zcela novými. Tyto akce budou založeny na aktivní spoluúčasti občanů Plzně i regionu. Nedílnou součástí rozvojových plánů města jsou investice do kulturní infrastruktury – připravuje se stavba nové divadelní budovy, západočeské galerie, centra designu, ale i revitalizace okolí plzeňských řek, které se stanou oázou v rušném životě metropole.

Důvody, proč zvítězila v boji o tento titul v ČR právě Plzeň, je možné shrnout do následujících vět. Město má velký kreativní potenciál od umění po technologie. Občané se aktivně zapojují do kulturního života, o čemž svědčí například rozsáhlá spolková činnost. A v neposlední řadě jsou zde všechny předpoklady reprezentovat v roce 2015 Českou republiku díky snadné dostupnosti i existující a plánované infrastruktuře.

Kandidatura města Plzně byla přirozeným vyústěním jeho dlouhodobé vize otevřeného kulturního města. Právě otevřenost novým myšlenkám, inovaci a kreativité směrem k vlastním občanům i Evropě vévodí projektu ve všech jeho programových proudech. Jde i o otevření nového prostoru pro menšinové žánry a směry, multikulturní společnost, mezigenerační dialog, propojení umění a byznysu, vědy a hry, kultury a vzdělávání, umění a technologií, kreativity a relaxace, veřejných prostor a umění apod. Titul přinese Plzni mimořádný zájem ze zahraničí, podnikatelé tak získají jedinečnou šanci prokázat kvalitu služeb, aby i po roce 2015 měli turisté důvod se do Plzně vracet.

¹⁴ ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY č. 1622/2006/ES ze dne 24. října 2006 o zavedení akce Společenství na podporu projektu „Evropské hlavní město kultury“ pro roky 2007 až 2019

Důležitý je také evropský rozměr projektu. Plzeň spolupracuje s více než 70 městy v Evropě a tato spolupráce se bude nadále rozvíjet.

Ne financování tohoto projektu se mimo prostředků z veřejného rozpočtu snaží město získat ve velké míře prostředky ze strukturálních fondů EU. Podmínkou úspěšnosti jejich čerpání je i míra realizace investičních záměrů, vydefinovaných v Programu rozvoje kultury města Plzeň na léta 2009 – 2019.

Dne 5. března 2012 navštívili město Plzeň zástupci monitorovacího výboru Evropské unie. Při setkání se členy realizačního týmu projektu, představiteli plzeňské městské správy a pracovníky Ministerstva kultury zaznělo: „*Pro úspěšnou realizaci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 je důležité dbát na dodržení výše rozpočtu*“. Jacqueline Pacaud, zástupkyně Evropské komise, vyjádřila znepokojení nad dosavadním finančním zajištěním projektu a finanční spoluúčastí ze strany státu, kraje i města. Mgr. Tomáš Froyda, ředitel společnosti Plzeň 2015 přislíbil nápravu, zdroje chce hledat nejen ve veřejnoprávních financích, ale také u soukromých společností a komerčních podporovatelů. Návštěvy bruselské komise v procesu přípravy projektu jsou důležité kvůli zpětné vazbě. Monitorovací výbor dohlíží, aby město dodrželo to, co slíbilo v kandidátské přihlášce na titul EHMK 2015.¹⁵

2.6. Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019

Město Plzeň Programem rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019 nahradilo Kulturní politiku města Plzně schválenou Zastupitelstvem města Plzně usnesením č. 585/2001 (viz. kapitola 2.4.) Program rozvoje kultury vznikl jako základní dokument nutný pro přihlášku na kandidaturu města Plzně o titul Evropské hlavní město kultury 2015. Schválením tohoto dokumentu, který navazuje a blízce souvisí s dalšími strategickými rozvojovými dokumenty města, ukazuje Plzeň svůj dlouhodobý a koncepční přístup k rozvoji kultury, což je i jednou ze základních podmínek kandidatury na tento prestižní titul.

Na zpracování Programu rozvoje kultury se podílelo mimo široké plzeňské veřejnosti i mnoho osobností plzeňského kulturního života, či zástupců veřejné správy, na předním místě například 1. náměstkyně primátora města Plzně JUDr. Marcela Krejsová, Mgr. et. MgA. Roman Černík (občanské sdružení JOHAN, Pedagogická fakulta ZPČ univerzity v Plzni),

¹⁵ <http://www.plzen.eu/aktuality/> dne 11. 3. 2012

Mgr. Petr Pelcl (Útvar koncepce a rozvoje města Plzně), občanské sdružení KVAS a Agora CE o.p.s. a dále pracovnice Odboru kultury Magistrátu města Plzně.

Celý dokument je uveden následujícím článkem, jehož interpretace mými slovy by byla jistě velmi nedokonalá a nepřesná, proto jsem se rozhodla jej zde v plném znění ocitovat:

*„Město Plzeň vycházejíc z Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod a Zákona o obcích č. 128/2000 Sb. v aktuálním znění s vědomím, že kultura je významnou oblastí pro město Plzeň a jeho občany, přináší obohacení života města, zvyšuje jeho přitažlivost, propagaci a cestovní ruch, přispívá k vnitřní stabilitě člověka a celého městského společenství, přispívá k sebeidentifikaci člověka jako svobodné individuality i k identifikaci s městem a jeho historií, k rozvoji jeho intelektuální, emocionální a morální úrovně, a tím plní vedle oblasti školství celoživotní výchovně vzdělávací funkci, vytváří prostor pro kontakty s vnějším světem, komunikaci a setkávání, pomáhá k začlenění handicapovaných občanů do společnosti, pomáhá pochopit a poznat ostatní lidi, národy, společenství a jejich historii, a tím je též účinnou prevencí proti kriminalitě, rasismu a xenofobii, je dále významným ekonomickým faktorem v mnohém zásadně spolurozhodujícím o kvalitě budoucnosti života města, je nedílnou součástí rozvoje města Plzně, přičemž pod pojmem kultura se pro účely tohoto dokumentu rozumí všechny formy tvořivé, vzdělávací a poznávací činnosti, které si prostřednictvím organizované i neorganizované činnosti kladou za cíl harmonický, duševní, psychický, intelektuální, sociální i tělesný rozvoj člověka, směřující k zachování jeho historického vědomí a identity, k uchování a rozvoji historického dědictví ve sféře duchovní a materiální a k rozvoji tvůrčího potenciálu jedince i společnosti ve všech oblastech lidského konání, pokládá **kulturu za oblast veřejného zájmu.**“¹⁶*

Tento dokumentu je rozčleněn podle vizí a priorit do sedmi základních kapitol, které se zde pokusím zkráceně přiblížit.

Programem rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019

1. PLZEŇ Evropským hlavním městem kultury 2015

Cílem tohoto bodu je zajistit všechny nezbytné organizační, finanční a institucionální kroky k získání titulu Evropské hlavní město kultury 2015 a k úspěšné realizaci projektu tak, aby přinesla žádané efekty v posílení ekonomické a sociální stability města. V návrzích opatření k dosažení tohoto cíle jsou jako priority úspěšné kandidatury formulovány body:

¹⁶ Program rozvoje kultury ve městě Plzně na léta 2009 – 2019, strana 1

- Přihláška do soutěže a akce v rámci kandidatury
- Controllingový objekt Plzeň 2015
- Účelově založená kulturní organizace „Plzeň 2015“
- Dotační program „Plzeň 2015“
- Značka „Podporuji Plzeň – EHMK 2015“

2. PLZEŇ HRDÁ a soběstačná

Zde je cílem zajistit dostačující financování kultury a její udržitelný rozvoj prostřednictvím udržitelných výdajů z rozpočtu města Plzně na provoz kulturních odvětví až do roku 2019.

3. PLZEŇ ŽIVÁ se značkou kvality v oblasti kultury a umění

Prioritou č. 1 bylo stanoveno „**Živé umění se značkou nejvyšší kulturní kvality**“. Dosažení tohoto cíle se má uskutečňovat usilováním o zvýšení kvality kultury a umění, podporou vzniku a prezentací špičkové kulturní a umělecké produkce, která bude následně využívána k budování kulturního renomé města s mezinárodním dosahem. Mezi navržená opatření k dosažení tohoto cíle je zařazeno zaměření se na následující body:

- Špičková produkce v Plzni
- Kvalita festivalů
- Multikulturní a alternativní projekty
- Rezidenční pobyty
- Městem zřizované a založené organizace
- Kontinuální financování – víceleté granty
- Reflexe a diskuze
- Umělecká Cena města Plzně
- Cena Ladislava Sutnara

Prioritou č. 2 je „Kulturní infrastruktura ve vlastnictví města“.

Město si stanovilo tímto dokumentem za cíl pokračovat v projektových přípravách záměrů obsažených v Integrovaném plánu rozvoje města Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 a dále usilovat o získání dotací z ROP NUTS II Jihozápad. Dále je nutné požadovat podíl a odpovědnost na financování budování významných staveb kulturní infrastruktury také od Plzeňského kraje i od státu vzhledem k územnímu dosahu poskytovaných kulturních služeb a vzhledem k napravování vadných rozhodnutí státu v šedesátých a sedmdesátých

letech minulého století a k morálnímu právu města Plzně tuto investiční pomoc od státu požadovat. Navrženými opatřeními pro dosažení tohoto cíle jsou projekty:

- Novostavba divadla
- 4x4 Kultur Fabrik (4x4x Cultural Factory)
- Knihovna města Plzně
- Kulturní objekt Peklo
- Patton Memorial Pilsen
- Vodárenská věž

Prioritou č. 3 je „**Kulturní infrastruktura ve vlastnictví partnerů**“

Cílem je především spolupracovat a podílet se na modernizaci stávající a doplnění kulturní páteřní infrastruktury na území města, která je zřizovaná nebo provozovaná státem, Plzeňským krajem nebo městskými obvody. Tato infrastruktura slouží jak obyvatelům města, tak i jeho návštěvníkům a je pro rozvoj kultury ve městě klíčová. Tato infrastruktura má významný potenciál pro rozvoj kulturního turismu a díky multiplikačním efektům představuje ekonomický přínos pro město Plzeň. Spolupráce na rozvoji této infrastruktury je proto důležitým předpokladem naplňování cílů Programu. Do popředí je zařazeno:

- Součinnost pro výstavbu Západočeské galerie
- Zřízení Muzea designu a životního stylu

Další velmi významnou prioritou je „**Dostupnost a udržitelnost významných veřejných kulturních služeb**“

Cílem je zaměřit se na zhodnocení a zkvalitnění dosavadního potenciálu kultury a umění v Plzni na úroveň, která má výrazně nadregionální obsah, a na zajištění dostupnosti kultury a umění pro všechny vrstvy obyvatel tak, aby byl potenciál plně využit k významnému zvýšení kvality života a konkurenceschopnosti obyvatel, posilování sociální soudržnosti a zvýšení atraktivity města pro jeho obyvatele i návštěvníky. Navržená opatření můžeme shrnout do bodů:

- Vyváženost financování kulturních služeb
- Systém slev
- Využívání mimorozpočtových zdrojů
- Cena „Společnost přátelská kultuře“

4. PLZEŇ TVŮRČÍ, INSPIRUJÍCÍ A KOMUNIKUJÍCÍ

Priorita č. 1 této kapitoly je pod názvem „**Podpora nezávislé produkce**“.

Jejím cílem je důsledná podpora občanské aktivity, spolkové a souborové kulturní činnosti, činnosti profesních uměleckých spolků a sdružení, multikulturních aktivit a alternativního umění. Dále je cílem výrazně podporovat subjekty věnující se rozvoji aktivit dětí a mládeže, zaměřit se na vytvoření provázaného systému demokratických a participativních nástrojů veřejné správy v oblasti kultury a umění, které zajistí potřebné synergie, aktivují občanskou společnost a podnítí mezirezortní spolupráci a dále zaměřit se na zajištění koordinace a propagace kulturních aktivit v Plzni tak, aby vložené finanční prostředky přinášely žádoucí společenské i ekonomické efekty a byla nastartována nová a dynamická komunikace ve společnosti, v jejímž centru bude kultura a umění. Navržená opatření k dosažení tohoto cíle jsou vydefinována jako následující body:

- Grantový program na podporu celoroční činnosti
- Grantový program na podporu inovativních projektů
- Podpora sítě kulturně komunitních center
- Umění komunit a komunitní umění
- Umělecké vyjádření dětí – Galerie Paletka

Priorita č. 2 je uvedena v podkapitole s názvem „**Informace, komunikace, prezentace**“.

Cílem je zajistit účinné a systémově provázané nástroje pro informování, komunikaci, prezentaci a marketing v oblasti kultury a umění na místní, regionální i mezinárodní úrovni. Navržená opatření k dosažení tohoto cíle jsou vydefinována opět bodově:

- Koncepce prezentace a komunikace města
- Informační centrum
- Internetový portál
- Výroční zpráva o kultuře v Plzni
- Navigační a informační systém

Další z priorit je „**Synergie a spolupráce**“

Cíl je vytyčen jako podněcování synergie při rozvoji kultury napříč obory a úrovněmi samosprávy. Navržená opatření jsou:

- Spolupráce s partnery

- Kultura ve strategických dokumentech dalších oblastí

Poslední priorita této kapitoly se nazývá „**Multikulturní město**“

Cílem jejího dosažení je podporovat mezikulturní spolupráci, dialog a výměnu na všech úrovních, místní, regionální, celostátní a mezinárodní. Navržená opatření pak následující:

- Kulturní výměna s partnerskými městy
- Kultura menšin, menšiny v kultuře

5. PLZEŇ NEZAPOMÍNÁJÍCÍ

Jedinou prioritou této kapitoly je „**Pečovat o městskou památkovou rezervaci v centrálním území města**“

Cíl k jejímu dosažení je formulován takto: U vědomí si kulturního dědictví zanechaného nám našimi předky pečovat o památky nemovité i movité, podporovat kulturní tradice a lidové zvyklosti, nezapomínat na významné osobnosti a události, podporovat expozice připomínající historické souvislosti, neb národ neznající svou minulost je odsouzen ji prožít znovu.

Navržená opatření jsou pak následující:

- Koncepce péče o historické dědictví města Plzně
- Zachování grantového programu příspěvků na obnovu památkově chráněných objektů
- Rekonstrukce a obnova památkových zón
- Adolf Loos Program (Patton Memorial)
- Industriální památky k novému využití

6. PLZEŇ PŘITAŽLIVÁ

Prioritou č. 1 další kapitoly je „**Veřejný prostor jako umělecké dílo**“

Cílem je, aby město bylo zajímavým a přitažlivým turistickým cílem, uměleckým dílem s kvalitní architekturou, s kultivovanými veřejnými prostranstvími, s venkovními uměleckými expozicemi, s bohatou kulturní, vzdělávací, sportovní, rekreační a volnočasovou nabídkou.

Město poskytující vlídné a dostupné prostředí pro konferenční a kongresovou turistiku, město poskytující příjemný a kvalitní turistický servis. Navržená opatření jsou pak:

- Koncepce zlepšení veřejného prostoru
- Open-air galerie
- Greenways v nivách řek

- Zapojení veřejnosti do plánování veřejných prostranství
- Oživení náměstí Republiky

Další z priorit je nazvána „**Plzeň jako mezinárodní destinace kulturního turismu**“

Její obsah je v programu popsán takto: Plzeň je značkou nejenom ve světě piva, ale i v oblasti kultury. Rozvoj kulturního turismu je přirozeným důsledkem skutečných kvalit a vybudovaného renomé plzeňské kultury. Mnoho návštěvníků České republiky směřujících ze západu do Prahy využije příležitosti navštívit při své cestě Plzeň. Město zaznamenává velký nárůst návštěvnosti nejen turistů, ale i opětovně se vracějícího kulturního publika z ČR i zahraničí. Opatření k naplnění této priority jsou:

- Strategie rozvoje kulturního turismu
- Festivaly v Plzni
- Rozvoj Zoologické a botanické zahrady v Plzni
- Rozvoj Techmanie
- Plzeň – město kongresů a konferencí

7. PLZEŇ VZDĚLANÁ A PROSPERUJÍCÍ

Priorita č. 1 poslední kapitoly je „**Odbornost, transparentnost a nezávislost koncipování, rozhodování a hodnocení v kultuře a umění**“

Zaměřuje se na využití kultury jako významného zdroje pro znalostní ekonomiku města, podporu kulturního turismu a stimulaci synergických a multiplikačních efektů mezi oblastí kultury, vzdělání, cestovního ruchu, průmyslu a podnikání. Ekonomický potenciál kultury se rozvíjí především na úrovni kultivace lidských zdrojů a know-how v oblasti kultury využitelného pro znalostní ekonomiku, na podpoře specifických aktivit kulturního turismu, kulturně developerských projektů a podnikatelských záměrů v oblasti kultury a stimulace spolupráce mezi kulturní, akademickou a podnikatelskou sférou. Opatření jsou pak formulována v bodech:

- Pracovní skupina Kultura
- Odbor kultury MMP
- Hodnocení kvality městem zřizovaných a zakládaných kulturních organizací
- Systém posuzování projektů a žádostí o dotaci
- Zapojení veřejnosti do naplňování Programu

Další z priorit je uvedena pod názvem „**Vzdělávání – cesta k prosperitě**“

Jejím cílem je zvyšovat profesionalitu a rozvíjet kompetence pracovníků v kultuře tvůrců, a tím zajistit adekvátně kvalifikované lidské zdroje pro moderní a progresivní správu a využití kultury, vzhledem k její nové roli ve společnosti. Navržená opatření jsou následující:

- Univerzitní podhoubí
- Techmania – rozcestník mezi technologiemi a uměním
- Umění ve škole

Třetí prioritou této kapitoly je „**Kultura a umění – prostor pro podnikání**“

Cílem je podpora inovativních podnikatelských a kulturně developerských záměrů v oblasti kultury a propojení zájmů kulturního a podnikatelského sektoru při zhodnocování kulturního kapitálu města. Navržené opatření je zde jediné:

- Studie možností podpory kreativního průmyslu v Plzni

Poslední podkapitolou programu je „**Kultura jako základní součást života občanů, rozšiřování relevantního trhu**“

Cílem je zajistit dostupnost kultury a umění pro všechny vrstvy obyvatelstva. Významnou pozornost věnovat mladé generaci, znevýhodněným a společensky izolovaným skupinám obyvatel (rodiče s dětmi, senioři, menšiny). Využívat kulturu a umění (posilovat roli kultury a umění) pro osobnostní rozvoj, mezigenerační komunikaci, rozvoj tvořivosti, kritického myšlení, občanské angažovanosti, vědomí kořenů i jako prevenci sociálně patologických jevů. Rozšiřovat kvalitní a dostupnou nabídku příležitostí k aktivní seberealizaci a účasti na kultuře a umění. Vytvářet podmínky pro rozvoj nezávislých komunitně orientovaných občanských iniciativ jako základny pro zdravé a udržitelné kulturní podhoubí. Navržené opatření je opět jediné:

- Rozšíření zájmu na straně konzumentů kultury.¹⁷

¹⁷ Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019, kolektiv autorů 2010

2.7. Naplňování cíle 1. Programu rozvoje kultury - Podmínky úspěšné kandidatury na EHMK 2015 v roce 2010

Aby koncepční materiály plnily svůj účel, je třeba provádět jejich průběžné vyhodnocování na základě určených cílů.

Za monitoring realizace Programu rozvoje kultury na léta 2009-2019 je odpovědný Odbor kultury Magistrátu města Plzně. Jeho úkolem je mimo jiné i vydávat každoročně zprávu o realizovaných kulturních projektech a činnostech na území města Plzně, dále administruje grantový program města Plzně v oblasti kultury včetně kontroly nakládání s přidělenými prostředky a realizuje vlastní projekty mezinárodní spolupráce v oblasti kulturní politiky. V neposlední řadě je místem aktivní spolupráce a otevřeného informačního uzlu pro všechny subjekty působící v oblasti kultury na území města.

To, jakým způsobem je monitoring prováděn zde uvedu na několika příkladech zhodnocení opatření k dosažení cíle č. 1 – „**Podmínky úspěšné kandidatury města Plzně na získání titulu Evropské hlavní město kultury 2015**“ z Monitorovací zprávy o realizaci programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019 za rok 2010. Toto zprávu zpracoval Odbor kultury MMP v říjnu roku 2011 a následně byla v samostatném bloku prezentována na Hodnotící konferenci o kultuře ve městě Plzni, která se uskutečnila dne 31. října 2011 v Měšťanské Besedě v Plzni.

PRK stanovil nejpozději do konce roku 2010 založit kulturní organizaci „Plzeň 2015“ s vlastní subjektivitou a kompetencemi a městem jmenovanou správní a dozorčí s věcně a časově omezeným mandátem do roku 2016, která bude odpovědná za realizaci všech souvisejících projektů. Základním předpokladem úspěchu je kontinuita týmu, nezávislost a jednoznačně definovatelná manažerská odpovědnost doprovázená odpovídajícím institucionálním a finančním zázemím. Toto opatření bylo formulováno na základě zkušeností z jiných měst, která se o titul Evropské hlavní město kultury ucházela a byla úspěšná.

V souladu s Příhláškou města Plzně do druhého kola soutěže o titul EHMK 2015 rozhodlo tedy ZMP usnesením č. 398 ze dne 16. 9. 2010 o založení obecně prospěšné společnosti Plzeň 2015. Společnost byla založena 21. 10. 2010. Úkolem společnosti je příprava a realizace projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 v oblastech:

- programové náplně projektu Plzeň – EHMK 2015
- propagace, komunikace a marketingových aktivit projektu Plzeň - EHMK 2015

- financování projektu Plzeň – EHMK 2015 včetně zajištění grantové podpory subjektům realizujícím programovou náplň
- prezentace města Plzně a Plzeňského regionu jako významné turistické destinace v oblasti kulturní turistiky.

Faktická činnost společnosti byla zahájena k 1. 1. 2011, do té doby byly nezbytné aktivity v projektu Plzeň - EHMK 2015 realizovány v rámci městské organizace ÚKEP MP, který zabezpečoval i největší část aktivit kandidatury města na titul Plzeň - EHMK 2015. Správní rada na svém zasedání 27. 10. 2010 jmenovala ředitelem společnosti RNDr. Milana Svobodu. Ten začátkem koncem minulého roku z funkce odstoupil a na jeho místo byl jmenován Mgr. Tomáš Froyda. Ve funkci uměleckého ředitele je od února tohoto roku Petr Forman, který vystřídal Yvonu Kreuzmannovou, které ke konci loňského roku vypršela pracovní smlouva. Pracovní tým společnosti se začal tvořit od ledna 2011. Správní rada, která měla v počátečním období fungování společnosti 3 členy, byla v dubnu 2011 rozšířena na celkový počet 6 členů. Složení správní rady v období 21. 10. 2010-13. 4. 2011: JUDr. Marcela Krejsová, PhDr. Helena Knížová, Ing. Erich Beneš. Složení správní rady je od 14. 4. 2011: JUDr. Marcela Krejsová, PhDr. Helena Knížová, Bc. Eva Herinková, doc. akad. mal. Josef Mištera, Ing. Alena Svobodová, BcA. Vladimír Líbal. Také dozorčí rada měla v počátečním období fungování společnosti pouze 3 členy a v dubnu 2011 byla rozšířena na celkový počet 6 členů. Složení dozorčí rady v období 21. 10. 2010-13. 4. 2011 bylo: doc. Ing. Vladimír Duchek, PhD., Ing. Hana Kuglerová, Mgr. Michal Červenka. Od 14. 4. 2011 pracuje v tomto složení: Ing. Hana Kuglerová, Mgr. Michal Červenka, Ing. Erich Beneš, Mgr. Kateřina Chábová, PhDr. Pavel Suk, doc. Ing. Jiří Vacek, Ph.D.

Činnosti společnosti Plzeň 2015 o. p. s. předcházelo během roku 2010 mnoho aktivit týmu kandidatury na titul Plzeň - EHMK 2015. Jednalo se o celoročně probíhající akce kandidatury. Z nichž je zde vhodné uvést:

Meeting point PLZEŇ 2015

V září 2009 byl otevřen první meeting point plzeňské kandidatury v kavárně Inkognito. Kavárna se stala místem setkávání se členy týmu Plzeň 2015 i s řadou významných hostů. V dubnu 2010 se pravidelné úterní besedy z kavárny Inkognito přesunuly do větších prostor kavárny Domu hudby. Meeting point však v kavárně Inkognito zůstal i nadále jako místo, kde má veřejnost možnost dostat čerstvé informace o dění v projektu Plzeň - EHMK 2015.

Veřejné diskuze „Fresh air pro Plzeň“

Klíčovým faktorem celého procesu plzeňské kandidatury na titul Plzeň - EHMK 2015 se stal veřejný dialog. Z toho důvodu byl rozpracován koncept veřejných setkávání a diskusí nad aktuálními kulturně společenskými tématy města, regionu, republiky a pochopitelně Evropy. Diskuse se konaly pravidelně každé úterý od září 2009 do června 2010. Jejich forma se postupně proměňovala a rozvíjela: od rozhovorů s osobnostmi plzeňského kulturního života, přes diskuse nad aktuálními tématy, kde se setkávaly dvě osobnosti s rozdílným pohledem na dané téma, po tzv. problémové kluby, jakési panelové diskuse s větším množstvím diskutujících odborníků.

Otevřený prostor u Mrakodrapu – Kandidátské léto ve „Vaší produkci“

Anglické nábřeží se během léta 2010 stalo místem konání produkcí, které tentokrát připravovala veřejnost na základě otevřené výzvy, a to jak produkčně, tak dramaturgicky. Každý subjekt připravil čtyři zajímavé produkce v rámci jednoho měsíce dle svého výběru a zájmu. Nevyužívané místo tak každou středu v červnu ožilo studentskou kulturou v režii Masarykova gymnázia v Plzni, v červenci díky Centru neziskových organizací kulturou menšin a pro menšiny, v srpnu v duchu mezigeneračního dialogu a v září s ideou mezioborové komunikace a spolupráce.

Nenechávej si to pro sebe aneb otevři si pusu v Plzni!

Tyto pravidelné veřejné diskuse se konaly v období červen – září 2010 ve Smetanových sadech. Inspirací pro tato setkání (každé úterý od 17:00) byl londýnský Speaker's Corner v Hyde parku. Tým Plzeň 2015 vyzval občany: „Nebojte se říci, co si myslíte a zkuste si alespoň představit: vylézt na strom na náměstí Republiky; projít příjemnou budovou nádraží rovnou do venkovní galerie; dát si kávu venku na Americké třídě atd. Váš životní prostor totiž nekončí za dveřmi vašeho bytu!“

Mezi dalšími akcemi, které rozšiřovaly stálou nabídku kandidatury, je vhodné uvést:

BAR PLZEŇ 2015

Tak trochu netradiční veřejné setkání se členy týmu Plzeň - EHMK 2015 se uskutečnilo v Hudebním klubu Anděl dne 22. 2. 2010. Ti odpovídali na následující dotazy: Co městu

přinese projekt EHMK 2015? Jak mohu přispět vlastním nápadem/projektem? Jaká kritéria musí můj projekt splňovat? Jak může být můj projekt v rámci projektu EHMK podpořen? Byla vyzdvihnuta základní idea, kterou v sobě kandidatura nese, a tou je princip participace občanů na celém procesu.

Zapojení se do projektu Future City Games

V roce 2010 byla veřejnost v souvislosti s přípravou kandidatury na titul Evropské hlavní město kultury 2015 zapojena do plánování rozvoje města, a to formou projektu Kreativní město - Hra na město budoucnosti (Future City Game, FCG). Tato hra umožňuje lidem nacházet řešení problémů, se kterými se jejich města dlouhodobě potýkají. Hra obvykle probíhá jako dvoudenní akce, které se účastní obyvatelé příslušného města, přicházející z různých prostředí a oborů, pod vedením zkušeného moderátora. Cílem hry je navrhnout nejlepší způsob, jak zlepšit kvalitu života ve městě jako celku nebo v některé jeho konkrétní čtvrti. Svůj nápad mají hráči za úkol srozumitelně představit přítomným pozorovatelům z řad zástupců města, nejrůznějších odborníků a dalších spoluobčanů. Hra rozvíjí dialog mezi veřejným sektorem a obyvateli města, mezi profesionály a laiky.

V březnu 2010 se v Plzni uskutečnila FCG zaměřená na zanedbaný areál bývalého pivovaru Světovar, který byl jmenován kulturní památkou. Cílem města Plzně je vytvořit ze Světovaru multifunkční kulturní centrum se zázemím pro volnočasové aktivity a rezidenční pobyty umělců. Tato akce potvrdila zájem místních kulturních sdružení o realizaci workshopů a drobných akcí v areálu ještě před jeho samotnou rekonstrukcí a nastínila také možná organizační, provozní a programová řešení.

Kulturní centrum Světovar – příležitost pro Plzeň 2015

Mezinárodní konference a workshop na téma oživování tzv. brownfields v České republice a v Evropě proběhla 11. a 12. 3. 2010. Cílem akce bylo seznámit se s příklady úspěšných revitalizací industriálních objektů a diskutovat možnosti úpravy areálu Světovar v Plzni na nové kulturní centrum.

Prezentace projektů pro přihlášku 2. kola kandidatury

Veřejné setkání týmu Plzeň 2015 a kulturních aktérů z Plzně, Plzeňského a Jihočeského kraje se konalo březnu 2010 v Západočeském muzeu. Předmětem byla prezentace možných projektů navrhovaných občany pro projekt Plzeň - EHMK 2015 a stabilizace neformální sítě těch, kteří mají zájem o spolupráci.

Den Evropy a mezinárodní diskusní fórum „To beer or not to beer“

U příležitosti Dne Evropy se konalo 9. a 11. května 2010 mezinárodní diskusní fórum s podtitulem „To beer or not to beer“ zaměřené na pivovary revitalizované pro kulturní účely. Diskuse se zahraničními hosty se věnovala mezinárodním uměleckým sítím a arts managementu. Cílem setkání bylo položit základ mezinárodní sítě revitalizovaných pivovarů. Vpodvečer byl pro širokou veřejnost uspořádán netradiční koncert Plzeňské filharmonie na náměstí Republiky.

Den Meliny Mercuri

12. června 2010 se konal velký happening na Americké třídě. Motto „Zkuste si to alespoň představit“ přivedlo na ulici velké množství organizací i jednotlivců, kteří svým dobrovolným vystoupením vyjádřili podporu projektu Plzeň – EHMK 2015. Vrcholem večera bylo taneční představení umělců ze Starého pivovaru v Poznani a street party.

Urban ideas bakery na téma Veřejný prostor

Další červnovou akcí v termínu 13. – 15. byl Mezinárodní workshop Urban Ideas Bakery (tzv. Pekárna nápadů) je součástí mezinárodního projektu Kreativní města organizace British Council. Plzeň byla po litevském Kaunasu a maďarské Pécsi třetím městem, kde se tato dílna realizovala. Plzeňská „Pekárna nápadů“ se zaměřila na přípravu projektů pro oživení některých veřejných prostranství ve městě.

Arts management – letní týdenní kurz pro animátory kultury

V Nechtinech proběhl 12. – 16. července 2010 Kurz strategického plánování jako nástroje k ovlivňování (vlastní) budoucnosti pro animátory kultury vedly PhDr. Alexandra Brabcová a

MgA. Šárka Havlíčková. Týdenní intenzivní kurz byl určen zejména pracovníkům neziskových organizací, aktérům na poli plzeňského kulturního a uměleckého života včetně rozmanitých přesahových aktivit.

Burza projektů

V prostoru Světovaru v září 2010 proběhla Veřejná prezentace projektů a jejich budoucí využití v kulturním centru areálu Světovar. Prezentovány byly již existující či připravované projekty z Plzně i regionu. Cílem bylo seznámit zástupce města a místní podnikatelské sféry se záměry, které bude možné v budoucnu podpořit.

Hodnotící zpráva poukazuje také na prezentace kandidatury, a to nejen v regionu, ale i v zahraničí.

V regionu:

Od září 2008 se díky podpisu dohody o spolupráci na projektu Plzeň - EHMK 2015 s Plzeňským krajem uskutečnila vzájemná setkání a prezentace projektu v regionu. Zmiňme alespoň některá: V období květen až červenec se konala pravidelná setkání týmu v budově kláštera v Plasích. V červnu byly Plzeň i projekt Plzeň – EHMK 2015 prezentovány na Plzeňských dnech v Senátu v Praze. V červenci 2009 a 2010 také na festivalu Hrady.cz na Švihově. V poslední fázi příprav projektu podniká tým výjezdy do blízkého okolí Plzně (Nečtiny, Spálené Poříčí, Nepomuk, Štářhlavice, Dnešice) a reflektuje výsledky přímých diskusí se starosty okolních obcí.

V zahraničí :

- konference Les Rencontres v Pécsi (EHMK 2010) - dohodnuty konkrétní kroky ve spolupráci s městy Záhřeb a Gdaňsk
- konference k 25. výročí iniciativy EHMK v Bruselu - zájem o spolupráci projevil např. města Sønderborg/DK, Maastricht/NL, oblast Friesland/NL, Poznaň/PL, Gdaňsk/PL a San Sebastian/E
- jednání s představiteli kulturního centra Wiels v Bruselu
- návštěva města Essen-EHMK 2010 - diskuse s představiteli organizace RUHR 2010
- konference mezinárodní sítě Informal European Theatre Meeting (IETM) v Berlíně

- upevnění kontaktu s ředitelem projektu EHMK Lille 2004, kandidátským městem Lublin (PL), s mezinárodní sítí A Soul for Europe (art advocacy), festivalem Charleroi Danse a zástupci revitalizovaného pivovaru Kulturbrauerei
- konference sítě Les Rencontres v Madridu a jednání s představiteli madridské knihovny, která je umístěna v bývalém pivovaru
- konference „European Capitals of Culture Impulse for Change“ v Katovicích
- spolupráce expertů týmů projektů Plzeň 2015 a Linec 2009
- konference Les Rencontres zaměřena na kulturní turistiku v Rijece
- konzultace s Dr. Walter Putschogem, finančním ředitelem Linz 2009 – Kulturhauptstadt Europas Organisations GmbH
- účast na slavnosti „Doudou“ v Monsu – jednání o možnostech spolupráce
- výroční zasedání sítě Les Rencontres v Istanbulu.¹⁸

Obdobným způsobem byly zhodnoceny i další opatření k dosažení všech sedmi cílů Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019, avšak vzhledem k rozsahu této mé práce je zde již neuvádím. Monitorovací zpráva o realizaci Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009-2019 za rok 2010 byla první vlašťovkou v této oblasti. Lze jen doufat, že ekonomické krize a plánovaná nová metoda rozpočtového určení daní neohrozí realizaci a rozvoj většiny investičních i neinvestičních cílů a opatření Programu a hlavní vize této kulturní politiky bude moci být postupně naplněna tak, jak se je Program rozvoje vytyčil.

¹⁸ Monitorovací zpráva o realizaci programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019 za rok 2010, kolektiv OK MMP, říjen 2011

3. KULTURA A SOUČASNÁ SPOLEČNOST

3. 1. Obecný pohled

Jak je již výše uvedeno, je obtížné jednoznačně definovat kulturu - je nekonečně vrstevnatá a složitá jako je sám život. Je jedinečným projevem a součástí lidské civilizace. Člověk je jejím tvůrcem a zároveň příjemcem a její tvar a obsah se v čase neustále proměňuje. Kultura charakterizuje jednotlivé epochy našich dějin a pomáhá pochopit smysl lidské existence. Kultura je způsob komunikace člověka s okolním světem.

Přispívá k vnitřní (sociální) stabilitě, k identifikaci člověka s místem a dobou, přispívá k vytváření pocitu příslušnosti ke společnosti. Je důležitým prvkem působícím proti zestejnění, charakterizuje samotného člověka, ale i místo, obec, region či stát, je to prostor pro kontakty, komunikaci, setkávání.

Kultura pomáhá pochopit člověku ostatní lidi, národy, společenství - je účinnou prevencí proti rasismu, xenofobii a kriminalitě. Vliv kultury člověka kultivuje a plní nezanedbatelnou výchovně-vzdělávací funkci. Sehrává též důležitou sociální adaptační funkci, přispívá ke stabilitě v rámci společenství a k integraci menšin do společnosti. Kultura v podobě kulturního dědictví, ale i bohatého kulturního dění, se výrazně podílí na zvyšování přitažlivosti místa a tím i na rozvíjení cestovního ruchu. Je též nepřehlédnutelným vývozním artiklem přispívajícím k účinné propagaci. Kulturu je možné též chápat i jako významné hospodářské odvětví, kdy tzv. multiplikační efekty přináší nemalé finanční prostředky do veřejných rozpočtů.

Vzhledem k výše uvedenému je nepopíratelné, že kultura v životě společnosti plní důležitou úlohu a je v zájmu občanů a kvality jejich života, aby prostřednictvím jimi volených zástupců (správců daného území) měla kultura své místo ve všeobecné strategii a politice. Tento fakt činí z kultury věc veřejnou. To je konstatováno i v Evropské chartě měst, která byla přijata v r. 1992 na Stálé konferenci místních a regionálních orgánů Evropy ve Štrasburku¹⁹ včetně ustanovení, že všichni obyvatelé města mají právo na kulturu a kultura je záležitostí všech. Z tohoto rozsáhlého dokumentu zde cituji pro názornost zásady, které jsou obsaženy v kapitole o kultuře.

¹⁹ rezoluce č. 234 (1992) o Evropské chartě měst (*The European Urban Charter*)

Kultura ve městech

1. Všichni obyvatelé měst mají právo na kulturu.
2. Kulturní rozvoj měst přispívá k jejich hospodářskému a sociálnímu rozvoji.
3. Kulturní výměna je mocným poutem mezi lidmi různých národností, lidmi z různých regionů a mezi národy.
4. Kulturní rozvoj a skutečná kulturní demokracie představují rozsáhlou spolupráci mezi místními orgány a společenskými skupinami, mezi veřejně prospěšným a soukromým sektorem.
5. Kulturní pluralita předpokládá experimenty a podporu novátorství.
6. Vyrovnaná podpora kulturní turistiky ze strany místních orgánů může být přínosem pro jejich společenství.

Kultura je samozřejmě velmi významnou oblastí pro město Plzeň a jeho občany, přináší obohacení života města, zvyšuje jeho přitažlivost, propagaci a cestovní ruch, přispívá k vnitřní stabilitě člověka a celého městského společenství, přispívá k sebeidentifikaci člověka jako svobodné individuality i k identifikaci s městem a jeho historií, k rozvoji jeho intelektuální, emocionální a morální úrovně, a tím plní vedle oblasti školství celoživotní výchovně vzdělávací funkci, vytváří prostor pro kontakty s vnějším světem, komunikaci a setkávání, pomáhá k začlenění handicapovaných občanů do společnosti, pomáhá pochopit a poznat ostatní lidi, národy, společenství a jejich historii, a tím je též účinnou prevencí proti kriminalitě, rasismu a xenofobii, je dále významným ekonomickým faktorem v mnohém zásadně spolurozhodujícím o kvalitě budoucnosti života města a její rozvoj, je nedílnou součástí rozvoje města Plzně, přičemž pod pojmem kultura se rozumí všechny formy tvořivé, vzdělávací a poznávací činnosti, které si prostřednictvím organizované i neorganizované činnosti kladou za cíl harmonický, duševní, psychický, intelektuální, sociální i tělesný rozvoj člověka, směřující k zachování jeho historického vědomí a identity, k uchování a rozvoji historického dědictví ve sféře duchovní a materiální a k rozvoji tvůrčího potenciálu jedince i společnosti ve všech oblastech lidského konání a pokládá tím kulturu za oblast hodnou veřejného zájmu.

3.2. Kulturní zařízení na území města Plzně

Tak jako jsou rozmanité všechny lidské bytosti, tak rozmanitá je i potřeba kultury pro jednotlivce, a to jak do jejího množství tak i jejího druhu. V současnosti ve městě Plzeň se nabídka kulturních služeb pro veřejnost uskutečňuje jednak prostřednictvím kulturních

organizací financovaných z městského rozpočtu. Jedná se o příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti dále svým majetkovým podílem vstupuje do celé řady dalších společností a zakládá nadace nebo nadační fondy na další podporu kulturních aktivity občanů. Různobarevnost této škály doplňuje celá řada organizací financovaných z rozpočtu Plzeňského kraje a dále subjektů soukromých, jak z neziskového sektoru, tak i komerčních. Pro ilustraci v příloze č. 1 své diplomové práce uvádím seznam převážné většiny kulturních stánků na území města, a to rozdělený pouze podle jednotlivých odvětví, územního určení, bez ohledu na způsob jejich financování, což ostatně pro příjemce - občana - není v konečném důsledku podstatné.

Pokud budu ve své diplomové práci dále mluvit o příspěvkových organizacích zřízených městem Plzní k zajištění a poskytování služeb v oblasti kultury, jedná se o:

- Divadlo Alfa
- Divadlo Josefa Kajetána Tyla
- ESPRIT - plzeňský kulturní servis
- Hvězdárna a planetárium Plzeň
- Knihovna města Plzně

Dále je třeba zmínit obecně prospěšné společnosti založené městem Plzní k zajištění a poskytování služeb v oblasti kultury:

- Galerie města Plzně
- Plzeňská filharmonie
- Divadlo pod lampou

Pominout nesmíme ani ostatní subjekty v oblasti kultury založené městem Plzní nebo se spoluúčastí města Plzně:

- Nadační fond pro kulturní aktivity občanů města Plzně
- Nadace 700 let města Plzně
- Dominik centrum, s.r.o.

Nabídku rozšiřují dále také významné kulturní instituce navázané na rozpočet Plzeňského kraje:

- Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje
- Západočeská galerie
- Západočeské muzeum²⁰

²⁰<http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/> - 25. 2. 2012

4. FINANCOVÁNÍ KULTURY V RÁMCI MĚSTSKÉHO ROZPOČTU

4. 1. Důvody podpory kultury z veřejných zdrojů

O rozsahu financování kultury rozhoduje společenský zájem o produkci určitých kulturních statků, z hlediska financování kultury z veřejných rozpočtů, jde o to, kolik chce občan z vlastní vůle (na základě určité potřeby konzumace kulturních statků) dát na umění, vědu, památkovou péči a ostatní významné složky kultury. V oblasti kultury se produkují všechny tři druhy statků, tj. čisté veřejné statky, smíšené veřejné statky a statky privátní. Vzhledem k tomu, že spotřeba kulturních statků působí jako pozitivní externalita, je v zájmu veřejných rozpočtů pečovat o její určitý standard formou její podpory z veřejných zdrojů.

Je proto zcela nezbytné připravovat kulturní politiku tak, aby byla transparentním podkladem pro tvorbu veřejných rozpočtů. Finanční prostředky do oblasti kultury jsou každoročně kráceny. Při úsporných opatřeních je resort kultury vždy na prvním místě a finanční prostředky jsou z něj odebírány bohužel bez jakékoli odborné diskuze. Trpí tím nejenom tvůrčí kultura (divadlo, hudba, film, výtvarné umění), ale i ochrana kulturního dědictví, na které je z velké části založen náš cestovní ruch, který do rozpočtů vrací nemalé finanční prostředky a vytváří pracovní místa. Pracovní uplatnění nabízí celá kulturní oblast, a to i při silném finanční podhodnocení často vysokoškolsky vzdělaných odborníků. Kultura je úzce propojena se vzděláváním, etikou a i vztahem k vlasti a jejím hodnotám, proto je nutné kulturu nejenom neopomíjet, ale především ji za transparentních podmínek podporovat.²¹

Oblastí, která je podporována z městského rozpočtu, je především místní kultura. Místní kulturou se rozumí především způsob života lidí v obcích a městech, jejich vlastní tvořivé, sdružovací, sociální a komunikační aktivity, vztah ke kulturnímu dědictví, k prostředí obce, vztah k místním tradicím a zvykům i jejich udržování. Součástí takto chápané kultury jsou i související činnosti, služby a produkty právnických osob. Zvláštní postavení má v tomto směru veřejná správa, zejména územní samospráva.²²

²¹ XI. Celostátní konference Věcí veřejných, dne 11. 4. 2010 Brno, příspěvek Mgr. Miloše Krčmáře, předsedy klubu Jablonecké Věci veřejné

²² PhDr. Alena Moskovčiaková, 20. 9. 1999, zdroj: OF 3/99, rubrika: Ekonomika

4.2. Příprava a schvalovací proces městského rozpočtu v souladu se zákonnými úpravami

Rozpočtové právo, které je pododvětvím finančního práva, je souborem právních norem, které upravují soustavu veřejných rozpočtů, obsah veřejných rozpočtů, fondovní hospodaření, rozpočtový proces a vztahy vznikající při tvorbě, rozdělování a používání peněžní masy v těchto veřejných rozpočtech.

Sestavování městského rozpočtu, a tím i financování kultury ve městě Plzni, se řídí platnými právními předpisy, jako je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích²³, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů²⁴, zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní²⁵, vyhláškou MF ČR, o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu DPH a daní z příjmů a dále Statutem města Plzně,²⁶ zejména ustanovením části 4, o finančním hospodaření a majetku města.

Rozpočet města Plzně (dále jen MP) vychází z rozpočtu celoměstských orgánů (dále jen MMP), který je sestaven ve členění dle platné organizační struktury MMP, tzn. 4 vnitřní úřady MMP, Kancelář primátora a Městská policie, a rozpočtů městských obvodů (dále jen MO) 1-10 celkem. Předložení návrhu rozpočtu MP v ZMP musí předcházet jeho projednání v odborných komisích RMP a ve Finančním výboru ZMP. Návrh rozpočtu MP je předkládán ZMP ke schválení po prezentaci a projednání na samostatném pracovním semináři ZMP. Návrh rozpočtu MMP a rozpočtů MO 1-10 na rok stávající rok vychází z rozpočtového výhledu, základnou pro porovnání vývojových trendů je schválený rozpočet z roku předešlého. Prvotními zpracovateli podkladů pro návrh rozpočtu a rozpočtový výhled MMP jsou příslušně odvětvové odbory MMP. Vedoucí odborů jsou odpovědní za zpracování podrobných a konkrétních podkladů vycházejících z kvalifikované analýzy dané oblasti. Správnost a úplnost poskytnutých podkladů je pravidelně na jednotlivých odborech a úřadech prověřována odborem kontroly a interního auditu MMP.

Příjmy rozpočtu jsou stanoveny:

- a) daňové příjmy na základě dlouhodobého vývoje plnění daní v rozpočtu města Plzně a na základě odhadu MF ČR o předpokládaném celostátním výnosu daní

²³ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

²⁴ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

²⁵ zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

²⁶ Statut města Plzně 2011

- b) příjmy z vlastní činnosti odborů MMP, správců majetku města Plzně, z vlastní činnosti MO a odvody příspěvkových organizací na základě kvalifikovaného odhadu příslušných správců rozpočtu a zástupců zřizovatele vycházející z analýzy dané oblasti,
- c) příjmy z pronájmu majetku konkrétně stanovené příslušnými správci rozpočtu na základě platných smluvních vztahů,
- d) příjmy z prodeje majetku na základě strategie města,
- e) nároková dotace ze státního rozpočtu (souhrnný dotační vztah) na základě rozpisu Krajského úřadu Plzeňského kraje, který následuje po schválení zákona o státním rozpočtu.

Rozpočet města je schvalován dle harmonogramu přípravy a zpracování rozpočtu. V červnu příslušného roku Rada města Plzně projedná „Zásady pro sestavení rozpočtu města Plzně včetně rozpočtového výhledu na tři roky“ a harmonogramu jeho přípravy a zpracování. V červenci následuje pak odevzdání podkladů na Ekonomický úřad MMP. Během září probíhá projednání návrhu rozpočtu MMP na rok a rozpočtového výhledu MMP ve vedení města a projednání potřeb a priorit jednotlivých správců rozpočtu MMP včetně rozpočtového výhledu MMP v odborných komisích RMP. V říjnu probíhá v RMP – 1. čtení návrhu rozpočtu MMP na rok a rozpočtového výhledu, zde se provádí:

- kvantifikace příjmů;
- stanovení základních potřeb a priorit vývoje města a objemy prostředků určených na výdaje jednotlivých vnitřních úřadů MMP a jimi řízených organizací ve členění závazných ukazatelů;
- stanovení % podílu MO 1-10 na výnosech DPH a daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a stanovení podílu příspěvku na výkon státní správy ze státního rozpočtu.

V listopadu pak celý proces pokračuje projednáním v ZMP. Jedná se o schválení finančního vztahu rozpočtu města a rozpočtů městských obvodů. Pokud je třeba, následuje 2. čtení v RMP návrhu rozpočtu a rozpočtového výhledu. Následně je rozpočet předložen k projednání Finanční komisi RMP. Poté je zde ještě povinnost zveřejnění návrhu rozpočtu na úředních deskách tj. 15 dní před projednáváním v ZMP. Dále Finanční výbor ZMP projedná návrh rozpočtu MP „politického dokumentu“ včetně rozpočtového výhledu. V listopadu na pracovním semináři proběhne prezentace návrhu rozpočtu MP včetně rozpočtového výhledu.

Teprve v prosinci je celý proces ukončen, a to schválením rozpočtů MO 1-10 v zastupitelstvu příslušného městského obvodu a konečně projednání návrhu rozpočtu MP na rok včetně rozpočtového výhledu v Zastupitelstvu města Plzně.

4. 3. Celkový stav financování kultury prostřednictvím Odboru kultury MMP

Rozpočty obcí jsou veřejné, proto pro číselné uvedení do této problematiky uvádím souhrnnou bilanci rozpočtu Odboru kultury Magistrátu města Plzně. Všechny další údaje a skutečnosti se budou vztahovat k roku 2010, neboť v době, kdy jsem začala zpracovávat tuto diplomovou práci, ještě nebyla dostupná všechna data za rok 2011.

Tabulka 1: Souhrnná bilance rozpočtu

v tis. Kč

	2008- skutečnost	2009- skutečnost	2010-schv. rozpočet	2011- rozpočet	2011/SR 2010 nárůst v %	2012- výhled	2013- výhled	2014- výhled
Příjmy v daném roce	5 791 118	5 230 389	5 335 980	5 094 480	-4,53%	4 936 621	5 027 902	5 092 388
Výdaje v daném roce	5 901 308	6 255 838	5 147 197	4 965 022	-3,54%	4 876 577	4 840 133	4 941 515
Saldo hospodaření v daném roce	-110 190	-1 025 449	188 783	129 458	-31,42%	60 044	187 769	150 873
Financování +/-	540 823	1 059 321	-188 783	-129 458	-31,42%	-60 044	-187 769	-150 873
Přebytek hospodaření	430 633	33 872						

	2008- skutečnost	2009- skutečnost	2010-schv. rozpočet	2011- rozpočet	2011/SR2010 nárůst v %	2012- výhled	2013- výhled	2014- výhled
Příjmy v daném roce celkem	5 791 118	5 230 389	5 335 980	5 094 480	-4,53%	4 936 621	5 027 902	5 092 388
Provozní příjmy	5 071 234	4 994 680	4 554 806	4 631 617	1,69%	4 787 960	4 913 442	5 047 338
- vlastní příjmy daňové	3 740 159	3 278 101	3 493 488	3 640 720	4,21%	3 681 052	3 781 117	3 900 857
- vlastní příjmy nedaňové	825 331	1 143 436	884 017	847 535	-4,13%	940 750	966 167	980 323
- dotace provozní	505 743	573 143	177 301	143 362	-19,14%	166 158	166 158	166 158
Kapitálové příjmy	719 884	235 709	781 174	462 863	-40,75%	148 661	114 460	45 050
- vlastní příjmy kapitálové	244 560	206 367	293 117	178 050	-39,26%	55 050	50 050	45 050
- dotace kapitálové	475 324	29 342	488 057	284 813	-41,64%	93 611	64 410	

Výdaje v daném roce celkem	5 901 308	6 255 838	5 147 197	4 965 022	-3,54%	4 876 577	4840 133	4 941 515
Provozní výdaje	3 701 039	3 994 399	3 632 250	3 829 520	5,43%	3 792 149	3851 965	3 904 968
Kapitálové výdaje	2 200 269	2 261 439	1 514 947	1 135 502	-25,05%	1 084 428	988 168	1 036 547
Financování +/-	540 823	1 059 321	-188 783	-129 458	-31,42%	-60 044	-187 769	-150 873
Financování +/- vlastní zdroje	702 250	540 483	-115 663	-154 421	33,51%	-450 059	-916 938	-4 593
Financování +/- návratné zdroje	-158 125	518 994	-73 120	24 963	-134,14%	390 015	729 169	-146 280
Financování +/- opravné položky	-3 302	-155						

Zdroj: Odbor kultury MMP dne 19.2.2012

Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019 plánuje nastavit financování provozu kultury minimálně na 9 % provozních výdajů města Plzně a tím zajistit jeho dlouhodobou udržitelnost. Financováním provozu kultury se rozumí provozní příspěvky příspěvkových organizací, dotace, jednoleté i víceleté granty do roku 2019.

Následující tabulka č. 2 shrnuje provozní výdaje poskytnuté různým typům kulturních subjektů a porovnává výši výdajů v letech 2009 a 2010 na základě údajů uvedených v Závěrečném účtu města Plzně za rok 2010 a schváleného rozpočtu na rok 2011. Vzhledem k dopadu ekonomické krize je patrný mírný pokles meziročních výdajů v rámci celého města a také v oblasti kultury.

V grafu č. 1 je názorně zobrazena výše podpory na provozní výdaje Magistrátu města Plzně do oblasti kultury v roce 2010. Je jistě zajímavé, že zcela výrazně největší výše v grafu připadá na finance pro Divadlo J. K. Tyla, s výrazným odstupem druhá v pořadí následuje Zoologická a botanická zahrada a jako třetí v pořadí se ocitá Knihovna města Plzně.

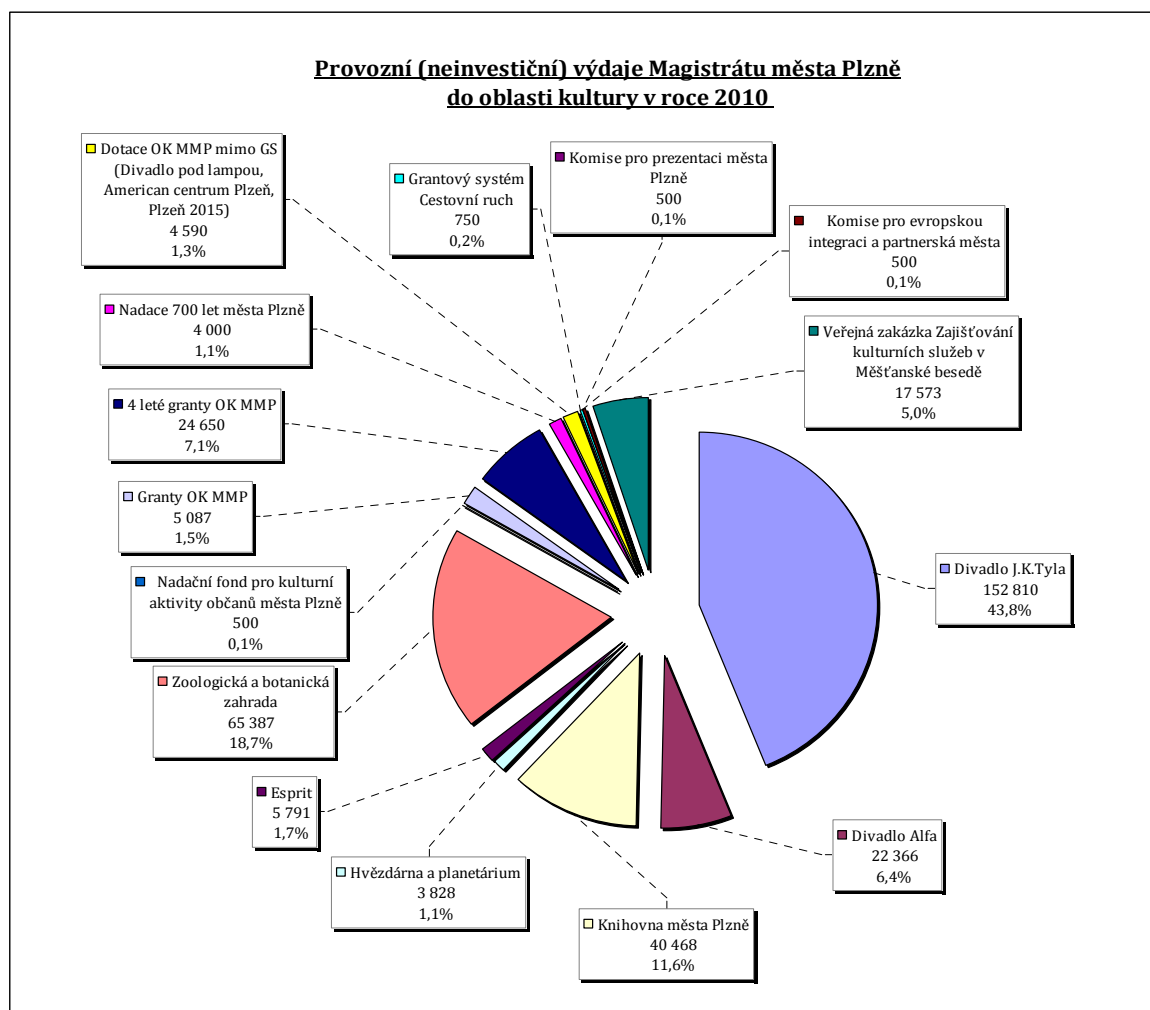
Tabulka 2: Financování provozu kultury v Plzni v letech 2009–2010

zdroje: Závěrečný účet r.2010 města Plzně, schválený rozpočet 2011

	2009	2010	2009/2010	
			meziroční změna:	změna v %:
Celkové příjmy MP (provozní i kapitálové)	5 230 389	5 811 610	581 221	11,11%
Provozní výdaje MP (celé město - včetně obvodů)	3 994 399	4 034 344	39 945	1,00%
Provozní výdaje MMP (bez městských obvodů)	3 152 316	3 139 482	-12 834	-0,41%
Provozní příspěvky příspěvkových organizací	288 426	290 650	2 224	0,77%
Divadlo J.K.Tyla	155 478	152 810	-2 668	-1,72%
Divadlo ALFA	20 511	22 366	1 855	9,04%
Knihovna města Plzně	39 893	40 468	575	1,44%
Hvězdárna a planetárium	3 892	3 828	-64	-1,64%
Esprit	7 395	5 791	-1 604	-21,69%
Zoologická a botanická zahrada	61 257	65 387	4 130	6,74%
Transfery kulturním organizacím	62 079	58 150	-3 929	-6%
Nadační fond pro kulturní aktivity občanů města Plzně	1 000	500	-500	-50,00%
Granty OK	7 384	5 087	-2 297	-31,11%
4 leté granty OK	24 040	24 650	610	2,54%
Nadace 700 let	5 000	4 000	-1 000	-20,00%
Dotace OK mimo GS (DPL, APC, P2015)	3 900	4 590	690	17,69%
Grantový systém - Cestovní ruch	1 500	750	-750	-50,00%
Komise pro prezentaci města Plzně	1 000	500	-500	-50,00%
Komise pro evropskou integraci a partnerská města	1 000	500	-500	-50,00%
Veřejná zakázka Zajišťování kulturních služeb v Měšťanské besedě	17 255	17 573	318	1,84%
Financování provozu kultury (příspěvkové organizace + transfery)	350 505	348 800	-1 705	-0,49%
Poměr financování provozu kultury k provozním výdajům MP	8,77%	8,65%		
Poměr financování provozu kultury k provozním výdajům MMP	11,12%	11,11%		

Zdroj: Odbor kultury MMP dne 25. 2. 2012

Graf 1: Provozní výdaje MMP do oblasti kultury v roce 2010

27

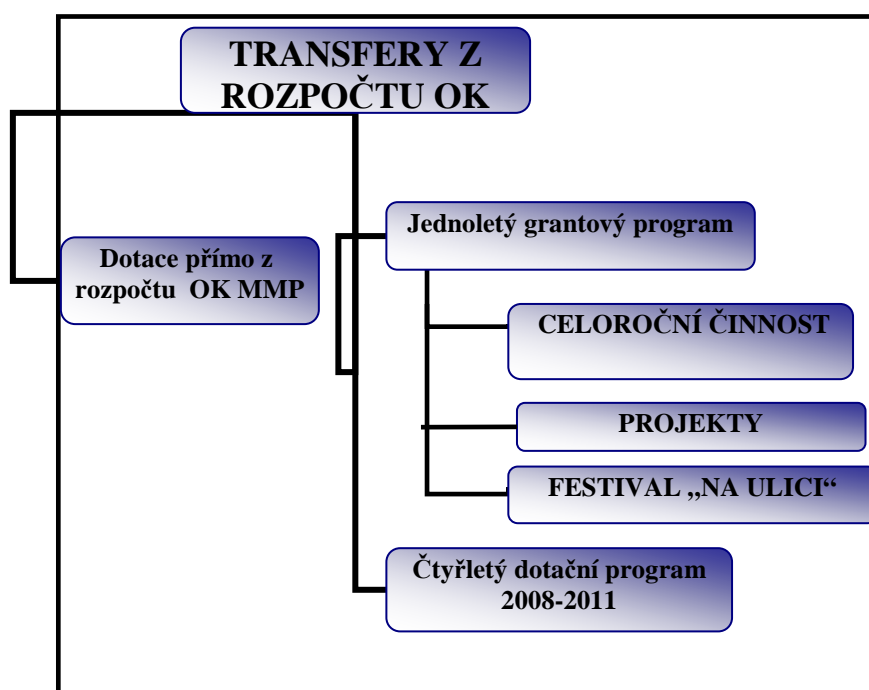
Podle Programu rozvoje kultury by mělo město Plzeň důsledně požadovat kofinancování významných veřejných kulturních služeb od Plzeňského kraje v poměru odpovídajícímu územnímu dosahu poskytované veřejné kulturní služby. V současné době mezi městem Plzní a Plzeňským krajem neexistují dohody o spolupráci na financování provozu městských organizací Divadla J. K. Tyla, Plzeňské filharmonie, plzeňské ZOO a Divadla ALFA. Tyto organizace významným způsobem reprezentují kulturní život plzeňského regionu a je tudíž žádoucí dofinancování těchto subjektů oběma stranami. Plzeňský kraj kofinancuje příspěvkové organizace města Plzně na základě jejich každoročně předkládaných žádostí o provozní dotaci.

V současné době existují tři směry financování kulturních aktivit – podpory poskytování kulturních služeb prostřednictvím transferů z rozpočtu Odboru kultury Magistrátu města

²⁷ Monitorovací zpráva o realizaci programu rozvoje za rok 2010, strana 16, kolektiv Odboru kultury MMP, říjen 2011, strana 16

Plzně. Jedná se o jednoletý grantový program, čtyřletý dotační program a přímé dotace z rozpočtu. Jednoletý grantový program je ještě rozdělen na pododdíly – granty na celoroční kulturní činnost, na kulturní projekty a na letní kulturní festival v ulicích města. Jednotlivými oddíly se budu podrobněji zabývat v následujících kapitolách. Schéma transferů je názorně zobrazeno v následujícím grafu:

Graf 2: Typy transferů z rozpočtu Odboru kultury v roce 2010

28

4. 4. Grantové programy v oblasti kultury

Grantový systém podpory kulturních aktivit má za sebou v Plzni již 15tiletou kladnou zkušenost. V současné době jej zde najdeme ve čtyřech liniích, a to v podpoře celoroční kulturní činnosti, v podpoře kulturních projektů, letního kulturního festivalu v ulicích města a od roku 2008 i čtyřletým dotačním programem. Od počátečních deseti žádostí za rok v něm došlo však ke značnému zvýšení zájmu - v současné době Odbor kultury MMP zpracovává ročně více než 200 žádostí o finanční podporu.

Podle Programu rozvoje kultury má město Plzeň vyhlášovat grantové programy na podporu kontinuální kulturní činnosti a jednorázových kulturních projektů. Město Plzeň

²⁸ Monitorovací zpráva o realizaci programu rozvoje za rok 2010, strana 17, kolektiv Odboru kultury MMP, říjen 2011

uplatňuje grantovou politiku srovnatelnou s evropskými standardy. Cílem je zajistit vysokou odbornost, nezávislost a transparentnost posuzování projektů ve všech grantových programech.

Město Plzeň prostřednictvím Odboru kultury Magistrátu města Plzně poskytuje dotace na podporu celoroční kulturní činnosti a realizace kulturních projektů, a to z jednoletých a víceletých grantových programů.

Jednoletý grantový program OK MMP

Mezi samostatný okruh financování kultury patří grantový systém - jedná se o finanční podporu neziskových programů, činností nebo projektů občanských aktivit v rámci grantového systému vyhlášeného městem Plzní vždy na jeden rok v členění na celoroční činnost žadatele a na jednorázové projekty. Inzerce je zveřejněna v denním tisku, na úředních deskách Magistrátu města Plzně a ostatních deseti městských obvodech a také na internetových stránkách města. Jak už jsem uvedla výše, tento model podpory kultury funguje již řadu let a v současnosti se ustálil v podpoře kultury ve dvou liniích, a to v podpoře celoroční kulturní činnosti a v podpoře kulturních projektů. Počet žadatelů se neustále rozšiřuje v závislosti na tom, že grantový systém se již zapsal do podvědomí plzeňské kulturní veřejnosti. V roce 2010 Odbor kultury Magistrátu města Plzně obdržel cca 120 žádostí o finanční podporu.

Grant na podporu, rozvoj a prezentaci celoroční kulturní a umělecké činnosti

Grant na podporu, rozvoj a prezentaci celoroční kulturní a umělecké činnosti je neinvestiční dotace poskytovaná žadatelům, kteří nejméně po dobu 1 roku předcházejícího termínu podání žádosti prokazatelně provozují kontinuální činnost, která podporuje uměleckou tvorbu nebo kulturní aktivity občanů města Plzně a směřuje k veřejné prezentaci (vystoupení, koncert, výstava, vydání publikace apod.). Finanční podpora celoroční činnosti v oblasti kultury je určena právníkům a fyzickým osobám provozujícím kulturní a uměleckou činnost na území statutárního města Plzně, které jsou registrované dle zvláštních právních předpisů platných v ČR, splňují všechny zákonem předepsané podmínky pro provozování činnosti v oblasti kultury a umění a nebyly založeny za účelem zisku. O dotace na celoroční činnost nemohou žádat organizační složky státu, územní samosprávné celky a jimi zřízené příspěvkové organizace.

V rozpočtu města Plzně na rok 2010 byla pro tento grantový program v oblasti kultury vyčleněna částka ve výši 1 000 000 Kč. V součtu všech žádostí o dotaci na podporu, rozvoj a prezentaci celoroční kulturní a umělecké činnosti dosáhla celková požadovaná částka výše 4 180 684 Kč. Rada města Plzně a Zastupitelstvo města Plzně schválily podpořit 30 žádostí v celkové výši 907 000 Kč. V příloze č. 3 je přiložena tabulka: „Přehled schválených dotací z Grantu na podporu celoroční činnosti 2010“.

Grant na podporu kulturních projektů

V roce 2010 byl Grant na podporu kulturních projektů vyhlášen v následujících tematických okruzích:

Oživení historického jádra města Plzně

Grant na podporu kulturního života v prostoru historického jádra města Plzně a v ostatních místech, která jsou vyhledávána občany a návštěvníky města Plzně a jsou atraktivní i z hlediska cestovního ruchu prostřednictvím aktivit všech druhů umění. Podporovány budou zejména hudební, divadelní, taneční festivaly a přehlídky, malířská a sochařská sympózia, výstavy v plenéru apod.

Plzeň není jen historické centrum

Grant na oživení kulturního života městských částí a na sídlištích, a to zejména projektů, které podporují a rozšiřují účast a zapojení občanů městských obvodů do kulturních aktivit a dostupnost kulturních aktivit zejména v okrajových částech města. Podmínkou získání dotace je podpora projektu příslušným městským obvodem.

Plzeň – město kulturní

Grant na podporu jednorázových nekomerčních projektů realizovaných na území města Plzně v těchto oblastech: Divadlo; Hudba, tanec; Výtvarné umění; Literatura a publicistika; Audiovize (film, foto, nová informační média); Multižánrové projekty.

Kulturní dědictví

Grant na podporu projektů rozvíjejících a prohlubujících historické a kulturní povědomí občanů města Plzně ve vztahu ke svému městu a seznamujících návštěvníky Plzně s jejím historickým a kulturním vývojem.

V rozpočtu města Plzně na rok 2010 byla pro tento grant v oblasti kultury schválena dotace ve výši 3 835 000 Kč. V součtu všech 116 žádostí o dotaci na podporu kulturních projektů dosáhla celková požadovaná částka výše 13 528 964 Kč. Usnesením Rady města Plzně a usnesením Zastupitelstva města Plzně bylo schváleno 65 žádostí v celkové výši 3 835 000 Kč. V příloze č. 4 je přiložena tabulka : „Přehled schválených dotací z Grantu na podporu kulturních projektů 2010“.

Grant na podporu realizace letního kulturního festivalu „Na ulici“ 2010

Grant je zaměřen na podporu realizace letního kulturního festivalu, který přispěje k obohacení kulturního života města Plzně v období červenec – srpen. Podpora je určena na konání vícedenního festivalu, který je produkován jako multižánrový a zároveň je realizován přímo na veřejných prostranstvích ve středu města a v ostatních místech, která jsou vyhledávána občany a jsou atraktivní i z hlediska cestovního ruchu.

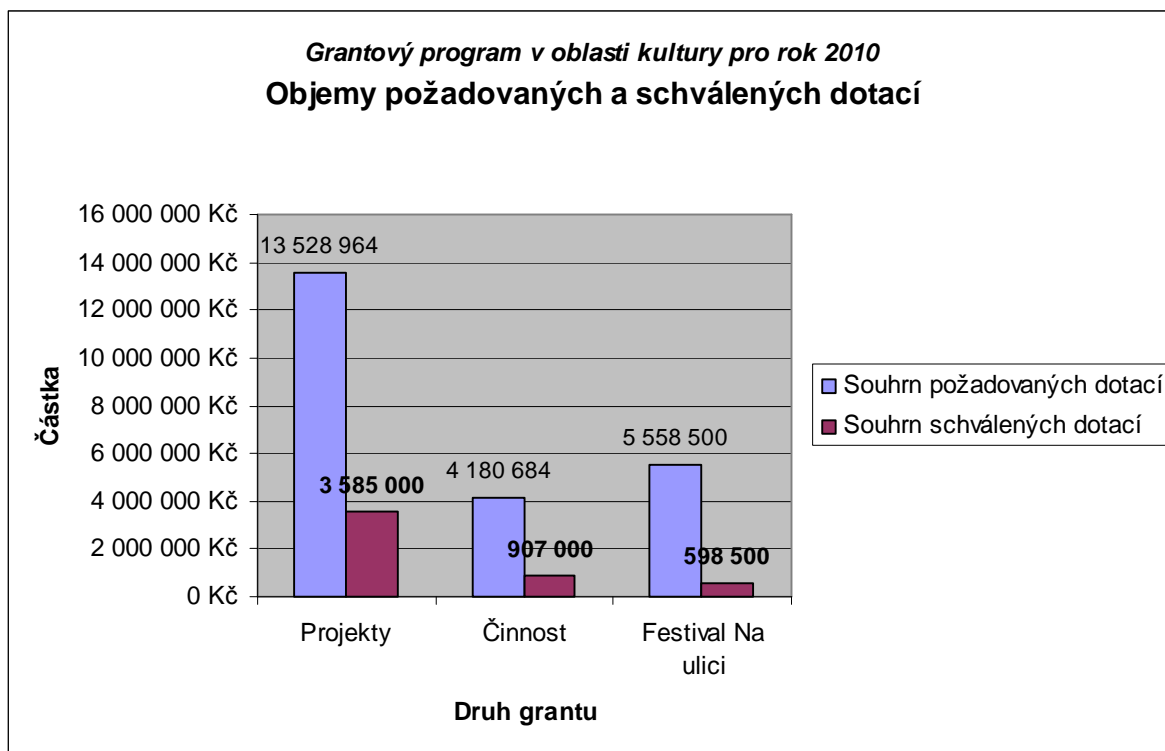
V roce 2010 o tento grant žádali čtyři žadatelé, grant ve výši 598 500 Kč byl přidělen žadateli Zach's Pub s.r.o.

V roce 2009 byla odborem kultury ve spolupráci s odbornou veřejností provedena analýza výsledků kontrol čerpání poskytnutých městských dotací prostřednictvím rozpočtu OK MMP. S důrazem na hospodárné využívání veřejných prostředků odbor pracoval na změně podmínek, zaměření tematických okruhů a cílových skupin příjemců dotací. Byl zdůrazněn vztah k Plzni, soulad se strategickými a koncepčními dokumenty, originalita, invence a udržitelnost projektu, u činností pak byl kladen důraz na kontinuální činnost vedoucí k veřejné prezentaci. V souvislosti s navrhovanými úsporami v návrhu rozpočtu města byly z podnětu rezortní náměstkyně JUDr. Marcely Krejsové navrženy a posléze orgány města schváleny některé zásadní změny pro jednoleté granty 2010 a roky následující:

- Grant na podporu celoroční kulturní činnosti je určen pouze žadatelům z neziskového sektoru, důraz bude kladen na kontinuální činnost sdružení směřující k veřejné prezentaci a byla stanovena výkonová kritéria s důrazem na aktivitu, pravidelnost a četnost činnosti. Jednou ze základních podmínek získání dotace se stala nutnost vícezdrojového financování, zejména z rozpočtů příslušných městských obvodů.

- Grant na podporu kulturních projektů je určen všem žadatelům - právnickým osobám bez omezení, dotace z rozpočtu města je udělena max. do výše 80% skutečných celkových nákladů projektu, strategická kritéria byla stanovena s ohledem na filozofii vznikajícího Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009-2019 a projektu Plzeň - EHMK 2015 s důrazem na participaci občanů města, na inovativnost a udržitelnost projektů, podporu dialogu mezi kulturami a na soulad projektu s dlouhodobou strategií rozvoje města.

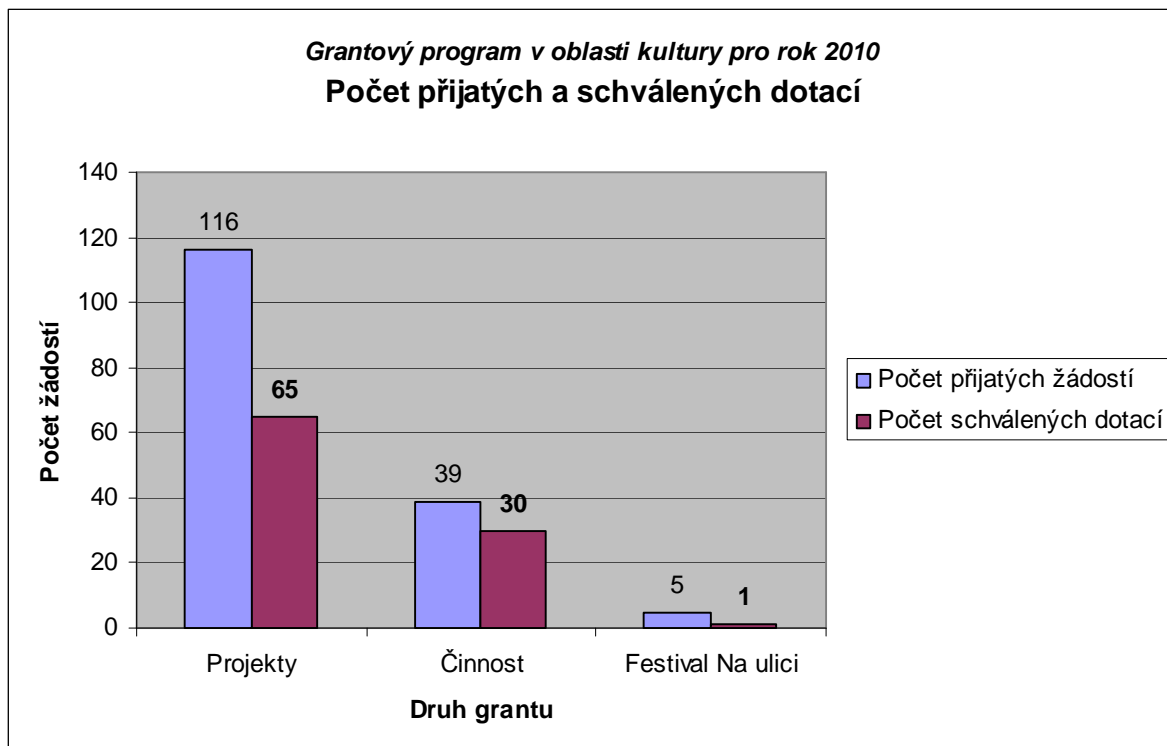
Graf 3: Objemy požadovaných a schválených dotací z jednoletého grantového programu 2010

29

²⁹ Monitorovací zpráva o realizaci programu rozvoje za rok 2010, strana 23, kolektiv Odboru kultury MMP, říjen 2011

Graf 4: Počet požadovaných a schválených dotací z jednoletého grantového programu 2010

30

Čtyřleté dotační programy odboru kultury

V roce 2007 byl na základě usnesení Rady města Plzně č. 338 ze dne 29. 3. 2007 vyhlášen Čtyřletý dotační program odboru kultury na léta 2008-2011, podle kterého se v Plzni poprvé rozdělovaly tzv. víceleté granty ve 3 dotačních programech:

- KULT-P: dotace na významné kulturní projekty, které jsou dlouhodobé nebo pravidelně se opakující,
- KULT-S: dotace na činnost subjektů, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání a které poskytují významnou veřejnou kulturní službu,

³⁰ Monitorovací zpráva o realizaci programu rozvoje za rok 2010, strana 23, kolektiv Odboru kultury MMP, říjen 2011

- KULT-Z: dotace na činnost kulturních organizací, kde je město zakladatelem nebo jedním ze zakladatelů.

Programy byly rozděleny do šesti tematických okruhů (divadlo, hudba a tanec, výtvarné umění, literatura, audiovizuální a kulturní dědictví). V rámci tohoto čtyřletého dotačního programu byly v roce 2010 poskytnuty dotace 13 příjemcům v souhrnném objemu 24 460 000 Kč (viz tabulka jednotlivých dotací a graf).

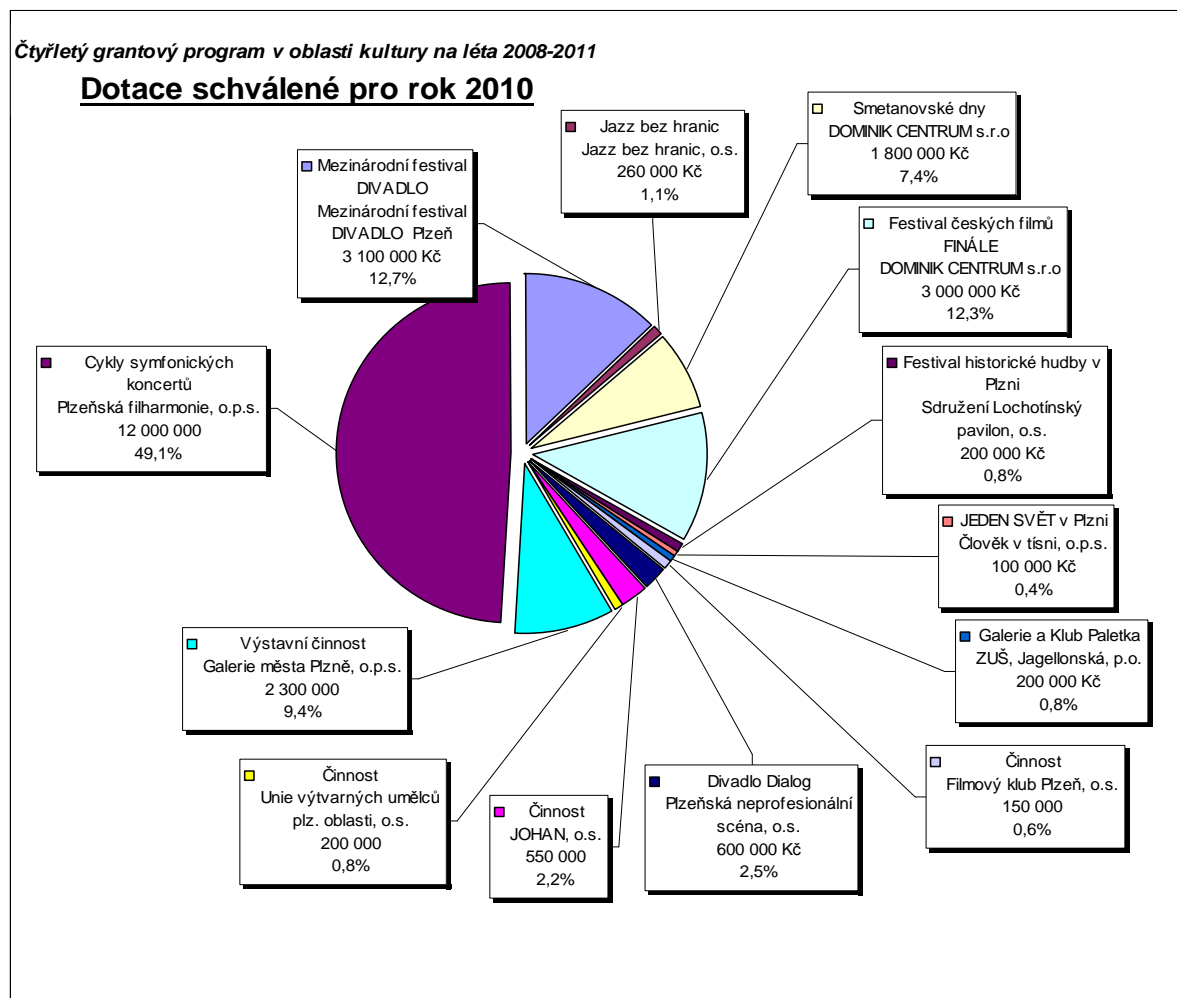
Tabulka 3: Přehled dotací schválených ze Čtyřletého grantového programu 2008-2011

		Schválená částka dotace				
Žadatel	Činnost, projekt	2008-2011	2008	2009	2010	2011
Mezinárodní festival DIVADLO Plzeň, zájmové sdružení právnických osob	Mezinárodní festival DIVADLO	12 000 000	2 850 000	2 900 000	3 100 000	3 150 000
JAZZ BEZ HRANIC, o.s.	Jazz bez hranic	1 000 000	230 000	240 000	260 000	270 000
DOMINIK CENTRUM s.r.o	Smetanovské dny	7 000 000	1 600 000	1 700 000	1 800 000	1 900 000
DOMINIK CENTRUM s.r.o	festival českých filmů FINÁLE	12 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
DOMINIK CENTRUM s.r.o	festival Na ulici	0	0	0	0	0
Sdružení Lochotínský pavilon, o.s.	Festival historické hudby v Plzni	800 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Člověk v tísni, o.p.s.	Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech JEDEN SVĚT v Plzni	400 000	100 000	100 000	100 000	100 000
CELKEM ČÁSTKA KULT-P		33 200 000	7 980 000	8 140 000	8 460 000	8 620 000
Základní umělecké škola, p.o.	činnost 1.čs. Galerie dětského výtvarného projevu v Plzni - Galerie a klub Paletka	800 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Středisko západočeských spisovatelů, o.s.	činnost sdružení	0	0	0	0	0
Filmový klub Plzeň, o.s.	činnost Filmového klubu	600 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Plzeňská neprofesionální scéna, o.s.	zajištění činnosti 14 neprofesionálních div.souborů, stálá scéna Divadlo Dialog	2 400 000	600 000	600 000	600 000	600 000
STUDNICE, o.s.	Kulturní kavárna Jablůň	0	0	0	0	0
JOHAN, centrum pro kulturní a sociální projekty, o.s.	činnost zaměřená na prezentaci alternativní umělecké tvorby, podporu mladých tvůrců, centrum pro místní kulturní aktivity	2 200 000	550 000	550 000	550 000	550 000
Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti, o.s.	činnost UVU PO	800 000	200 000	200 000	200 000	200 000
CELKEM ČÁSTKA KULT-S		6 800 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Galerie města Plzně, o.p.s.	výstavní činnost s doprovodnými programy	9 000 000	2 100 000	2 200 000	2 300 000	2 400 000
Plzeňská filharmonie, o.p.s.	cykly symfonických abonentních, mimořádných a komorních koncertů	36 000 000	0	12 000 000	12 000 000	12 000 000
CELKEM ČÁSTKA KULT-Z		45 000 000	2 100 000	14 200 000	14 300 000	14 400 000
CELKOVA ČÁSTKA CELY DOTACNI PROGRAM		85 000 000	11 780 000	24 040 000	24 460 000	24 720 000

31

³¹ Monitorovací zpráva o realizaci programu rozvoje za rok 2010, strana 24, kolektiv Odboru kultury MMP, říjen 2011

Graf 5: Dotace ze Čtyřletého grantového programu 2008-2011 - r. 2010

32

Pro ucelený pohled zde v krátkých anotacích přiblížím několik žadatelů a projektů, kteří byli v tomto typu grantového řízení podpořeni:

Plzeňská neprofesionální scéna, občanské sdružení

Tato organizace sdružuje a zastřešuje 14 neprofesionálních divadelních souborů (např. Propadlo, Ludvíci, Zamračené děti, Žumbera atd.), které vystupují a zkouší v Divadle Dialog na Klatovské tř. v Plzni. Jejich prostřednictvím se daří udržovat a rozvíjet tradice ochotnických

³² Monitorovací zpráva o realizaci programu rozvoje za rok 2010, strana 25, kolektiv Odboru kultury MMP, říjen 2011

souborů v našem městě. Kromě toho jsou také iniciátory vyhlašování městských kol divadelních soutěží a přehlídek a spolupodílí se na regionálních a celostátních kolech.³³

Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti

UVU plzeňské oblasti je organizací sdružující výtvarníky regionu v celém rozsahu profesní výtvarné činnosti – malíře, sochaře, designéry, výtvarníky v oboru užitého umění a teoretiky. Jejích cca 70 členů se velmi aktivně zúčastňuje plzeňského kulturního života – každoročně Unie uspořádá přes čtyřicet výstav nejen v galerii Jiřího Trnky, ale rozšířila výstavní i popularizační činnost do plzeňských obvodů. Je organizátorem, nebo se spolupodílí na výstavách nebo akcích mezinárodního významu.³⁴

Galerie dětského výtvarného projevu Paletka

Jedná se o první československou galerii zaměřenou pouze na dětského autora. Jejím cílem je podporovat aktivní výtvarnou činnost dětí a mládeže a smysluplné využití volného času. Současně je jejím cílem přinést do Plzně významné celostátní a mezinárodní přehlídky. Též aktivuje odbornou veřejnost výtvarných pedagogů ke zlepšení úrovně výtvarné výchovy na všech typech škol.

Mezinárodní festival Divadlo

Festival každoročně představí výběr z domácích špičkových inscenací, jejichž tvůrci se v Plzni dostávají do umělecké konfrontace s mimořádnými inscenacemi zahraničních kolegů. Ti jsou zastoupeni především soubory ze zemí středoevropského, respektive visegrádského prostoru. Festival probíhá jednak v divadelních prostorách, ale i na veřejných prostranstvích.³⁵

Festival českých filmů Finále

Filmový festival Finále je každoroční soutěžní a bilanční přehlídkou českých dlouhometrážních hraných filmů včetně soutěže dokumentárních filmů. Během jednoho týdne je promítnuta dlouhometrážní hraná produkce předcházejícího roku a výběr toho nejlepšího a nejzajímavějšího z dokumentů. Celý filmový týden je pak doplněn projekcemi dalších

³³ <http://www.divadlodialog.cz/> ze dne 20. 2. 2012

³⁴ <http://www.uvu-plzen.cz/> ze dne 21. 2. 2012

³⁵ <http://www.festivaldivadlo.cz/cs/> ze dne 21. 2. 2010

českých filmů v nejrůznějších sekcích a retrospektivách, doprovázených besedami se zajímavými tvůrci.³⁶

Smetanovské dny

Jedná se o festival vážné hudby, jehož program je členěn do hlavních a vedlejších řad, v jejichž rámci se festivaloví návštěvníci scházejí na koncertech, veřejných přednáškách, výstavách, na tematických filmových projekcích, při masopustní veselici, jakož i na půdě tradičního mezioborového kulturologického symposia se stálým tématem reflexe kultury a umění v období 19. století.

Skupova Plzeň (bienále)

V návaznosti na inspirativní tradice plzeňského loutkářství, reprezentované především jménem Josefa Skupy, "otce" známých postaviček Spejbla a Hurvínka, se v Plzni každý sudý rok koná festival českého profesionálního loutkového divadla Skupova Plzeň. Poprvé se uskutečnil v lednu 1967. Od roku 1992 je bilanční přehlídkou českého profesionálního loutkářství a festival se otevřel i agenturním skupinám, sólistům aj. Pravidelně zde hostují také zahraniční soubory. Součástí přehlídky je bohatý doprovodný program zahrnující výstavy, koncerty, exteriérová vystoupení, promítání a tvůrčí dílny.

V roce 2010 Odbor kultury MMP připravil vyhlášení dalšího Čtyřletého grantového programu v oblasti kultury na léta 2012-2015, jehož podmínky poskytování dotací jsou srovnatelné s evropskými standardy. Čtyřletý grantový program je otevřenou soutěží s rovnými podmínkami pro všechny typy žadatelů bez ohledu na jejich zřizovatele nebo zakladatele. Zásady pro poskytování dotací z tohoto grantového programu stanoví mj. transparentní postup posuzování žádostí a schvalování dotací či jmenování Komise pro čtyřletý grantový program tvořené ze zástupců statutárního města Plzeň a odborných expertů (vybraní plzeňští i mimoplzeňští odborníci v oblasti umění a kultury s dlouholetou praxí).

4. 5. Transfery mimo grantový systém

Ve výjimečných případech byla možnost poskytnout dotace i mimo grantový systém, a to dvěma způsoby:

³⁶ http://akce.plzen.eu/2012_finale ze dne 20. 3. 2012

- a) přímým schválením v rozpočtu OK MMP – jednalo se o dotování městem založených organizací, jejichž obecně prospěšná činnost je v zájmu zakladatele a je jím podporována a tyto společnosti nemohly žádat o dotace z víceletého grantového programu (zejm. dotace Divadlu pod lampou, o.p.s., a American Centru Plzeň, o.p.s.)
- b) mimořádně – jednalo se o dotace schválené v průběhu roku (usnesením RMP, resp. ZMP) na konkrétní obecně prospěšný účel, který se město rozhodlo podpořit finanční spoluúčastí. Na tyto dotace většinou nejsou ve schváleném rozpočtu OK MMP finanční prostředky rozpočtovány, zdroje jejich finančního krytí musejí být předem definovány a převedeny do rozpočtu OK MMP na základě rozpočtového opatření.

4. 6. Příspěvkové organizace města v oblasti kultury

Příspěvek je poskytován na pokrytí provozních výdajů příspěvkových organizací a je jmenovitě schvalován v rozpočtu města. Jedná se o pět organizací, a to Divadlo Alfa, Divadlo Josefa Kajetána Tyla, Esprit – plzeňský kulturní servis, Knihovnu města Plzně a Hvězdárnu a planetárium. Tyto organizace zajišťují základní kulturní potřeby a služby občanům. Zde uvádím ve stručnosti jejich hlavní poslání:

Divadlo Josefa Kajetána Tyla

je čtyřsouborovým živým společenským a kulturním centrem, jehož význam a dosah široce překračuje nejen hranice města Plzně, ale i hranice České republiky. Téměř každodenně pořádá veřejná divadelní představení vysoké kvality v budovách divadla (Velké divadlo a Komorní divadlo) i v jiných kulturních zařízeních. Repertoár je složen z operních děl, operet, činoher, baletů i muzikálů. Dále je pořadatelem koncertů vážné hudby a jiných kulturních a veřejně prospěšných akcí i služeb, včetně výstav.

Divadlo J. K. Tyla uvedlo v roce 2010 celkem 598 představení, z toho 526 na vlastních scénách. Divákům herci představili 16 premiér, z toho 4 české premiéry (Spamalot, Cesta kolem světa za 80 dní, Sluha, Gypsy) a 1 světovou premiéru (Kráska a zvíře). Průměrná návštěvnost činila 81,10 % při průměrné ceně vstupenky Kč 142,- a při zvýšených tržbách za vstupné, které činily Kč 23 758 669,50. Celkově herci odehráli 53 různých titulů vlastní produkce, na zájezdech v tuzemsku 26 představení, v zahraničí 7 představení. Produkci na domácích scénách navštívilo 166 974 diváků, zájezdová představení zhlédlo 16 152 diváků.³⁷

³⁷ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Divadla J. K. Tyla, příspěvková organizace, za rok 2010, duben 2011

Divadlo Alfa

Hlavním posláním této významné kulturní organizace je pořádání veřejných divadelních představení pro děti a mládež od předškolního věku až po střední a někdy i vysoké školství (ev. pro dospělé publikum) v budově divadla i v jiných kulturních institucích. Pro mnoho dětských diváků se stává místem prvního kontaktu s divadelní tvorbou vůbec. V mnoha představeních jsou aktéry loutky všech typů vlastní autorské výroby. Další náplní divadla je pořádání i poskytování jiných kulturních a veřejně prospěšných akcí i služeb včetně mnoha výstav a festivalů. Soubor divadla se svými inscenacemi též hostuje na našich i zahraničních představeních, účastní se soutěží. V sezóně 1999/2000 dosáhlo divadlo zcela mimořádného úspěchu s inscenací hry Ivy Peřinové - Jeminkote, Psohlavci (režie: T. Dvořák, výprava: P.Kalfus, hudba: J. Koptík, dramaturgie: P.Vašíček), jež byla Nadací Alfréda Radoka prohlášena „hrou roku 1999“. Další mnohokrát oceněnou byla hra Tři mušketýři (režie: T. Dvořák, výprava: I. Nesveda, dramaturgie: P.Vašíček), inscenace získala například na XXVI. SKUPOVĚ PLZNI v r. 2006 pět cen z deseti udělených. V nabídce roku 2010 mělo divadlo 19 inscenací pro všechny věkové skupiny od mateřských škol až po dospělé, z toho čtyři české premiéry. Počet návštěvníků byl 63 049 osob, což je 89% návštěvnost, náklady na jednu vstupenku činí průměrně 497 Kč, doplatek na jednoho diváka je 408 Kč.³⁸

Knihovna města Plzně

KMP je veřejná univerzální knihovna, jejímž posláním je získávat, zpracovávat, uchovávat a poskytovat informace, literaturu a další kulturní hodnoty, aby zabezpečila Plzeňanům naplnění jejich práva na informace, na trvalé vzdělávání a poznávání, na přístup ke kulturnímu dědictví národa a ke světové kultuře a umění, na kreativní rekreaci. Dále poskytuje služby co nejširší plzeňské veřejnosti v přiměřeném rozsahu, kvalitně, levně, rychle a efektivně. Podporuje všemi prostředky zájem čtenářů o četbu, současně je i místem spočinutí a hledání inspirace. Poskytuje všeobecné, praktické a komunální informace, je místem přístupu ke světu počítačových bází a poslzeze i multimédií. V roce 2010 nabízela KMP své služby ve třech provozech ústřední budovy, dále v 9 knihovnách s celotýdenním provozem, v 11 malých pobočkách a v Bibliobusu. Knihovna poskytovala svoje služby 48 hodin týdně, v ústřední budově 6 dnů v týdnu. Vykonávala regionální funkce pro 14 knihoven

³⁸ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Divadlo Alfa, příspěvková organizace za rok 2010, květen 2011

na základě smluv o poskytování regionálních služeb. Pro potřeby kulturních akcí byly k dispozici dva prostory – M-klub a Polanova síň.³⁹

Esprit, plzeňský kulturní servis

Náplní této příspěvkové organizace se sídlem v Kulturním domě Peklo v Pobřežní ulici v Plni je především pořádání veřejných kulturních akcí v celoměstském zájmu, jako jsou např. předvánoční adventní akce. Dále je pořadatelem přehlídek a soutěží amatérské umělecké aktivity. Organizuje koncerty, filmové projekce, divadelní a jiné kombinované kulturní pořady a pořady výchovně vzdělávací pro děti i pro dospělé (např. Beze spěchu s Josefem Pospíšilem). Na základě zřizovatelské listiny provozuje výstavní činnost, poskytuje informační služby v oblasti kultury a zprostředkovává mnoho dalších uměleckých aktivit (divadel, koncertů, výtvarného umění, fotografie). Dále je provozovatelem Plzeňského historického podzemí a muzea Patton Memorial.⁴⁰

Hvězdárna a planetárium

Tato příspěvková organizace patří mezi specializovaná zařízení přírodovědného typu, zaměřená na astronomii a příbuzné přírodní a technické vědy. Jedním z hlavních úkolů je popularizace astronomie a příbuzných vědních oborů, kde se snaží seznamovat širokou veřejnost s poznatky zejména z oborů astronomie a kosmonautiky, ale také fyziky zeměpisu, matematiky, geologie a dalších přírodních a technických věd. Popularizaci provádí různými formami: pořádáním populárních a odborných přednášek, případně cyklů přednášek, pořádáním tematicky zaměřených kurzů, případně dalšími vhodnými způsoby jako jsou odborné semináře, konference, besedy, diskusní pořady, filmová představení s besedou, audiovizuální pásma, tematicky zaměřené výstavy, zájezdy a exkurze apod. Velmi důležitým úkolem je školní doplňková výuka, kdy v rámci prostorových možností a vybavení organizace umožňuje návštěvy a exkurze škol. Samostatnou formou je mimoškolní vzdělávání zaměřené na zájmovou činnost mládeže. Teoretická i praktická činnost je určena členům astronomických kroužků, klubů, odborných kurzů a odborných astronomických sekcí. Neméně důležitým úkolem je astronomická pozorovatelská činnost, kdy podle podmínek umožňuje pozorování astronomických jevů na obloze zájemcům z řad veřejnosti, školní

³⁹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření, Knihovna města Plzně, příspěvková organizace za rok 2010, květen 2011

⁴⁰ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Esprit, p.k.s. za rok 2010, květen 2011

mládeže a astronomů amatérů, ale i odborná astronomická pozorování. Součástí těchto aktivit je rovněž pořádání odborných astronomických praktik a pozorovacích expedic.⁴¹

Příspěvkové organizace jsou přidruženy k městskému úřadu, ale vyznačují se větší mírou samostatnosti. Město může:

1. poskytnout dotaci na investice nebo příspěvek na provoz;
2. požadovat do vlastního rozpočtu odvod části provozních výnosů organizace nebo
3. pro ni stanovit odvod z odpisů;
4. stanovit hospodářský výsledek organizace;
5. rozhodnout o rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku do fondů.

Příspěvkové organizace nakládají s příjmy:

- ze své hospodářské činnosti
- z případných příspěvků z rozpočtu obce
- z případných příspěvků z rozpočtu státu nebo jiných orgánů
- ze svých finančních prostředků.

Se souhlasem obce mohou vyplatit zaměstnancům prémie až do výše 20 % jejich platu z případných uspořenéých mzdových prostředků nebo z provozního přebytku. Příspěvkové organizace nemusí vlastnit prostředky, které používají, avšak mohou být od nich vyžadovány odvody odpisů do obecního rozpočtu. Mohou využívat provozní přebytek k obnově zařízení a vybavení. Mohou provozovat výdělečnou činnost za předpokladu, že přitom zajišťují svou hlavní funkci a využívají prostředků z této činnosti také ke zlepšování svých hlavních služeb. Příspěvkové organizace jsou více motivovány k tomu, aby služby prováděly efektivně, protože nesou náklady na jejich provozování, mají větší volnost při odměňování zaměstnanců a mohou si bez omezení ponechat případný nerozpočtovaný provozní přebytek (nad případnou stanovenou výší prostředků odváděnou do obecního rozpočtu). Je proto tendence svěřovat těmto organizacím takové služby, u kterých se velká část nákladů pokrývá příjmy z poplatků. Bývá rovněž zvykem, aby tyto organizace zajišťovaly i související služby, které nejsou zdrojem velkých příjmů, a to pro snížení jejich daňového základu. Příspěvkové organizace jsou ovšem závislé na obci užíváním jejího majetku a přístupem ke kapitálu k rozhojňování tohoto majetku. Jejich schopnost uzavírat půjčky je výrazně omezená. Existují mechanismy, kterými obce mohou zpětně získat od příspěvkových organizací vynaložené

⁴¹ Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Hvězdárny a planetária, příspěvkové organizace za rok 2010, květen 2011

investiční náklady, avšak neexistují žádné pobídky k tomu, aby se tyto mechanismy automaticky využívaly.⁴²

V roce 2009 bylo financování těchto kulturních příspěvkových organizací odňato Odboru kultury Magistrátu města Plzně a je zajišťováno prostřednictvím rozpočtu kanceláře ředitele Úřadu služeb obyvatelstvu Magistrátu města Plzně spolu s ostatními městskými příspěvkovými organizacemi (např. v sociální oblasti, oblasti turistického ruchu atd.). Ovšem koncepční záležitosti, či metodické vedení těchto významných subjektů bylo ponecháno v kompetenci Odboru kultury MMP. Z mého pohledu se nejednalo o příliš šťastný krok, neboť nelze od sebe oddělovat vlastní činnost organizace od jejího finančního zajištění. Dochází tak k určité dvoukolejnosti řízení.

4. 7. Společnosti založené a zřízené městem k zajištění kulturních služeb

Pro zajišťování kulturních služeb může městská správa použít i neziskové organizace – občanská sdružení, spolky a dále obecně prospěšné společnosti založené podle zákona č. 248/95 Sb. o obecně prospěšných společnostech⁴³, nadace či nadační fondy založené podle zákona č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech.⁴⁴ Tyto organizace musejí poskytovat veřejnosti prospěšné služby, definované v zakládací listině, za podmínek rovných pro všechny uživatele. Finanční výnosy z jejich činnosti musí být využity v prospěch definovaných služeb, nikoli ve prospěch zakladatelů, řídicích orgánů či zaměstnanců sdružení.

Účast obecně prospěšných společností na provozování veřejných služeb má řadu výhod. Jednou z nich je osvobození části finančního výsledku od daně ze zisku. Další je možnost využít v jejich správní činnosti neplacených služeb odborně zdatných nebo veřejně známých osob. Zakládací listina může stanovit, že členové správních a dozorčích rad jsou jmenováni obecní radou nebo definovaným sborem občanů. Obecně prospěšná společnost může vyvíjet činnost i na regionální nebo celostátní úrovni.

Financování z městského rozpočtu u prvních dvou níže uvedených organizací se uskutečňuje prostřednictvím čtyřletého grantového programu. Divadlo pod lampou o.p.s. bylo podporováno přímým schválením dotace v rozpočtu OK MMP, neboť jeho transformace

⁴² Zpráva o stavu plzeňské kultury a návrh koncepce kulturní politiky města Plzně, Líbal a kol., 2000

⁴³ zák. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech

⁴⁴ zák. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech

z příspěvkové organizace města na obecně prospěšnou společnost proběhla v roce 2008 až po uzavření tohoto programu.

Galerie města Plzně, o.p.s.

Galerie města Plzně se zaměřuje na výstavy moderního a současného českého i zahraničního umění. Vydává katalogy, pořádá doprovodné kulturní a vzdělávací akce. Z mezinárodních projektů realizovala GmP např. výstavy italské a rakouské poválečné avantgardy či evropské informelní grafiky. Cíleně se soustředí zejména na středoevropský prostor. Věnuje se i průřezovému mapování moderní výtvarné kultury v plzeňském regionu (viz. například výstavy Ohlasy kubismu v Plzni, Kolorismus či Dynamická malba v Plzni doprovázené obsáhlými katalogy). GmP nabízí bohaté spektrum současného umění, přitom hlavním kritériem výběru je vysoká kvalita.⁴⁵ Galerie města Plzně realizovala v roce 2010 na celkem 12 výstav (z toho 5 vývozních projektů ve spolupráci s jinými subjekty) pečlivě připravených v duchu dlouhodobé dramaturgie, která zpracovává do několika základních okruhů. Dále vydala publikaci Josefa Hrubého: Otlé ach. Autor je žijícím klasikem české poezie, méně známá je jeho tvorba výtvarná, kterou tvoří zejména koláže, jimiž se zabývá od počátku 60. let. Kniha získala ocenění v soutěži Magnesia Litera za nejlepší knihu poezie roku 2010.⁴⁶

Plzeňská filharmonie, obecně prospěšná společnost

Plzeňská filharmonie (orchestr v zahraničí vystupující pod tradičním obchodním názvem Radio Symphonie Orchester Pilsen) byla založena v roce 1946, tehdy ještě pod názvem Plzeňský rozhlasový orchestr. V souladu se zakládací listinou PF zajišťuje zejména 2 koncertní řady abonentních koncertů, dále další mimořádné koncerty v Plzni v Plzeňském kraji a dalších městech ČR. V roce 2010 dále uskutečnila 2 vzdělávací koncerty pro školy. Pravidelně hostuje také v zahraničí (např. Berlín, Mnichov, Bayreuth, Postupim, Ulm, Ludwigshafen, Mainz, Stuttgart), Švýcarsku (Zurich, Winterthur, Romanshorn, Schwanden), Rakousku (Feldkirch), Itálii (Milano). Každoročně vystupuje i v tak prestižních koncertních sálech, jako je mnichovský Herkulesaal, Gasteig - sídlo Mnichovské filharmonie či Velký sál Berlínské filharmonie. Kromě koncertní činnosti se Plzeňská filharmonie tradičně věnuje nahrávání pro Český rozhlas.⁴⁷

⁴⁵ <http://www.galerie-plzen.cz/> ze dne 25. 2. 2012

⁴⁶ Výroční zpráva Galerie města Plzně, o.p.s. za rok 2010

⁴⁷ Výroční zpráva Plzeňské filharmonie, o.p.s. za rok 2010

Divadlo pod lampou, o.p.s

Divadlo pod lampou v podobě hudebního klubu vzniklo v roce 1990, v rámci Městského kulturního střediska, z potřeby vytvořit v Plzni prostor pro nekomerční kulturní aktivity v oblasti hudby, filmu, divadla a především pro prezentaci začínajících hudebních skupin, menšinových hudebních žánrů, alternativní kultury a aktivit spojených s touto oblastí kultury. Za krátkou dobu se podařilo vybudovat klub, který má a stále si udržuje vysoké renomé v celé ČR.⁴⁸ V roce 2008 došlo ke změně statutu DPL, z příspěvkové organizace města Plzně se stal obecně prospěšnou společností. Převážná část činnosti se věnuje hudební scéně, tzn. pořádání živých koncertů a jiných hudebních produkcí skupin i jednotlivců z regionu, České republiky i ze zahraničí. V roce 2010 si DPL připomenulo 20 let existence. K uvedenému výročí se uskutečnil unikátní koncert české kultovní formace Extasy Of Saint Theresa. Byl vyhlášen a realizován další ročník regionální soutěžní přehlídky mladých skupin Múza. V programu měly své pevné místo mimo hudební produkce i cestopisné přednášky, filmové projekce klubového charakteru, filmové festivaly a další druhy programů.⁴⁹

Nadační fond pro kulturní aktivity občanů města Plzně

Kromě přímé podpory organizací, programů a projektů z rozpočtu města slouží k podpoře drobnějších kulturních projektů Nadační fond pro kulturní aktivity občanů města Plzně, založený městem. Jedná se o samostatný právní subjekt, členové správní rady jsou voleni z členů jmenovaných Radou města Plzně do Komise kultury RMP, poradního orgánu Rady města Plzně. Nadační fond poskytuje subvence žadatelům v průběhu celého kalendářního roku na drobnější volnočasové aktivity. Každoročně je mu na základě smlouvy o dotaci poskytován příspěvek z městského rozpočtu. Další získávání finančních zdrojů např. od sponzorů není v současné době úspěšné.

Nadace 700 let města Plzně

Nadace 700 let města Plzně je právnickou osobou a byla zřízena dne 14. ledna 1993 k přípravě oslav 700. výročí založení města Plzně. Nadace podporuje projekty směřující k rozvoji a obnově města Plzně, jejichž cílem je zlepšení životních podmínek obyvatel města a jeho propagace. Jejím cílem je vytvářet dobré předpoklady pro další rozvoj města, jeho vzhledu a pestřejší nabídky kulturních, sportovních, společenských, humanitárních a dalších aktivit. V rámci svého poslání spolupracuje se společenskými, vzdělávacími a zájmovými

⁴⁸ <http://www.podlampou.cz/> ze dne 25. 2. 2012

⁴⁹ Výroční zpráva Divadla pod lampou, o.p.s. za rok 2010, duben 2011

organizacemi, se státními orgány, s vědeckými, uměleckými, hospodářskými, podnikatelskými kruhy i s jednotlivými občany.⁵⁰

Další možností, která byla pro podporu kultury využita, bylo založení společnosti s ručením omezeným podle zák. č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník⁵¹ - Dominik centrum s.r.o., ve které je město Plzeň jedním ze dvou společníků s 80% majetkovým podílem. Druhým společníkem je pan Ing. Ivan Jáchim. Podpora ze strany města se uskutečňuje na základě veřejné zakázky k Zajišťování kulturních služeb v Měšťanské besedě a dále prostřednictvím grantových programů v oblasti kultury.

Dominik centrum, s.r.o.

Společnost DOMINIK CENTRUM byla založena v roce 1994. Její hlavní činností je zajišťování komplexních produkčních, reklamních a PR služeb, dále realizace zakázek od kreativního návrhu, až po samotnou akci a její grafický design. Dále je pořadatelem kulturních, společenských i odborných akcí - festival českých filmů Finále, hudební festival Smetanovské dny, veletrh stavebních a investičních příležitostí Finpex nebo oslava plzeňských piv Pilsner Fest 2010. Na základě veřejné zakázky zajišťuje celoroční provoz Měšťanské besedy v Plzni - významného historického objektu s osmi sály, v nichž se koná přes 600 kulturních a společenských akcí za rok (divadelní a filmová představení, plesy, koncerty, teambuildingy, firemní setkání, konference atd.). V neposlední řadě je provozovatelem Informačních center města Plzně.⁵²

⁵⁰ <http://www.nadace700.cz/ze> dne 18.3. 2012

⁵¹ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, Hlava I, Díl IV

⁵² <http://www.dominikcentrum.cz/> ze dne 23. 2. 2012

5. VIZE A STRATEGIE

5.1. Vize a strategické cíle kultury v koncepčním materiálu rozvoje kultury

Formulace samostatných vizí, strategických cílů a opatření je velice důležitou součástí koncepčního materiálu. V praxi se setkáváme se ale spíše s cíli a opatřeními než vizemi. Můžeme však vyvodit, že základní vizí je uchování, rozmnožení a využití kulturního potenciálu pro co nejpočetnější veřejnost či publikum ke zlepšení kvality života a růstu kulturního kapitálu. Vize v koncepci rozvoje kultury přímo nebo zprostředkovaně reflektují ekonomické či sociální souvislosti. Formulaci některých cílů je možné ztotožnit s nástrojem pro jejich dosažení.

Cílů a opatření je velké množství a můžeme je uspořádat do několika skupin: rozvoj a prezentace a zpřístupnění produktů soudobé domácí i zahraniční tvorby, ochrana, revitalizace a využití kulturního dědictví, podpora kulturních aktivit pro děti a mládež, podpora kulturních projektů nadregionálního významu, podpora multikulturních projektů, zejména mezinárodních projektů a projektů žánrově pestrých či zprostředkujících kulturu moderními, pro široký okruh diváků přitažlivými formami, dále rozšíření kulturní nabídky pro děti a mládež, rozšíření nabídky kulturních aktivit jako prevence sociálně patologických jevů, podpora kulturních počinů, jež pomáhají integraci menšin a zapojují menšiny do aktivního kulturního dění. Pominout nemůžeme ani zvýšení účasti veřejnosti na aktivním veřejném kulturním životě, podporu principu svobodného rovného přístupu občanů ke kultuře, nebo důležitost rozšíření kulturní výměny. Dominantním cílem, jehož dosažení má být vedle budování specifické infrastruktury a zlepšení dopravní obslužnosti podpořeno především využitím kulturního potenciálu, je rozvoj cestovního ruchu a turistiky jako dynamicky se rozvíjejícího odvětví podnikání. Kultura, především nemovité kulturní dědictví spolu s přírodním prostředím, představují rozhodující potenciál cestovního ruchu a turistiky. Proto lze uvítat převažující tendenci projevující se záměry zvýšit péči o památky a zachovat podporu kulturním institucím produkujícím živou kulturu. Zmíněné cíle a opatření potvrzují rostoucí uvědomění faktu, že značná část potenciálu se nachází ve stavu latence a neobejde se bez animace, která zatraktivní jeho obraz v očích veřejnosti. Proto se v programu setkáváme se záměry zakládání nových tradičních festivalů, přehlídek, historických i jiných slavností, velkých výstav a jiných typů akcí spektakulární povahy. Jako zdroj rozvoje podnikání je

kultura také zmiňována. Dále sehrává podstatnou úlohu ve spoluutváření a zkvalitňování hmotné i sociální stránky životního prostředí. Zdůrazňován je zejména význam kulturního dědictví, jak v hmotné tak nehmotné podobě pro uchování nebo obnovení genia loci a identifikaci obyvatel s místem, význam živé kultury pak jako prostředí pro uplatnění kulturního kapitálu obyvatel, integrace a neformální stránku komunitního života. Zmíněna je, byť jen okrajově, úloha kultury při integraci cizinců, národnostních, etnických i kulturních menšin. Poslední oblastí, v níž je kultura chápána jako prostředek k dosažení vnějších cílů, je propagace a reprezentace v jiných oblastech České republiky a zahraničí. Prezentace kultury, zejména její živé vrstvy, se jeví jako významná a plnohodnotnému poslání nejbližší způsob instrumentálního využití.

5.2. Vize Plzeň - EHMK 2015

Společnost Plzeň 2015, o.p.s. do své činnosti vstoupila samozřejmě také s vizí. Vzhledem ke skutečnosti, že existence této obecně prospěšné společnosti je limitována, neboť byla založena dle zakládací listiny na dobu určitou do konce roku 2016, je její vize časově také závislá na uskutečnění jejího poslání – realizaci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 a následného zanechání stopy po tomto projektu. Společnost vidí do budoucna město Plzeň jako multikulturní, otevřenou komunikující metropoli s vitální a svébytnou uměleckou scénou s důrazem na živé umění, festivaly, kreativní technologie, design a umění ve veřejném prostoru.

Celá vize náplně hlavního projektu v roce 2015 se odvíjí od jeho názvu, pod kterým byl prezentován v rámci vítězné přihlášky na kandidaturu města Plzně na titul EHMK 2015 „Pilsen open up!“. Otevřenost je tedy deklarována jako výchozí téma programu Plzeň 2015. Programová koncepce vychází z vize kultury ve městě Plzni pro rok 2015 i roky následující, kterou město formuluje ve strategickém dokumentu Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009-2019. Tímto dokumentem jsem se podrobněji zabývala v kapitole 2.6. této mé práce.

Cíle vize EHMK 2015 jsou rozděleny do čtyř proudů pod kreativními názvy: **Umění a technologie, Vztahy a city, Tranzit a menšiny a Příběhy a zdroje.**

Náplní prvního proudu je potřeba vytváření lepší či nové komunikace mezi obory z oblasti technologií s oblastí umění. Plzeň je město s bohatou kulturní a průmyslovou tradicí, na kterou je často pozapomínáno. Uvést pro dokreslení je potřeba alespoň tato světově proslulá jména: Adolf Loos, Ladislav Sutnar, Josef Skupa či Jiří Trnka. Důraz je zde kladen

také na umělecké školství v Plzni, které je zastoupeno množstvím základních uměleckých škol, ale i stupněm středoškolským – např. Soukromá střední uměleckoprůmyslová škola Zámeček, či vysokoškolským -Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni. Zájmové vzdělávání je prezentováno založením Techmania science center v průmyslovém areálu Škoda Plzeň.

V dalším proudu je poukazováno na větší uzavřenost Čechů oproti jiným národům. Kultura a umění je zde prezentováno jako vhodný element, který může pomoci napravit nežádoucí vlivy ve společnosti, které byly zapříčiněny v této oblasti třeba i dlouhodobým životem v totalitní společnosti. Jedná se o vzájemnou nedůvěru či mezigenerační problémy.

Proud třetí poukazuje na fakt, že Plzeň je město s nejrychleji rostoucí přistěhovaleckou komunitou v České republice. Proto je zde zdůrazněna problematika integrace imigrantů, etnických menšin a kulturních minorit. Jedná se nejen o zahraniční pracovníky, ale i tisíce českých i zahraničních studentů, kteří mohou svou odlišností vzbuzovat averzi vůči místním obyvatelům. Je potřeba zamezit narůstajícímu napětí a naopak tohoto jevu využít ke vzájemnému obohacení.

Poslední proud vize je zaměřen na oblast historie, pramenů místních dějin města, které je potřebné si neustále připomínat. Plzeň není „jen“ městem piva ale i otevřenou metropolí, i když, právě ono pivo se s vylovením názvu tohoto města cizincům často vybaví. Proto je vhodné využít tohoto faktu a jeho prostřednictvím poukázat i na jinou jedinečnost této metropole.

Město Plzeň v roce 2016 po skončení hlavního projektu si metaforicky vyjádřeno prostřednictvím „pohledu do křišťálové koule“ představuje společnost Plzeň 2015, o.p.s. jako stále se proměňující umělecké dílo, inspirativní místo pro vzdělávání, inovaci, umění i zábavu a významnou turistickou destinaci, která nabídne vysokou kvalitu služeb cestovního ruchu, kulturních a zážitkových produktů.⁵³

5.3. Strategie rozvoje městem zřizovaných a založených organizací

Na základě opatření ze třetí kapitoly Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009-2019 (dále jen Program)..... „mají být s přímou návazností na městský rozpočet zachovány pouze ty kulturní instituce, které vyvíjejí kontinuální, každodenní a nezastupitelnou činnost. U těchto institucí byl vysloven požadavek na zpracování strategií

⁵³ <http://www.plzen2015.net/kandidujeme/> ze dne 8. 3. 2012

jejich rozvoje s výhledem na pět až deset let jako veřejné strategické dokumenty. U kulturních institucí s přímou návazností na městský rozpočet dále budou jmenováni ředitelé vždy na pětileté funkční období.⁵⁴ Každá z těchto městem financovaných kulturních organizací má podle Programu do konce roku 2011 zpracovat strategii svého rozvoje, která bude projednána příslušnými orgány města a uložena na Odboru kultury MMP.

Strategie obsahují zejména:

- vymezení programového zaměření a cílové skupiny
- kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého
- cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností
- cíle v oblasti financování, zejména při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků
- vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce
- počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty
- všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu

V následujících informacích je pro názornost tohoto postupu zpracován do tabulek přehled plnění výše uvedených indikátorů Programu na základě informací uvedených ve strategiích jednotlivých organizací zpracovaných zpravidla do roku 2015 nebo 2016, které organizace předložily v souladu se stanovenými podmínkami Odboru kultury Magistrátu města Plzně.

ESPRIT – PLZEŇSKÝ KULTURNÍ SERVIS, P.O.

ESPRIT zpracoval strategii rozvoje pouze obecně vzhledem k nejasné budoucnosti objektu kulturního domu Peklo, v němž organizace sídlí. Prostory v Pekle jsou pronajímány za účelem pořádání kulturních a vzdělávacích pořadů, maturitních plesů apod. Od 1. ledna 2012 je ESPRIT znovu provozovatelem muzea Patton Memorial Pilsen. Organizace plánuje do dalších let zachovat koncerty Kruhu přátel hudby, nedílnou součástí programu Espritu je i pravidelný Filmový klub, stále oblíbený měsíční program Beze spěchu s Josefem Pospíšilem. Inovaci připravuje Esprit v projektu Škola hrou, který chce propojit s muzeem Patton

⁵⁴ Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019, strana 17

Memorial Pilsen. ESPRIT připravil řadu nových projektů, např. Festival koncertů vážné hudby ve spolupráci s Konzervatoří Plzeň, Divadlo v Pekle – pravidelná divadelní představení, talk show se známými osobnostmi aj.⁵⁵

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	Senioři, mládež, široká veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Organizace je od 1.1.2012 znovu provozovatelem muzea Patton Memorial Pilsen.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	Předložená strategie se k plnění indikátoru nevyjadřuje.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Předložená strategie se k plnění indikátoru nevyjadřuje.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	Esprit spolupracuje se společností DOMINIK CENTRUM s.r.o. – pořádání filmových projekcí v objektu Měšťanské besedy, se statutárním městem Plzeň – pořádání kulturních akcí a plánuje spolupráci s Konzervatoří Plzeň.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Ředitelka organizace byla jmenována do funkce na 5 let do roku 2015.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Organizace pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM PLZEŇ, P.O.

Hvězdárna a planetárium Plzeň působí v provizorních podmínkách, proto není zcela schopna plnit své poslání. Ve své strategii navazuje na dříve stanovené cíle, které chce inovovat a dále rozvíjet. Hlavní vizí v další činnosti je rekonstrukce půdních prostor současného sídla org. U Dráhy 11, která by umožnila organizaci lépe provozovat svou činnost. Organizace chce v těchto zrekonstruovaných prostorách zřídit astronomickou pozorovatelnu a výstavní prostor. Přes svá omezení HaP i nadále připravuje vzdělávací programy pro děti, mládež i širokou a odbornou veřejnost, organizuje pro vážnější zájemce o astrologii i pro širokou veřejnost specializovanou pozorovací činnost a v rámci odborně zaměřených pozorování spolupracuje s ostatními organizacemi podobného zaměření. V souvislosti s rozvojem aktivit Techmanie počítá ředitel HaP s vzájemnou spoluprací směřující k popularizaci vědy zejména mezi mládeží.⁵⁶

⁵⁵ Strategický plán rozvoje kultury města Plzně, Esprit, p.k.s., Václava Sporková, leden 2012

⁵⁶ Strategie rozvoje H+P Plzeň, Lumír Honzík, leden 2012

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	děti, mládež, široká i odborná veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Organizace v současnosti působí v provizorních podmínkách, proto tento indikátor není možné naplnit.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	Předložená strategie se k plnění indikátoru nevyjadřuje.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Předložená strategie se k plnění indikátoru nevyjadřuje.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	Hvězdárna a planetárium spolupracuje s Českou astronomickou společností (ČAS), Západočeskou pobočkou ČAS, Asociací hvězdáren a planetárií, Sekcí meziplanetární hmoty pro oblast pozorování meteorů, Pedagogickou fakultou ZČU v Plzni, Stanicí mladých techniků v Plzni, Krajským centrem vzdělávání a jazykovou školou v Plzni, Knihovnou města Plzně, Techmanií.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Ředitel organizace by měl být nově zvolen na 5 let v roce 2013, současný ředitel je jmenován na 4 roky do 31. 12. 2012.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Organizace pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

KNIHOVNA MĚSTA PLZNĚ, P.O.

Knihovna města Plzně zpracovala velmi podrobnou strategii rozvoje na léta 2012-2016, obsahující velmi podrobné analýzy faktorů obecného i oborového okolí organizace a SWOT analýzu. Knihovna plánuje pokračovat v dosavadní činnosti, kterou chce inovovat a dále rozvíjet (nové informační databáze, nové fondy), působit jako přirozené informační centrum, zajistit bezbariérový přístup ke všem svým službám, zvyšovat počet dětských čtenářů, umožnit přístup k informacím všem věkových skupinám aj. Dále je celá jedna kapitola věnována Programu rozvoje ve městě Plzni na léta 2009-2019. Knihovna zde zmiňuje své omezené možnosti při externím financování, svou závislost na příspěvku z veřejného rozpočtu. Knihovna je limitována zákony (č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných a informačních služeb⁵⁷) a ani zřizovací listina jí nepovoluje hospodářskou činnost. Strategie se vyjadřuje také k opatření Programu rozvoje kultury - Knihovna města Plzně, kde je uvedena příprava a realizace výstavby nové hlavní budovy.⁵⁸

⁵⁷ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných a informačních služeb

⁵⁸ Strategie rozvoje Knihovny města Plzně, p.o., v letech 2012 – 2016, Mgr. Helena Šlesingerová, leden 2012

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	senioři, mládež, široká veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Knihovna plánuje zvýšit počet zaměstnanců o 3 a zvýšit podíl knihovníků-mužů. Knihovna chce v následujícím roce zajistit bezbariérový přístup do všech svých poboček.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	V současné situaci není organizace schopná naplnit tento indikátor.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	V současné situaci není organizace schopná naplnit tento indikátor (omezení Zákonem o knihovnách a zřizovací listinou).
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	Knihovna spolupracuje s kulturními a vzdělávacími organizacemi nejen z Plzně – Alliance française de Plzeň, Archiv města Plzně, Český rozhlas, Divadlo Alfa atd.), ale též s Knihovnou J. Mahena v Brně, Městskou knihovnou Most, Vsetín aj.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Ředitelka organizace byla jmenována do funkce na 5 let do roku 2016.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Organizace pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

DIVADLO ALFA, P.O.

Divadlo Alfa začalo svou současnou strategii rozvoje realizovat v roce 2007 a až nyní byly dokončeny všechny potřebné kroky a opatření k jejímu úplnému naplnění. Na strategii jako takové nechce organizace v dalších pěti letech nic měnit. Divadlo ALFA se zaměřuje na neustálé zlepšování všech procesů a činností, posilování svých silných stránek (bohatá nabídka představení diferencovaná podle věku diváka a divadelního žánru, vysoká kvalita produktů, dominantní podíl na trhu se školními a rodinnými představeními, vlastní divadelní soubor vysoké úrovně aj.), na využívání příležitostí (realizace projektu EHMK 2015, momentálně vyšší stav dětí v MŠ, nižší počet konkurentů, loajalita stávajících zákazníků aj.) a na eliminaci rizik (nutnost redukce nákladů vzhledem k hospodářskému cyklu, nižší daňový příjem města s tím související snižování příspěvku atd.) Strategie Divadla ALFA je velmi podrobně zpracována a velmi detailně hodnotí situace z různých úhlů a počítá s nejrůznějšími situacemi ve společnosti.⁵⁹

⁵⁹ Strategický plán Divadla Alfa na léta 2012 – 2016, Mgr. Tomáš Froyda, listopad 2011

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	děti, mládež, široká veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Organizace neplánuje žádné zásadní změny, pouze pokud dojde k snížení financování, ve strategii je počítáno i s redukcí zaměstnanců divadla s ohledem na zachování vysoké kvality představení.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	Organizace pravidelně získává významná ocenění jak na národní, tak mezinárodní úrovni.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Strategie obsahuje podrobnou analýzu možností naplňování cílů v oblasti financování.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	Divadlo spolupracuje s kulturními a vzdělávacími organizacemi z Plzně – občanské sdružení PaNaMo, Divadlo J. K. Tyla atd.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Ředitel divadla byl jmenován do funkce na 5 let do roku 2015.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Organizace pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

DIVADLO J. K. TYLA, P.O.

Divadlo J. K. Tyla počítá ve své strategii v souvislosti s výstavbou nové budovy divadla s potřebnou provozní a personální reorganizací pro úspěšné naplnění širší programové nabídky. Jednou z nejvýznamnějších změn bude založení produkčního centra, pravděpodobně na začátku roku 2013. Divadlo se i nadále chce zapojovat do mezinárodních soutěží a festivalů. Velmi důležitou součástí nabídky divadla je hostování kvalitních divadel z České republiky i ze zahraničí. Změny v organizaci a řízení hudební složky divadla vedly k založení samostatného uměleckého souboru orchestru DJKT s vlastním uměleckým šéfem, který je zodpovědný přímo řediteli divadla. Vedení divadla plánuje i nadále dávat příležitosti začínajícím umělcům.⁶⁰

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	široká veřejnost, děti, mládež, senioři
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	nová budova divadla, personální reorganizace (založení produkčního centra), rozšíření programové nabídky

⁶⁰ Střednědobá strategie DJKT, Mgr. Jan Burian, PhD., únor 2012

Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	Organizace pravidelně získává významná ocenění jak na národní, tak mezinárodní úrovni.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Financování DJKT je vícezdrojové a kooperativní. Sponzorské příspěvky jsou směřovány především do aktivit Mezinárodního festivalu Divadlo nebo na reprezentaci činnosti divadla i v zahraničí.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	Mezinárodní festival divadlo, Mezinárodní festival Jazz bez hranic, Mezinárodní choreografická soutěž Plzeň, Informační centrum, Knihovna města Plzně, Divadlo ALFA, ESPRIT – plzeňský kulturní servis aj.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Ředitel divadla byl jmenován do funkce na 5 let do roku 2016.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Organizace pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

DIVADLO POD LAMPOU, O.P.S.

Divadlo pod lampou je jediným multifunkčním zařízením svého druhu v Plzni (hudba, divadlo, film, výtvarné umění, fotografie aj.), které se kontinuálně a profesionálně věnuje širokému spektru hudebních žánrů a ve svém programu dává prostor začínajícím souborům z regionu i celé republiky. Divadlo ve své strategii navazuje na dlouhodobě stanovené cíle, které chce rozvíjet i v budoucnu. Společnost se snaží zprostředkovat jak publiku, tak i aktivním umělcům kontakt se současnými trendy a možnost srovnání vlastní tvorby se špičkami jednotlivých žánrů, které jsou mimo záběr hlavních médií (menšinové a alternativní). V dramaturgii jsou významně zastoupeny zahraniční soubory. Nejde pouze o dovoz zahraničních umělců, ale i o spolupráci na exportu českých umělců do zahraničí. Hlavní cílovou skupinou společnosti jsou studenti a mladí lidé od cca 18 do cca 40 let. Jedním z hlavních cílů organizace je vyhledávání uměleckých oblastí – směrů, které jsou pro soukromý sektor komerčně nezajímavé, ale pro rozvoj kultury jsou nezbytné.⁶¹

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	mládež, široká veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Společnost neplánuje žádné výrazné změny, pracuje s nastavenou strategií své činnosti, kterou chce dále rozvíjet.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních	Společnost sama pořádá soutěžní festival Múza pro mladé amatérské skupiny z plzeňského regionu.

⁶¹ Strategie rozvoje činnosti Divadla pod lampou, o.p.s. do roku 2015, Ing. Petr Choura, leden 2012

projektech a výměnách zkušeností	
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Společnosti se zatím nepodařilo zajistit významnější finanční prostředky od investorů a podnikatelských subjektů.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	UUD ZČU v Plzni, Člověk v tísni, o.p.s., Alliance française de Plzeň, Moab.cz, Cigistock o.s., 15. ZŠ, Masarykovo gymnázium.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Současný ředitel společnosti byl jmenován do funkce v roce 2008.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Společnost pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

GALERIE MĚSTA PLZNĚ, O.P.S.

Strategický plán Galerie města Plzně navazuje na program z roku 2011. Galerie chce dále mapovat umění plzeňského regionu zhruba za posledních 50 let. Jsou plánovány samostatné výstavy významných osobností Plzně a regionu, zejména formou jubilejních a retrospektivních výstav s vydáváním obsáhlejších monografií. Jako jeden z hlavních cílů si galerie stanovila zařazovat plzeňské umění do kontextu českého umění nejen uvedenými výstavami, ale rovněž formou tematických a skupinových výstav, ve kterých jsou konfrontováni plzeňští umělci s významnými představiteli současného českého umění. Na propagaci plzeňského umění je dlouhodobě zaměřen vývozní projekt Plzeňská pěna, který je plánovaný až do roku 2015 (pět výstav doma i v zahraničí). Součástí dramaturgie galerie jsou také zahraniční projekty (soustavně prezentováno slovenské umění, další spolupráce s partnerskými městy atd.) Základním finančním zdrojem galerie zůstává čtyřletý grant od statutárního města Plzeň, přesto se společnost spolupodílí na financování z vlastních příjmů a formou smluv o reklamě (ČEZ a Plzeňská teplárenská).⁶²

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	široká i odborná veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Galerie chce od ledna 2012 navýšit počet zaměstnanců o jeden celý úvazek. Pracovní náplní nového zaměstnance bude především edukativní činnost ve spolupráci se všemi typy škol.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	Galerie získala za svazky vydávané v edici Imago et verbum 2 čestná ocenění v rámci Polanovy ceny a J. Hrubý získal v roce 2011 cenu Magnesia Litera za

⁶² Strategie Galerie města Plzně pro období 2011 – 2015, Mgr. Václav Malina, leden 2011

	nejlepší knihu poezie Otlé ach, která vyšla jako 11. svazek zmiňované edice.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Společnosti se zatím nepodařilo zajistit významnější prostředky ze soukromého či podnikatelského sektoru, přesto se stále větší měrou spolupodílí na financování z vlastních příjmů a také formou smluv o reklamě.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	Národní památkový ústav v Plzni, Dům umění v Brně, Krajská galerie výtvarného umění v Ostravě, Stadtgalerie v Brémách atd.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřízených a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Současný ředitel společnosti byl jmenován do funkce v roce 1999.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Společnost pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

PLZEŇSKÁ FILHARMONIE, O.P.S.

Plzeňská filharmonie ve své strategii počítá se svými základními činnostmi - koncertní činnost, natáčení pro Český rozhlas 3, stanici Vltava, a koncerty v ostatních sídlech ČR, v Praze i jiných městech, s reprezentací Plzně, Plzeňského kraje a České republiky na zahraničních koncertech. Dalším cílem filharmonie je budování a zvyšování prestiže obchodní značky Plzeňská filharmonie, podpora města Plzně a jeho titulu „Evropské hlavní město kultury 2015“ a podpora umělecké tvorby začínajících a mladých umělců. Dále chce filharmonie podporovat hudební produkci menšin, vytvářet programy pro děti a mládež (účast žáků plzeňských škol a ZUŠ na generálních zkouškách a mimořádných koncertech filharmonie). V letech 2012-2015 připravuje Plzeňská filharmonie ve spolupráci s Konzervatoří Plzeň vzdělávací program „Akademie“, který je určený studentům plzeňské konzervatoře. Cílem projektu je profesionální výchova mladé nastupující generace, která umožní začínajícím umělcům začít svou profesionální dráhu v oblasti orchestrální nebo komorní hudby.⁶³

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	děti, mládež, široká i odborná veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Zajištění průběžné personální obměny.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	Plzeňská filharmonie bude v roce 2012 spolupracovat s mezinárodním festivalem Pražské jaro, s Mezinárodní smetanovskou klavírní soutěží,

⁶³ Strategický plán projektu „Plzeňská filharmonie, o.p.s.“ 2012 – 2015, Mgr. Lenka Kavalová, leden 2012

	pěveckou soutěží Monserrat Caballé Zaragoza atd.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Doplňková činnost Plzeňské filharmonie - koncerty v Čechách, v zahraničí a komerční natáčení pokrývá v průměru 30% spolufinancování.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	Český rozhlas 3 Vltava, Plzeň 2015, mezinárodní festival Pražské jaro, DOMINIK CENTRUM s.r.o. aj.
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Současná ředitelka společnosti byla jmenována do funkce v roce 2009.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Společnost pravidelně vydává výroční zprávu, kterou publikuje na svých webových stránkách.

PLZEŇ 2015, O.P.S.

Strategie rozvoje společnosti je velmi podrobně zpracována. Rozlišuje cíle spojené s činností společnosti a cíle zaměřené na dlouhodobé dopady projektu EHMK. Jedním ze zásadních cílů společnosti je vytvořit z Plzně obecně známou značku nejen pro pivo, ale i pro kulturu a kreativitu. Proto je nutné, aby veřejná správa a co nejvíce obyvatel města považovalo projekt EHMK 2015 za vlastní a poté vytvořit prostor pro seberealizaci plzeňské i mimoplzeňské kulturní scény a jiných oborů. K dosažení tohoto cíle vznikly jednotlivé pracovní skupiny (např. Architektura, design, urbanismus; Světovar; Region; Arts management; Živé umění). Hlavním nositelem této práce byl kreativní tým společnosti. V rámci mezinárodní spolupráce společnost uvažuje o české účasti na Expo 2015 a o společné prezentaci EHMK s městem Mons na této světové výstavě, připravuje systém prezentací českých umělců prostřednictvím Českých center MZV ČR, plánuje realizovat projekty zaměřené na umělecké výměny v rámci programu EU Culture a chce navrhnout a realizovat společné projekty s partnerskými městy. Plzeňská kulturní infrastruktura je tvořena prostory ve vlastnictví města provozovanými neziskovými kulturními organizacemi. Pro úspěšnou realizaci programu EHMK 2015 je nutnou podmínkou zajistit další prostor pro tvůrčí proces všech druhů a žánrů, včetně jejich prolínání. Řešením absence těchto prostor je např. revitalizace areálu Světovar, který by mohl tvořit koordinační a konzultační centrum nízkonákladových komunitních center či zkušeben vzniklých v nevyužívaných prostorách města. Společnost chce v Plzni zachovat současnou bohatou a rozmanitou tradiční kulturní nabídku a učinit z ní páteřní osu programu. Svou asistenční pomocí chce přispět k profesionalizaci plzeňské kulturní scény a její konkurenceschopnosti v rámci Evropy. Při přípravě a realizaci programu musí společnost provést aktualizaci projektů uvedených v Přihlášce do 2. kola, prověřit jejich reálný stav, finanční proveditelnost a celkově koordinovat obsah jednotlivých proudů. Do programu budou začleněny projekty z 4letých grantů města Plzně, projekty vybrané v otevřených výzvách (od roku 2012) a pro podporu všech druhů současného umění chce

společnost zahájit projekt Banky kreativního kapitálu (rok 2011-2012 - zkušební spuštění). Společnost plánuje v roce 2012 vytvořit síť regionálních pracovníků, kteří budou šířit myšlenky EHMK do kraje a v roce 2012 připravit konkrétní postup v programových aktivitách Baroko, Land Art, Kultura v pohybu a Industriální dědictví. Dále chce společnost v roce 2012 dohodnout spolupráci s městy, která vyjádřila podporu městu při kandidatuře na titul EHMK atd. Společnost se ve své strategii zavazuje, že bude pravidelně informovat vedení města, koordinační skupinu EHMK a veřejnost o rozpočtu společnosti a jeho vývoji a o své činnosti na svých webových stránkách a v informačních zprávách. Také se zavazuje zveřejňovat na webu roční účetní závěrky, výroční zprávy, roční plány atd.⁶⁴

Plnění objektivně ověřitelných indikátorů

Indikátory	Plnění
Vymezení programového zaměření a cílové skupiny	děti, mládež, senioři, široká i odborná veřejnost
Kroky směřující k rozvoji organizace z hlediska institucionálního, materiálního, personálního a uměleckého	Průběžná personální obměna (doplnění odborných spolupracovníků), profesionalizace NNO – kurzy art managementu, vzdělávání mladého publika atd.
Cíle z hlediska účasti v soutěžích o prestižní ocenění v oboru a účasti na mezinárodních projektech a výměnách zkušeností	Úkolem společnosti je naplnit vizi a cíle získaného titulu Plzeň Evropské hlavní město kultury 2015. Společnost plánuje rezidenční tvůrčí pobyty umělců, spolupráci s partnerskými městy, s belgickým městem Mons atd.
Cíle v oblasti financování (především při získávání externích zdrojů a sponzorských příspěvků)	Společnost hledá možnosti zapojení podnikatelského sektoru.
Vymezení partnerů a spolupracujících subjektů a definování způsobů této spolupráce	veřejná správa, neziskové organizace v Plzni a okolí, mezinárodní spolupráce
Počínaje rokem 2010 jsou všichni ředitelé městem zřizovaných a založených kulturních organizací jmenováni na 5 let postupně tak, jak jim končí 4leté mandáty	Současný ředitel společnosti byl jmenován do funkce v roce 2011.
Všechny kulturní organizace zřízené či založené městem vyhotovují každoročně výroční zprávu	Společnost bude pravidelně vydávat výroční zprávu, kterou bude publikovat na svých webových stránkách.

⁶⁴ Strategie společnosti Plzeň 2015, PhDr. Alexandra Brabcová a spol., leden 2012

6. ZÁVĚR

V diplomové práci na téma „Kultura a kulturní politika ve městě“ jsem se zabývala tématem kultury obecně, důležitostí existence strategických kulturních koncepcí, jejich tvorbou na různých úrovních (Evropa, Česká republika či územní samosprávný celek), financováním kultury z veřejného rozpočtu, vizemi a strategiemi v oblasti kultury. Toto téma jsem volila s ohledem na skutečnost, že v oblasti podpory kultury z veřejných zdrojů na městské úrovni již mnoho let pracuji. Téma je mi proto nejen blízké, ale zároveň mne i velmi zajímá.

Práce je koncipována tak, aby v ní byly obsaženy veškeré důležité části popsaných procesů. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány přehlednou formou pro většinu laické i odborné veřejnosti. Dosáhla jsem logického provázání kapitol, použila názorné příklady z praxe. Jako modelový případ jsem si zvolila město Plzeň, a to nejen z důvodu, že se jedná o mé rodné město, ale také proto, že Plzeň se v posledních letech stala významným kulturním centrem. Poskytuje svým obyvatelům i návštěvníkům, ve srovnání s většinou českých sídel, nadprůměrnou nabídku kulturního vyžití a zázemí, která odpovídá jeho postavení ve správní a ekonomické struktuře České republiky. O této skutečnosti jistě hovoří i fakt, že se město Plzeň stalo Evropským hlavním městem kultury pro rok 2015. A právě získání tak významného a prestižního titulu podmínil vznik nového strategického dokumentu – Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019, který je v současné době stěžejním dokumentem pro pracovníky Odboru kultury, ale i například pro Odbor prezentace a marketingu a další dotčené odbory Magistrátu města Plzně a jehož podrobné studium se promítá do mnoha bodů mé práce na téma Kultura a kulturní politika ve městě.

V úvodní části diplomové práce uvádím všeobecný pohled na kulturu a vymezení pojmů, které jsem používala. V další kapitole se věnuji potřebnosti přesného vydefinování kulturní politiky. Tvorba koncepčních materiálů v oblasti kultury má své nezastupitelné místo ve velkém množství Evropských států. Také v České republice se začala koncepce kultury v nové podobě tvořit již po „Sametové revoluci“. I když v současné době je tento dokument již přijat, nejedná se o řešení konečné. Neboť kulturní proces je procesem živým, neustále se vyvíjejícím a kulturní politika musí nutně na tyto změny reagovat. I město Plzeň již delší dobu chápe potřebnost závazného dokumentu. V roce 2001 Zastupitelstvo města Plzně přijalo Základní dokument kulturní politiky. Ten nyní nahradil již výše zmiňovaný Program

rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019, který vznikl v souvislosti s kandidaturou města Plzeň na titul Evropské hlavní město kultury 2015.

Věnuji se zde také nabídce kulturních služeb pro veřejnost ve městě Plzni, která se uskutečňuje prostřednictvím kulturních organizací financovaných z městského či krajského rozpočtu. Jedná se o příspěvkové organizace, obecně prospěšné společnosti, společnosti s majetkovým podílem města, nadace a nadační fondy. Pro získání uceleného pohledu na tuto oblast ve městě Plzni jsem práci doplnila o aktuální jmenný seznam většiny kulturních stánků, veřejných i soukromých, který je uveden v příloze č. 1.

Další část práce je zaměřena na financování kultury z městského rozpočtu. Studovala jsem proces tvorby městského rozpočtu, ukázala způsoby a možnosti, které má městská správa k dispozici pro finanční podporu kultury. Jednou částí jsou grantové programy vypisované pro oblast kultury, další neméně podstatnou částí je podpora organizací zřízených nebo založených městem na poskytování služeb v oblasti kultury.

Dále se zabývám obecnými vizemi, které jsou obsaženy v přijatých koncepčních dokumentech a které jsou logickým vyústěním celého koncepčního procesu a také vizí EHMK 2015. Podrobně jsem se zaměřila na dlouhodobé strategické plány organizací založených a zřízených městem. Přibližuji zde způsob práce s těmito materiály, shrnuji jejich vypovídající hodnotu, která zpětně reflektuje na požadavky Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019.

Na mnoha dokumentech, které jsou v mé diplomové práci použity jako podkladové materiály, jsem se díky tomu, že jsem dlouholetou pracovnící Odboru kultury Magistrátu města Plzně, podílela jako spoluautorka.

Na závěr mého studia jsem dospěla k názoru, že procesy související s koncepčními materiály nejsou samoúčelné. Naopak – erudovaně vytvořené dokumenty mají velmi významný přínos pro pracovníky veřejné zprávy a jsou důležitým podkladem pro veřejné orgány v oblasti financování kultury. Jejich pozice je zde nezastupitelná a je třeba jim proto věnovat náležitou pozornost. Také vidím jako potřebné Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019 průběžně aktualizovat a ještě důsledněji kontrolovat jeho plnění prostřednictvím kontrolních zpráv. Větší důraz bych doporučila klást na tvorbu realizačních plánů jako nástrojů jeho implementace.

Finanční pokrytí kulturních služeb prostřednictvím rozpočtu města mělo sice v roce 2010 oproti roku 2009 mírně klesající tendenci, ale i přesto se deklarovaná nabídka podařilo uskutečnit v plném rozsahu.

Určité nedostatky jsem zjistila ve spolupráci mezi jednotlivými institucemi při zajišťování kulturních služeb. Zvláště v období příprav města na rok 2015, ve kterém se stane Evropským hlavním městem kultury, by bylo třeba zlepšit jejich vzájemnou komunikaci a koordinaci akcí, aby se Plzeň svého titulu zhostila co nejlépe, což je jistě přání nejen mé, ale i většiny Plzeňanů. Tento aspekt však záleží spíše na lidském faktoru, než na obsahu koncepčních materiálů.

Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019 je bezesporu velmi kvalitní koncepční dokument, který je však nutné více popularizovat u většiny kulturních organizací působících ve městě a právě k tomuto účelu bude moje diplomová práce velice dobře sloužit.

RESUME

In my thesis, I will focus on the topic of culture, cultural policy, and the financing of cultural activities and events through public funding. In the first chapter, I will present a general perspective on culture, defining certain cultural terminology used in my work.

The second chapter is devoted to the need for a precise definition of cultural policy at various levels of society (e.g. Europe, the Czech Republic, and the city of Pilsen). The development of conceptual materials in the cultural sphere has an irreplaceable position in many European states, including the Czech Republic, where the concept of culture was redefined following the “Velvet Revolution.” Although a document concerning the concept of culture has already been adopted, it is not the final solution, because the cultural process is a living and constantly evolving process, and cultural policy must respond to these changes. In the city of Pilsen, the need to create such a binding document has been understood for some time now. In 2001, the Pilsen City Council adopted the “*Basic Document on Cultural Policy*”. Recently, this document was replaced by “*The Development of Culture in the City of Pilsen for the Years 2009 – 2019*,” which was created in connection with the city of Pilsen’s candidature for the title of “*European Capital of Culture 2015*”. I will address not only the contents of this document, but also the subsequent monitoring report regarding its fulfilment, from the year 2010.

The third chapter focuses on cultural services provided to the public in Pilsen by cultural organizations funded through municipal or regional budgets. These organizations include contributory organizations, non-profit organizations, companies partially owned by the city, foundations, and endowment funds.

The fourth chapter addresses the topic of financing cultural activities through the municipal budget. Once again, I use the city of Pilsen as an example, trying to closely examine the municipal budgeting process and highlight various methods and options the city has at its disposal for the financial support of cultural events and activities. It is important in this section to mention cultural grant programs. These include one-year grants, which support specific cultural projects or the year-long operational expenses of cultural organizations; grants supporting a summer cultural festival on the streets of the city; and four-year grant programs. Another part of public support, and no less important, is the support of organizations established or founded by the city which provide services for the cultural sector.

In the fifth chapter, I examine the vision contained in the adopted conceptual documents and the organizations' strategic plans for future years.

In my conclusion, I summarize the importance of the process of creating cultural policy, both as a necessary foundation for determining priorities for financial support, and also as a basis for creating documents from which public budgets may be developed, at all levels. Public administration is responsible to its constituency for the fulfilment of their right to culture, while, at the same time, culture is all of our concern.

Seznam použité literatury:

1. Brabcová Alexandra, PhDr., a spol., Strategie společnosti Plzeň 2015, leden 2012
2. Burian Jan, Mgr. Ph.D., Střednědobá strategie DJKT, únor 2012
3. Froyda Tomáš, Mgr., Strategický plán Divadla Alfa na léta 2012 – 2016, listopad 2011
4. Honzík Lumír, Strategie rozvoje H+P Plzeň, leden 2012
5. Choura Petr, Ing., Strategie rozvoje činnosti Divadla pod lampou, o.p.s. do roku 2015, leden 2012
6. Kavalová Lenka, Mgr., Strategický plán projektu „Plzeňská filharmonie, o.p.s.“ 2012 – 2015, leden 2012
7. Krejsová Marcela, JUDr., Černík Roman, Mgr. et MgA., Pelcl Petr, Mgr., KVAS o.s. a Agora CE o.p.s., Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019, Plzeň 2010
8. Kolektiv OK MMP, Monitorovací zpráva o realizaci Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019 za rok 2010, listopad 2011
9. Líbal Vladimír, BcA. a kol., Zpráva o stavu plzeňské kultury a návrh kulturní politiky města Plzně, září 2000
10. Malina Václav, Mgr., Strategie Galerie města Plzně pro období 2011 – 2015, leden 2011
11. Moskovčiaková Alena, PhDr., Financování kultury z veřejných rozpočtů v roce 2009 (2001-2009), květen 2010
12. Nekolný Bohumil, Mgr., Komparace kulturních systémů 15 zemí Evropské unie, březen 2003
13. Nekolný Bohumil, Mgr., Divadelní systémy a kulturní politika, 2006
14. Patočka Jiří, Ing. a Heřmanová Eva, RNDr., Lokální a regionální kultura v České republice, 2008
15. Smolíková Alena, PhDr., a kolektiv, Studie pro potřeby vytvoření Programu zmapování a analýzy potřeb umění, kulturních a kreativních průmyslů v ČR a transferu mezinárodních zkušeností, Praha 2008
16. Sporková Václava, Strategický plán rozvoje kultury města Plzně, Esprit, p.k.s., leden 2012
17. Šlesingerová Helena, Mgr., Strategie rozvoje Knihovny města Plzně, p.o. v letech 2012 – 2016, leden 2012
18. Žák Josef, PhDr., Analýza základního dokumentu kulturní politiky města Plzně a jeho komparace s dalšími koncepčními dokumenty zabývajícími se kulturou v Plzni, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra kulturologie, prosinec 2005
19. Proměny evropských kulturních politik - Jakou kulturní politiku potřebuje Evropa?- Diskusní kulatý stůl, 5. a 6. března 1999, Divadlo Archa, Praha

Seznam elektronických odkazů:

- <http://www.topolanek.cz/aktualita/vize-2020-na-tema-kultura-a-media> ze dne 19. 2. 2012
- <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014/> ze dne 20. 2. 2012
- <http://www.plzen2015/> ze dne 20. 2. 2012
- <http://www.plzen.eu/aktuality/> dne 11. 3. 2012
- <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/> - 25. 2. 2012
- <http://www.galerie-plzen.cz/> ze dne 25. 2. 2012
- <http://www.podlampou.cz/> ze dne 25. 2. 2012
- <http://www.nadace700.cz/> ze dne 18. 3. 2012
- <http://www.dominikcentrum.cz/> ze dne 23. 2. 2012
- <http://www.plzen2015.net/kandidujeme/> ze dne 8. 3. 2012
- <http://www.divadloialog.cz/> ze dne 20. 2. 2012
- <http://www.uvu-plzen.cz/> ze dne 21. 2. 2012
- <http://www.festivaldivadlo.cz/cs/> ze dne 21. 2. 2010
- http://akce.plzen.eu/2012_finale ze dne 20. 3. 2012

Právní předpisy a prameny:

1. LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD, součást ústavního pořádku České republiky
2. Státní kulturní politika na léta 2009 – 2014, Ministerstvo kultury ČR, 2008
3. Vyhláška č. 8/2001, Statut města, ve znění vyhlášek č. 12/2002, 3/2004, 20/2004, 17/2005, 14/2006, 20/2006, 1/2009, 3/2010, 14/2011
4. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

10. Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů
11. Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1622/2006/ES o zavedení akce Společenství na podporu projektu „Evropské hlavní město kultury“ pro roky 2007 – 2019

Seznam použitých zkratk:

EU – Evropská unie

ČR – Česká republika

MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky

MF ČR – Ministerstvo financí České republiky

MMP – Magistrát města Plzně

MP – město Plzeň

MO – městský obvod

OK MMP – Odbor kultury Magistrátu města Plzně

RMP – Rada města Plzně

ZMP – Zastupitelstvo města Plzně

Ehmk 2015 – Evropské hlavní město kultury 2015

PRK – Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009 – 2019

HaP – Hvězdárna a planetárium

KMP – Knihovna města Plzně

DJKT – Divadlo J. K. Tyla

GMP – Galerie města Plzně

UVU – Unie výtvarných umělců města Plzně

ÚUD ZČU – Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

p.o. – příspěvková organizace

Příloha č. 1 - Kulturní zařízení na území města Plzně

název zařízení	typ	vlastník objektu	MO	adresa	počet míst
Velké divadlo	01-divadla	město Plzeň	Plzeň 3	Smetanova sady č. 16, Plzeň	594
Komorní divadlo	01-divadla	město Plzeň	Plzeň 3	Prokopova č. 14, Plzeň	440
Divadlo V Klubu	01-divadla	město Plzeň	Plzeň 3	Prokopova č. 14, Plzeň	65
Divadlo Alfa	01-divadla	město Plzeň	Plzeň 4	Rokycanská č. 7, Plzeň	320
Divadlo Dialog	01-divadla	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Klatovská třída, č. 7, Plzeň	60
	01-divadla	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 4	Masarykova č. 75, Plzeň	180
Alfa Plzeň	02-kulturní domy	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Americká č. 17, Plzeň	1 350
D klub	02-kulturní domy	město Plzeň	Plzeň 4	Zábělská č. 54b, Plzeň	150
Dům hudby	02-kulturní domy	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Husova č. 30, Plzeň	200
Kulturní dům JAS Plzeň	02-kulturní domy	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 2 - Slovaný	Jablonského č. 39, Plzeň	680
Kulturní dům Peklo	02-kulturní domy	město Plzeň	Plzeň 3	Pobřežní č. 10, 12, Plzeň	800
Kulturní dům Šeříková	02-kulturní domy	město Plzeň	Plzeň 2 - Slovaný	Šeříková č. 13, Plzeň	380
L - klub	02-kulturní domy	město Plzeň	Plzeň 1	Kralovická č. 22, Plzeň	53
Měšťanská beseda	02-kulturní domy	město Plzeň	Plzeň 3	Kopecského sady č. 13, Plzeň	1 632
M - klub	02-kulturní domy	město Plzeň	Plzeň 3	Macháčkova č. 28, Plzeň	170
Spolkový dům Roudná	02-kulturní domy	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 1	Na Roudné č. 17, Plzeň	400
Alliance française de Plzeň	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	nám. Republiky č. 12, Plzeň	50
Knihovna Amerického centra	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	Dominikánská č. 9, Plzeň	40
Knihovna města Plzně	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	Bedřicha Smetany č. 13, Plzeň	60
Knihovna sv. Tomáše Akvinského	03-knihovny	církev	Plzeň 2 - Slovaný	Jiráskovo náměstí č. 30, Plzeň	30
Knihovna Západočeské galerie v Plzni	03-knihovny	město Plzeň/Plzeňský kraj	Plzeň 3	Pražská č. 13, Plzeň	50
Knihovna Západočeské univerzity	03-knihovny	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Univerzitní č. 18, Plzeň	-
Knihovna Západočeského muzea v Plzni	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	Kopecského sady č. 2, Plzeň	12
Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	Smetanovy sady č. 2, Plzeň	130
SVK PK - Evropský dům	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	nám. Republiky č. 12, Plzeň	140

SVK PK - Knihovna pro nevidomé	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	Jagellonská č. 1, Plzeň	-
Technická knihovna UKRMP	03-knihovny	město Plzeň	Plzeň 3	Kopeckého sady č. 11, Plzeň	-
Amfiteátr Lochotín	04-amfiteátry	město Plzeň	Plzeň 1	Pod Vinicemi č. 9, Plzeň	30 000
Amfiteátr Plaza	04-amfiteátry	město Plzeň	Plzeň 3	Radčická č. 2, Plzeň	550
Muzeum církevního umění plzeňské diecéze - Diecézní muzeum	05-muzea	církev	Plzeň 3	Františkánská č. 11, Plzeň	120
Muzeum loutek	05-muzea	město Plzeň	Plzeň 3	nám. Republiky č. 23, Plzeň	80
Národopisné muzeum	05-muzea	Plzeňský kraj	Plzeň 3	nám. Republiky č. 13, Plzeň	70
Patton Memorial Plzeň	05-muzea	město Plzeň	Plzeň 3	Pobřežní č. 10, Plzeň	-
Pivovarské muzeum	05-muzea	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Veleslavínova č. 6, Plzeň	120
Techmania Science Center	05-muzea	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Borská, Plzeň	660
Západočeské muzeum v Plzni	05-muzea	město Plzeň	Plzeň 3	Kopeckého sady č. 2, Plzeň	108
A. C. W. Saloon	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Kollárova č. 18, Plzeň	150
Anděl Café - Music Bar	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Bezručova č. 5 a 7, Plzeň	150
Buena Vista Club	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Kollárova č. 20, Plzeň	450
Club Jam	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Doudlevecká č. 27, Plzeň	100
Divadlo Pod lampou	06-hudební kluby	město Plzeň	Plzeň 3	Havířská č. 11, Plzeň	300
HiFi klub	06-hudební kluby	město Plzeň	Plzeň 3	nám. Republiky č. 12, Plzeň	75
Hospoda U Mrože	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 2 - Slovany	Barrandova č. 7, Plzeň	60
House of Blues	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Černická č. 10, Plzeň	
Jazz Rock Café	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Sedláčkova č. 18, Plzeň	
Kulturní kavárna Jabloň	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Krátká č. 2, Plzeň	100
Music Café Mlýn	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Radčická č. 40, Plzeň	
Music club WATT	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Americká č. 14, Plzeň	250
Zach's Pub	06-hudební kluby	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Palackého náměstí č. 2, Plzeň	270
Art domaru	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 7 - Radčice	V Radčicích č. 35, Plzeň	50
Český rozhlas Plzeň	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	náměstí Míru č. 10, Plzeň	150
Dům U Zlatého slunce	07-galerie	stát	Plzeň 3	Prešovská č. 7, Plzeň	64
Galerie Art	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Poděbradova č. 19, Plzeň	6
Galerie Azyl	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Veleslavínova č. 17, Plzeň	50
Galerie Bílé nároží	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Prešovská č. 20, Plzeň	70

Galerie Carson	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Bezručova č. 23, Plzeň	40
Galerie Evropského domu	07-galerie	město Plzeň	Plzeň 3	nám. Republiky č.12, Plzeň	60
Galerie InterCora	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Sukova č. 21, Plzeň	150
Galerie Jednoho Obrazu	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Americká č. 17, Plzeň	130
Galerie Jiřího Trnky	07-galerie	město Plzeň	Plzeň 3	nám. Republiky č.40, Plzeň	150
Galerie keramiků	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 1	Na Roudné č. 106, Plzeň	30
Galerie Ladislava Sutnara	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Jungmannova č. 1, Plzeň	150
Galerie města Plzně	07-galerie	město Plzeň	Plzeň 3	Dominikánská č. 2, Plzeň	700
Galerie Nad schody	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Univerzitní č. 26, Plzeň	80
Galerie Paletka	07-galerie	město Plzeň	Plzeň 3	Husova č. 2, Plzeň	80
Galerie Profi Rám	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Borská č. 13, Plzeň	60
Galerie U Andělíčka	07-galerie	město Plzeň	Plzeň 3	Veleslavínova č. 30, Plzeň	60
Galerie U Svaté Anny	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Bezručova č. 18, Plzeň	30
Galerie UVU plzeňské oblasti	07-galerie	město Plzeň	Plzeň 3	Dominikánská č. 12, Plzeň	-
Mázhaus radnice	07-galerie	město Plzeň	Plzeň 3	nám. Republiky č.1, Plzeň	-
Visio Art Gallery	07-galerie	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 1	Na Roudné č. 18, Plzeň	20
Západočeská galerie v Plzni - Výstavní síň "13"	07-galerie	město Plzeň/Plzeňský kraj	Plzeň 3	Pražská č. 13, Plzeň	127
Západočeská galerie v Plzni - Výstavní síň "Masné krámy"	07-galerie	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Pražská č. 18, Plzeň	127
Kinosál Měšťanské besedy	08-kina	město Plzeň	Plzeň 3	Kopeckého sady č. 13, Plzeň	100
Multikino Cinema City	08-kina	město Plzeň/práv. osoba	Plzeň 3	Centrum Plaza, Radčická č. 2, Plzeň	1 720
Multikino Cinestar	08-kina	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 8 - Černice	OC Olympia, Písecká č. 1, Plzeň	1 514
Angelo hotel	09-kongresové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	U Prazdroje č. 6, Plzeň	480
CD HOTEL GARNI	09-kongresové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 1	Karlovarská č. 83, Plzeň	203
Congress Cetre Parkhotel Pilsen	09-kongresové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	U Borského parku č. 31, Plzeň	1 500
Courtyard by Marriot Pilsen	09-kongresové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	sady 5. května č. 57, Plzeň	535
E-centrum	09-kongresové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 2 - Slovany	Guldenerova č. 17, Plzeň	300
Plzeňský Prazdroj, a.s.	09-kongresové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	U Prazdroje č. 7, Plzeň	11 000
Top City Line	09-	fyzická/právnícká	Plzeň 2 -	Nepomucká č. 128, Plzeň	550

PRIMAVERA Hotel & Congress centre	kongresové sály	osoba	Slovany		
Centrum Malesice	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 9 - Malesice	Malesická náves č. 21, Plzeň	
Lidový dům Černice	10-víceúčelové sály	město Plzeň	Plzeň 8 - Černice	K Cihelnám č. 32, Plzeň	
Městská sportovní hala	10-víceúčelové sály	město Plzeň	Plzeň 2 - Slovany	Úslavská č. 71, Plzeň	2 700
Restaurace Pod Kopcem	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 2 - Slovany	Božkovské náměstí č. 18, Plzeň	
Sokolovna Bolevec	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 1	Ledecká č. 19, Plzeň	610
Sokolovna Červený Hrádek	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 4	Červenohrádecká č. 27, Plzeň	150
Sokolovna Koterov	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 2 - Slovany	Koterovská náves č. 7, Plzeň	
Sokolovna Litice	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 6 - Litice	K Roli č. 1, Plzeň	
Sokolovna Nová Hospoda	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Prostřední č. 7, Plzeň	140
Sokolovna Skvrňany	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Emingerova č. 1, Plzeň	360
Sokolovna Újezd	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 4	Národní č. 3, Plzeň	
Sokolovna Valcha, TJ Sokol Plzeň-Valcha	10-víceúčelové sály	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	K Zelené louce č. 10, Plzeň	
Frišova vila	11-ostatní	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 1	Boženy Němcové č. 8, Plzeň	80
Lochotínský pavilon	11-ostatní	město Plzeň	Plzeň 1	Karlovarská č. 61, Plzeň	150
Moving Station/Hemžící se zastávka	11-ostatní	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Kopernikova č. 56, Plzeň	300
SVČDM Pallova, Plzeň	11-ostatní	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Pallova č. 19, Plzeň	200
1. základní škola Plzeň	12-školská zařízení	město Plzeň	Plzeň 1	Západní č. 18, Plzeň	170
2. základní škola Plzeň	12-školská zařízení	město Plzeň	Plzeň 3	Schwarzova č. 20, Plzeň	260
15. základní škola Plzeň	12-školská zařízení	město Plzeň	Plzeň 3	Terezie Brzkové č. 33, Plzeň	150
25. základní škola Plzeň	12-školská zařízení	město Plzeň	Plzeň 2 - Slovany	Chválenická č. 17, Plzeň	178
Bolevecká základní škola Plzeň	12-školská zařízení	město Plzeň	Plzeň 1	náměstí Odboje č. 18, Plzeň	100
Integrovaná střední škola živnostenská, Plzeň	12-školská zařízení	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Škroupova č. 13, Plzeň	100

Střední odborné učiliště elektrotechnické, Plzeň	12-školská zařízení	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Vejprnická č. 56, Plzeň	450
Střední odborné učiliště stavební Plzeň	12-školská zařízení	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Borská č. 55, Plzeň	100
Střední průmyslová škola dopravní, Plzeň	12-školská zařízení	Plzeňský kraj	Plzeň 1	Karlovarská č. 99, Plzeň	240
Základní škola Martina Luthera, s.r.o.	12-školská zařízení	fyzická/právnícká osoba	Plzeň 3	Školní náměstí č. 1, Plzeň	238
Katedrála sv. Bartoloměje	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 3	náměstí Republiky, Plzeň	400
Kostel Nanebevzetí Panny Marie	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 3	Františkánská, Plzeň	200
Kostel Panny Marie Růžencové	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 2 - Slovany	Jiráskovo náměstí, Plzeň	600
Kostel sv. Jana Nepomuckého	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 3	Chodské náměstí, Plzeň	1 000
Kostel U Ježíška	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 2 - Slovany	U Ježíška č. 3, Plzeň	70
Kostel Všech Svatých	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 1	Pod Všemi Svatými, Plzeň	200
Stará synagoga	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 3	Smetanovy sady č. 5, Plzeň	200
Velká synagoga	13-kostely a synagogy	církev	Plzeň 3	sady Pětatřicátníků č. 11, Plzeň	1 300
Centrální park	14-parky a zahrady	město Plzeň	Plzeň 1	Severní předměstí, Plzeň	400
Chvojkovy lomy	14-parky a zahrady	město Plzeň	Plzeň 2 - Slovany	Slovany, Plzeň	3 000
Luftova zahrada	14-parky a zahrady	město Plzeň	Plzeň 3	Doudlevce, Plzeň	100
Památník obětem zla, meditační zahrada	14-parky a zahrady	církev	Plzeň 3	Doudlevce, Plzeň	40
Proluka	14-parky a zahrady	město Plzeň	Plzeň 3	Křížkovy sady, Plzeň	200
Zahrada, Integrovaná střední škola živnostenská, Plzeň	14-parky a zahrady	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Škroupova č. 13, Plzeň	210
Aula SPŠ strojnická a SOŠ prof. Švejcara	15-plánovaná	Plzeňský kraj	Plzeň 3	Klatovská třída č. 109, Plzeň	130
Nové Divadlo	15-plánovaná	město Plzeň	Plzeň 3	Palackého náměstí, Plzeň	700
Světovar	15-plánovaná	město Plzeň	Plzeň 2 - Slovany	Slovanská alej, Plzeň	
Usedlost "U Matoušů"	15-plánovaná	stát	Plzeň 1	Bolevecká náves č. 1, Plzeň	199

Příloha č. 2 - Analýza financování provozu kultury ve městě Plzni v letech 2005 – 2011

(v tis.Kč)

Zdroje: Závěrečný účet r. 2010, schválený rozpočet 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	skut.	skut.	skut.	skut.	skut.	skut.	schv.
Celkové příjmy MP (provozní i kapitálové)	4 560 630	4 751 611	5 541 831	5 791 118	5 230 389	5 811 610	5 094 480
Provozní výdaje MP (celé město - včetně obvodů)	3 024 165	3 237 402	3 551 626	3 701 039	3 994 399	4 034 344	4 965 022
Provozní výdaje MMP (pouze město)			2 858 120	2 921 198	3 152 316	3 139 482	3 315 266
Divadlo J.K.Tyla	132 634	135 134	140 395	144 983	155 478	152 810	145 584
Divadlo Alfa	15 059	17 632	20 078	19 570	20 511	22 366	18 273
Knihovna města Plzně	30 541	32 571	37 046	37 631	39 893	40 468	40 650
Hvězdárna a planetárium	3 570	3 570	3 570	3 820	3 892	3 828	3 828
Esprit	27 698	28 983	25 969	27 175	7 395	5 791	5 620
Zoologická a botanická zahrada	46 608	52 515	54 484	59 054	61 257	65 387	64 737
Nadační fond pro kulturní aktivity občanů města Plzně	1 350	1 000	1 000	1 000	1 000	500	500
Granty OK	3 853	4 233	5 700	6 908	7 384	5 087	5 125
4 leté granty OK	0	0	0	23 780	24 040	24 650	24 720
Nadace 700 let	5 000	6 000	5 952	5 000	5 000	4 000	4 000
Dotace OK mimo GS (Divadlo pod lampou, American centrum Plzeň, Plzeň 2015)	19 440	21 536	24 811	3 482	3 900	4 590	20 000
Grantový systém - Cestovní ruch	51	0	1 182	990	1 500	750	750
Komise pro prezentaci města Plzně	658	1 100	820	892	1 000	500	500
Komise pro evropskou integraci a partnerská města	398	659	741	790	1 000	500	500
Veřejná zakázka Zajišťování kulturních služeb v Měšťanské besedě					17 255	17 573	17 837

Příloha č. 3 – Přehled schválených dotací z Grantu na podporu celoroční činnosti 2010

Zdroj: OK MMP 2011

Příjemce dotace	IČ	Požadovaná částka (Kč)	Schválená částka (Kč)
American Center Plzeň, o.p.s.	25229494	177 500	70 000
Plzeňský smyčcový orchestr	66361621	85 000	20 000
Plzeňský lidový soubor Mladina, občanské sdružení	27033201	97 000	25 000
Dětský folklorní soubor Mladinka, občanské sdružení	27046974	95 000	35 000
Canticorum	27005399	100 000	20 000
MATEŘSKÉ CENTRUM SLOVANY	26615088	26 000	20 000
Ko.Mar, o.s.	26575116	28 000	10 000
BIENÁLE KRESBY PLZEŇ	86770624	340 000	25 000
MgA. Kateřina Bednářová	73691046	79 600	16 000
Rada rodičů a přátel dětského pěveckého sboru Mariella	66361494	95 000	30 000
Občanské sdružení Ty a Já	27007278	100 000	15 000
Sdružení Plzeňského dětského sboru	68818840	200 000	30 000
Ponton, občanské sdružení	64355756	40 600	15 000
Dívčí akademický sbor	66360498	55 000	15 000
Podpůrný spolek Plzeňáček, o.s.	27042499	81 000	10 000
Středisko západočeských spisovatelů o.s.	45331839	198 028	45 000
Loutkové divadlo V BOUDĚ	45331944	180 000	180 000
PaNaMo	26985641	150 000	30 000
Bulharský kulturně osvětový klub v Plzni	73712795	115 000	15 000
Občanské sdružení STUDNICE	69980934	213 000	30 000
Octavius	22727191	18 000	10 000
Mateřské centrum Plzeňské panenky	26630664	148 000	50 000
Loutkové divadlo ŠPALÍČEK	45332096	39 500	25 000
Sdružení přátel Junior orchestru ZUŠ Bedřicha Smetany, Revoluční 100	70859027	90 000	30 000
Sport relax handicap Plzeň	26638959	70 000	16 000
Česká píseň Plzeň, o.s.	45332932	130 000	50 000
Kruh přátel knižní kultury	70824126	36 000	25 000
Soubor písní a tanců Jiskra Plzeň	49775782	70 000	30 000
OBEC SLOVÁKOV - regionu Plzeň	68780524	96 500	20 000
Loutkové divadlo Střípek	45332924	25 000	25 000
Celkem		4 180 684	937 000

Příloha č. 4 : Přehled schválených dotací z Grantu na podporu kulturních projektů 2010

Zdroj: OK MMP 2011

Příjemce dotace	Název projektu	IČ	Požadovaná částka (Kč)	Schválená částka (Kč)
Občanské sdružení Ty a Já	Festival Na konci léta - 4. ročník	27007278	125 000	30 000
Občanské sdružení BRÁNA	Křížová cesta ulicemi města	66360579	24 000	20 000
Římskokatolická farnost Plzeň - Slovany	Slavíme 100 let farnosti na Slovanech	45332487	175 000	40 500
Plzeňská folklorní scéna, o.s.	14. Mezinárodní folklorní festival CIOFF "Plzeň 2010"	27046214	400 000	300 000
Alena Marková	Týden hispánské kultury v Plzni	72223782	250 000	100 000
Anymous art, nezávislé sdružení autorů	Anymous performance XI. Plzeň, festival akčního umění	66362334	50 000	50 000
Kapela pětaticátého plzeňského pěšího pluku - FOLIGNO	6 promenádních koncertů	26598825	47 000	30 000
Rada rodičů a přátel dětského pěveckého sboru Jiříčky Plzeň	Prestížní české dětské pěvecké sbory na festival do Plzně	68818190	27 000	20 000
Oživení historického jádra města			1 465 700	590 500
YWAM ČR	Kulturní koláž	65991494	117 762	30 000
MATEŘSKÉ CENTRUM SLOVANY	Festival Dvojka	26615088	35 000	30 000
Středisko volného času dětí a mládeže, Plzeň, Pallova 19	Plzeňské slámování 2010	66362300	35 000	15 000
Plzeňská krajská rada dětí a mládeže	Bambiriáda 2010	26632110	60 000	30 000
Sdružení občanů Plzeň - Křimice	Zámecké slavnosti 2010	68833946	55 000	25 000
AV PRON spol. s r.o.	Festival Hudební rej	26353181	104 000	30 000
Centrum dětí a rodičů	Bolevecké slavnosti 2010	64354547	42 000	25 000
Plzeň není jen historické centrum			528 762	185 000
Canticorum	Plzeňské Notování	27005399	80 000	20 000
Ars Christianum o.p.s.	Plzeňský varhanní festival	26410087	131 500	60 000
Alliance francaise de Plzeň	Bonjour Plzeň 2010	520012	80 000	30 000
Česká píseň Plzeň, o.s.	Stabat Mater	45332932	25 000	25 000
Česká píseň Plzeň, o.s.	W.A.Mozart: Requiem	45332932	26 000	24 000
akad.architekt Václav Šmolík	Mezinárodní malířský plenér 2010, Plzeň: "Odkaz sv. Vojtěcha"	10395580	80 000	30 000
BIENÁLE KRESBY PLZEŇ	VII. mezinárodní bienále kresby Plzeň	86770624	950 000	600 000
Milník času - bigbít, o.s.	Milník času - bigbít, o.s.	22831240	97 800	60 000
Folklorní soubor Úsměv Horní Bříza	Koncert pořádaný u příležitosti 80. narozenin folkloristy a dlouholetého hudebního redaktora ČRo Plzeň pana Zdeňka Bláhy	49746863	20 000	20 000
Ponton, občanské sdružení	Graffiti jam	64355756	62 300	18 500
Ponton, občanské sdružení	Pixlování	64355756	57 100	30 000
Soukromá střední uměleckoprůmyslová	15 minut slávy aneb Píšeš? Čteš? Sám sebe?	25215531	21 500	15 000

škola - Zámeček, s.r.o.				
Galerie města Plzně, o.p.s.	Edice Imago et verbum	25234994	150 000	50 000
Galerie města Plzně, o.p.s.	Krajina - zahrada	25234994	230 000	100 000
JOHAN o.s.	Galerie v podchodu: FreshAirGallery	68783001	93 500	40 000
Západočeská galerie	Vladislav Mirvald (1921 - 2003)	263338	10 000	10 000
PaNaMo	Ozvěny Mezipater Plzeň	26985641	70 000	50 000
Gymnázium Františka Křížka, s.r.o.	Divadlo na Gymnázium Františka Křížka dětem	25209957	22 000	12 000
Občanské sdružení Pro Photo	Radovan Kodera - fotografie	26644401	100 000	70 000
OCET o.p.s.	Animácie 2010	28043499	200 000	60 000
Soubor písní a tanců Jiskra Plzeň	Jarní koncert Souboru písní a tanců Jiskra s hostem z Moravy - cyklus česko-moravských vystoupení	49775782	35 000	20 000
SDRUŽENÍ PRO VOLNÝ ČAS - DEMARO	Kytarová soutěž "Zlatá struna" 13. ročník - krajské kolo	40526143	42 000	20 000
Plzeňští heligonkáři	Plzeňská heligonka 2010	26545454	38 000	20 000
CIGISTOCK, o.s.	Festival mladé kultury CIGISTOCK 2010	27027252	40 000	35 000
Bohemia JazzFest, o.p.s.	Bohemia Jazz Fest 2010	27382354	500 000	200 000
PaNaMo	Divadelní léto pod plzeňským nebem	26985641	450 000	300 000
Tanec Praha o.s.	Tanec Praha 2010 v Plzni	44268211	200 000	80 000
Občanské sdružení STUDNICE	Cizí město - Festival národních kultur cizinců žijících v Plzni	69980934	53 000	25 000
Občanské sdružení STUDNICE	Festival studentského filmu - "Apple Tree Filmfest"	69980934	13 600	10 000
Občanské sdružení STUDNICE	Festival Na prknech Jabloně	69980934	49 600	20 000
Občanské sdružení STUDNICE	Festival Jednou nohou nejen v poezii	69980934	52 600	20 000
Marie Kadlecová	Přehlídka dětských dechových orchestrů	64385957	40 000	20 000
Západočeské hudební centrum	Tribuna komorní písně	64353915	162 640	70 000
PRO LIBRIS	Ulita 2010	68782683	41 000	15 000
PRO LIBRIS	Plž 2010	68782683	191 000	40 000
Středisko volného času dětí a mládeže, Plzeň, Pallova 19	Ars poeticae 2010	66362300	24 000	14 000
Junák - svaz skautů a skautek ČR, středisko "5. květen " Plzeň	FOKUS - nevšední fotosoutěž	49777971	35 000	20 000
Divadlo pod lampou, o.p.s.	Barvy hudby	28004256	70 000	20 000
Divadlo pod lampou, o.p.s.	Veřejná zkušebna	28004256	50 000	25 000
Divadlo pod lampou, o.p.s.	Múza	28004256	100 000	50 000
Divadlo pod lampou, o.p.s.	JEDEN SVĚT	28004256	50 000	20 000
Balet o.s.	Galakonzert 2010	22669639	40 000	40 000
Středisko západočeských spisovatelů o.s.	Publikační činnost Střediska západočeských spisovatelů	45331839	80 000	40 000
Konzervatoř Plzeň, Kopeckého sady 10	Mezinárodní smetanovská klavírní soutěž	49778111	200 000	130 000
Plzeň - město kulturní			9 819 602	2 578 500

Západočeská galerie	Sdružení západočeských výtvarných umělců v Plzni 1925 - 1951	263338	70 000	60 000
Kováři Plzeňského kraje	Kovářské sympozium v ZOO Plzeň 2010	22834940	60 000	50 000
CHOTÉŠOVSKÁ VLNA, o.s.	Večer pro klášter Chotěšov VIII	27020789	89 000	20 000
Římskokatolická farnost Plzeň - Severní předměstí	Stranou hlavních cest	64355985	121 000	40 000
Římskokatolická farnost Plzeň - Lobzy	Informační tabule u kostela sv. Jiří	45332835	11 000	11 000
Klub Augusta Sedláčka	Konference Dějiny staveb	70822531	50 000	50 000
Kulturní dědictví			1 714 900	231 000
CELKEM			13 528 964	3 585 000